

ΕΥΡΩΒΟΥΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟΥΡΚΙΑ

Υποδειξεις χωρίς ψήφισμα

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αναμένεται να επιστρατεύσει αύριο φραστικές υποδείξεις προς την Τουρκία για τις έκτονες διεκδικήσεις σε Αν. Μεσόγειο-Αιγαίο και για το GSI, χωρίς ωστόσο καταδικαστικό ψήφισμα. Η συζήτηση, με τη συμμετοχή Ραφαέλε Φίτο, συμπίπτει με τις πληροφορίες για προώθηση βυθόμετρικών ερευνών για το GSI, «περί την 26η Οκτωβρίου». Σελ. 5

Δείκτης & Ογκος του ΧΑΚ

Με Nurofen, ο πονοκέφαλος δεν θα χαλάσει τη στιγμή.

ΑΦΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΣΕ ΕΜΑΣ

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Ελληνες startupper που διαπρέπουν στο εξωτερικό

Είχαν το όνειρο, τη φιλοδοξία, την... τρέλα: νέοι Έλληνες που εγκατέλειψαν νωρίς τις πόλεις όπου μεγάλωσαν και βρέθηκαν σε Βοστώνη, Σίλικον Βάλεϊ, Νέα Υόρκη, Λονδίνο, για να δημιουργήσουν τις καινοτόμους εταιρείες που είχαν φανταστεί. Οι startupper της διασποράς υπολογίζονται σε 150 άτομα, που έχουν δημιουργήσει εταιρείες αξίας 200 δισ. δολ. Οι Γιάννης Γαλατσάνος, Σπύρος Ξάνθος, Αναστάσιος Γερμανίδης μιλούν στην «Κ». Σελ. 19

ΑΓΟΡΕΣ

Η ΑΝΑΤΑΡΑΧΗ ΤΩΝ ΟΜΟΛΟΓΩΝ ΔΟΚΙΜΑΖΕΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Σελ. 10

ΒΡΕΤΑΝΙΑ

«ΤΡΥΠΑ» 160 ΔΙΣ. ΔΟΛ. ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΖΙΚΗ ΕΞΟΔΟ ΠΛΟΥΣΙΩΝ

Σελ. 9

Η ώρα των αποφάσεων για τα Ταμεία Προνοίας

Τεχνοκράτες ζυγίζουν ευρωπαϊκά πρότυπα και ανοίγουν τον δρόμο για το μοντέλο που θα εφαρμοστεί

Στα βαθιά μπαίνουν οι διεργασίες για ένα από τα πιο κρίσιμα κεφάλαια της συνταξιοδοτικής μεταρρύθμισης. Η τεχνική επιτροπή εξετάζει ευρωπαϊκά μοντέλα και βέλτιστες πρακτικές, με στόχο μέχρι το τέλος του έτους να καταλήξει σε συγκεκριμένο πλαίσιο

αλλαγών και σχέδιο δράσης για τα Ταμεία Προνοίας. Στο τραπέζι βρίσκονται η διεύρυνση της συμμετοχής των εργαζομένων, η ένταξη των αυτοεργοδοτούμενων και κυρίως το μοντέλο εποπτείας, με το ενδεχόμενο δημιουργίας ισχυρής και ανεξάρτητης

εποπτικής αρχής. Τα Ταμεία Προνοίας υπό εποπτεία διαχειρίζονται σήμερα περιουσιακά στοιχεία περίπου €5 δισ., ενώ μόλις 140 χιλιάδες από τους περίπου 610 χιλιάδες εργαζομένους καλύπτονται από επαγγελματικά συνταξιοδοτικά σχήματα. Η

τεχνοκρατική έκθεση που ετοιμάζεται, αναμένεται να αποτελέσει κρίσιμο οδηγό και για την τελική πολιτική απόφαση της κυβέρνησης, ιδιαίτερα στο μεγάλο δίλημμα: υποχρεωτική συμμετοχή ή εθελοντική ένταξη με κίνητρα. Σελ. 4

Γιατί η Revolut τρομάζει τις τράπεζες

Η Revolut χρειάστηκε λίγο περισσότερο από μία δεκαετία για να εξελιχθεί από fintech χαμηλού κόστους συναλλαγών σε εταιρεία αξίας 115 δισ. δολαρίων, μεγαλύτερη πλέον σε αποτίμηση από την Barclays και τη Société Générale. Με 80 εκατ. πελάτες παγκοσμίως, γρήγορη επέκταση σε νέες αγορές και αυξανόμενη κερδοφορία, η εταιρεία του Νικ Στορόνσκι έχει εξελιχθεί σε έναν από τους σοβαρότερους ανταγωνιστές των παραδοσιακών τραπεζών στην Ευρώπη, σημειώνει το Reuters. Το 2025, η Revolut εμφάνισε κέρδη προ φόρων 1,7 δισ. στερλινών. Το ποσό παραμένει πολύ χαμηλότερο από τα 9 δισ. στερλίνες της Barclays, όμως ο ρυθμός ανάπτυξης είναι αυτός που έχει αρχίσει να αλλάζει τις ισορροπίες. «Οι τραπεζίτες στην Ευρώπη μιλούν για τη Revolut ως τη σημαντικότερη απειλή τους, λόγω του επιθετικού marketing και της ανάπτυξης της», τονίζουν αναλυτές. Σελ. 7

ΕΠΙΤΟΚΙΑ

Παραμένει το χάσμα δανείων και καταθέσεων

Στο 1,35% βρίσκεται το επιτόκιο νέων προθεσμιακών καταθέσεων νοικοκυριών, ενώ τα νέα στεγαστικά αυξήθηκαν στο 4,16%. Η ΚΤΚ τονίζει ότι τα επιτόκια καταθέσεων στην Κύπρο διαμορφώνονται στο χαμηλότερο επίπεδο της Ευρωζώνης. Αυτό ενδέχεται να οφείλεται στη μεγάλη ρευστότητα των κυπριακών τραπεζών, η οποία βρίσκεται ανάμεσα στις υψηλότερες της Ευρωζώνης. Σελ. 7

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΙΚΟΙ

Προτείνουν την Κύπρο σε ξένους συνταξιούχους

Μια σειρά από πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα καταγράφουν ξένοι οικιστές που προτείνουν την Κύπρο σε ξένους συνταξιούχους, συγκρίνοντας 46 χώρες. Η Κύπρος προσφέρει ελκυστικό φορολογικό πλαίσιο, πρόσβαση στην ευρωπαϊκή αγορά και κινητικότητα, χαμηλό κόστος διαβίωσης. Στον αντίποδα ο χρόνος για απόκτηση κατοικίας στην Κύπρο είναι ο χειρότερος όλων. Σελ. 6

ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Ερχεται η τέλεια ευρωπαϊκή καταιγίδα

Μια τέλεια ενεργειακή καταιγίδα απλώνεται πάνω από την Ευρώπη, λίγο πριν από την έλευση του χειμώνα. Στο οκτάμηνο συγκρούσεων στη Μέση Ανατολή, οι τιμές στο ντιζέλ αυξήθηκαν κατά 41% και στις βενζίνες κατά 27%. Η πολυεπίπεδη κρίση απαιτεί τολμηρές λύσεις, αφού το πρόβλημα δεν περιορίζεται στο επόμενο τρίμηνο. Σελ. 14

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ / ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Κάστωρ και Πολυδεύκης

Μερικά χρόνια μετά την αναδόμηση των Παρισίων από τον Χάουμαν, κάτω από τις εντολές του Ναπολέοντα Γ', η διαπλάτυνση των λεωφόρων, τα πάρκα και οι νέες πλατείες –σχεδιασμένα όλα για να αποτρέψουν οδοφράγματα και να διευκολύνουν την είσοδο στρατευμάτων αν χρειαστεί– ήταν αγνώριστα. Η πόλη πολιορκημένη αρχικά από τους Πρώσους και μετά από τον γαλλικό στρατό και τους Πρώσους, μύριζε θυμό, βία και όργια. Πάνω από όλα, όμως, πεινούσε. Επέμενε, όμως, να προσποιείται πως όλα είναι ομαλά. Στο περίφημο χριστουγεννιάτικο μενού του Café Voisin, ξεχώριζαν νέα εδέσματα – καγκουρό και καμήλα και αρκούδα. Και πάνω από όλα, ο ανάρπαστος ζωμός από ελέφαντα. Σε μια πόλη που πεινούσε, ο ζωμός ελέφαντα αποτελούσαν από τους Κάστορα και Πολυδεύκη τους δύο ελέφαντες του ζωολογικού κήπου, ο οποίος έγινε, στο τέλος, ουσιαστική πηγή για σίτιση των πεινασμένων Παρισίων. Ακόμα και τότε, όταν άλογα, ποντίκια και γάτοι είχαν λείψει και ο κόσμος κατέφυγε στον ζωολογικό κήπο για να φάει, το μενού έπρεπε να βγει λες και δεν είχε κανένας προσέξει την Κομμούνα και την κατάληξη της. Λίγο πιο έξω, στις Βερσαλλίες, οι Γερμανοί ανακήρυτταν την αυτοκρατορία τους.

Το Παρίσι σήμερα πολιορκείται με έναν τρόπο πιο αφηρημένο. Οι αγορές ομολόγων, οι φασαρίες στους δρόμους, οι επερχόμενες εκλογές και η οικονομική στασιμότητα, έχουν περικυκλώσει τη Γαλλία. Το δημόσιο χρέος κοντεύει τα 120% του ΑΕΠ, ενώ το κόστος δανεισμού προσεγγίζει το «αμερικάνικο» 5%. Οι υψηλότερες αποδόσεις επιβαρύνουν σταδιακά την αναχρηματοδότηση του χρέους και το αυξημένο κόστος δυσκολεύει τη μείωση του ελλείμματος, σε ένα φαύλο κύκλο κόστους και χρέους. Ο

προϋπολογισμός, για να είναι βιώσιμος, θα πρέπει να περιλαμβάνει (κι άλλες) περικοπές από τη μια, και αύξηση φόρων από την άλλη. Η φορολογία, όμως, είναι ήδη μεγάλη –44% του ΑΕΠ– και, μαζί με τους μαθητές που δεν ανέχονται άλλες μειώσεις, εκπαιδευτικοί, νοσηλευτές και δημοσιοί υπάλληλοι βγήκαν στους δρόμους κατά των περικοπών.

Την ίδια ώρα, το κοινοβούλιο ασκεί τη δική του πίεση. Η κυβέρνηση μειοψηφίας δεν θα περάσει εύκολα ένα φιλόδοχο πακέτο μέτρων, ιδίως προεκλογικά. Όσο αυστηρότερη είναι η προσαρμογή που προτείνει για να καθυποχώσει τους επενδυτές, τόσο αυξάνεται ο κίνδυνος πολιτικής ανατροπής. Και, όσο πιότερη είναι η πρόταση, τόσο πιο δύσκολα θα αποκαταστήσει την εμπιστοσύνη, και θα διορθώσει τα προβλήματα. Οι περικοπές είναι απαραίτητες αλλά, αν καθοδηγηθούν από πολιτικές και όχι

μακροοικονομικές προσεγγίσεις, είναι ιδιαίτερα πιθανό να πλύνουν την ήδη αναμικτή ανάπτυξη και να περιορίσουν τα έσοδα που χρειάζονται για τη σταθεροποίηση του χρέους. Ο σχεδιασμός τους, επομένως, θα πρέπει να λάβει υπόψη τις συνέπειες στην απασχόληση, στις επενδύσεις και στην παραγωγική δυνατότητα της χώρας: Μια εξίσωση με πολύ δύσκολη λύση. Ούτε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα προσφέρει άνευ όρων διέξοδο. Το ΤΠΙ (Transmission Protection Mechanism) δεν έρχεται άνευ όρων και στα κριτήριά του περιλαμβάνεται η δημοσιονομική βιωσιμότητα. Σε κάθε περίπτωση, δεν μπορεί να εξασφαλίσει την κοινωνική συναίνεση ούτε να γλιτώσει την κυβέρνηση από δύσκολες αποφάσεις. Η έξοδος απαιτεί μια συμφωνία που θα συνδέει δαπάνες, έσοδα και ανάπτυξη. Χρειάζονται προσαρμογές των ευάλωτων, έλεγχος αναποτελεσματικών προγραμμάτων και

προνομιών, και κυρίως, ένα συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα εφαρμογής, διαθέσιμο δημοσίως στους πολίτες και στους επενδυτές. Πώς μπορούσε, σε λιγότερο από 20 χρόνια, μια τόσο πολλά υποσχόμενη πορεία να καταλήξει με τον αυτοκράτορα στα χέρια των Πρώσων, δεν είναι μυστήριο της ιστορίας. Οι μπουλεβάρ των Παρισίων, κάτω από μια μέτρια διακυβέρνηση, περιπέτειες στο εξωτερικό, βεβιασμένες αποφάσεις και υπερβολική αυτοπεποίθηση κατέληξαν το 1870 να μετατραπούν, από χλιδατές λεωφόρους, σε πεδία απόγνωσης.

Σήμερα, και μετά από χρόνια υποχώρησης στις υποδομές, καθυστέρησης στις μεταρρυθμίσεις και αποφυγής των δύσκολων πολιτικών αποφάσεων, πλέον φαίνεται πως οι γιοι της Λήδας θα είναι και πάλι στο χριστουγεννιάτικο μενού. Κι αυτό δεν μπορεί να μας αφήσει αδιάφορους καθώς αφορά ολόκληρη την Ευρώπη.

Κατέβασε το app, πλήρωσε με κάρτα & κέρδισε ευρώ Επιστροφή σε Κύπρο & Ελλάδα!

Πλήρωσε με κάρτα Eurobank σε 800+ σημεία πώλησης στην Κύπρο και 8500+ στην Ελλάδα και κέρδισε ευρώ Επιστροφή, απευθείας στον λογαριασμό σου.

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις. eurobank.cy/epistrofi

Κατέβασε το Επιστροφή app και ξεκίνα να κερδίζεις!

Τρεις χορευτικές αναγνώσεις στο έργο του Κ. Π. Καβάφη

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΟΥΣΤΑ**

Λίγο πριν από την αποθέωσή τους από το κοινό που είχε γεμίσει την Εναλλακτική Σκηνή της ΕΛΣ το Σάββατο (οι παραστάσεις συνεχίζονται έως τις 18 Οκτωβρίου), τους εννέα χορευτές του Μπαλέτου της που συμμετείχαν στο έργο «Τόσσαι φορές τόσο κοντά να είμαι» του Γιώργου Κουμεντάκη, μόνο σαν «λόγιους Stomp» θα μπορούσαμε να τους περιγράψουμε. Ο λόγος για την ομάδα εκ Γηραιάς Αλβιώνος, σκάφος μέινστριμ αισθητικής –έχει έρθει πολλές φορές στη χώρα μας, με- ταξύ άλλων στο «προ Λούκου» Ηρώδειο, στο θέατρο του Λυκαβηττού, στο θέατρο Βράχων και στο Μπάντιμιντον–, οι περφόρμερ της οποίας χρησιμοποιούν το σώμα τους και μη αναμενόμενα αντικείμενα (π.χ. κάδους σκουπιδιών) για να δημιουργήσουν ένα «μουσικό χοροδrama».

Εκείνοι, έχοντας πλημμυρίσει τον τάπητα της σκηνής με νερό, είτε χύνοντάς το από διαφανείς κανάτες που κρατούσαν χαμηλωμένες είτε εκτοξευοντάς το στον αέρα, δημιουργώντας πίδακες α λα Πίνα Μπίδους, είχαν γονατίσει στο πάτωμα και κυτιπούσαν ρυθμικά τα χέρια τους στον ρυθμό της φράσης «Δεν μπορώ, δεν μπορώ στο μυαλό μου, δεν μπορώ, δεν μπορώ να σου μιλώ». Επρόκειτο για «ολόγχαν» εμπνευσμένο από το πρώτο δίστιχο του «Δεκέμβρι του 1903» του Κ. Π. Καβάφη (Κι αν για τον έρωτά μου δεν μπορώ να πω – / αν δεν μιλώ για τα μαλλιά σου, για τα χείλη, για τα μάτια), τέταρτου και τελευταίου εκ των ποιημάτων που μελοποίησε, κατά τ' άλλα λέξη προς λέξη, ο Γ. Κουμεντάκης σε αυτή την «αλλόκοτη όπερά» του (τα άλλα τρία ποιήματα ήταν τα «Χρῖζα», το «Μακρυνά» και ο «Σπείμπρns του 1903»).

Κρεσέντο

Το φινάλε της, δε, έμοιαζε να εκκροάζει μια διαπίστωση αποκαλυπτικής φύσεως, έχοντας προηγηθεί ένα κρεσέντο κατά το οποίο οι μουσικοί σκώθηκαν από τις θέσεις τους στα πλάγια του σκηνικού χώρου και κατευθύνθηκαν προς το βάθος της σκηνής. Εκεί, από την οροφή, κρέμονταν μεταλλικά φύλλα, κομ-

μένα σε αφαιρετικά σχήματα, με τα δύο κεντρικά να σχηματίζουν μιαν ανθρώπινη μορφή. Με τις μπαγκέτες τους άρχισαν να τα χρησιμοποιούν ως ντραμς, παράγοντας φρεβόρους θορύβους, σε μία από τις πλέον εντυπωσιακές χρήσεις τους ως σκηνικών αντικειμένων (ευφυής η σκηνογραφία του Πέτρου Τουλούδη).

Κατά τ' άλλα στον χώρο δέσποζαν δύο μοναστηριακές τάβλες με ροδάκια (για ευκολία στη μετακίνηση) και στερεωμένα λάβαρα –σαν εξαπτέρυγα– στις εξωτερικές τους άκρες, τα οποία, στην τελική σκηνή ενώθηκαν σχηματίζοντας μιαν αψίδα. Πάνω στις τάβλες απλώνονταν ασυνήθιστα κρουστά και άλλα πχογόνα αντικείμενα από την προσωπική συλλογή του συνθέτη. Όταν οι χορευτές δεν βρίσκονταν στο κέντρο της σκηνής για να χορέψουν –άλλοτε σε ανσάμπλ, άλλοτε σε duάδες κι άλλοτε μόνοι–, κάθονταν γύρω από τις τάβλες και τα αξιοποιούσαν για να κρατούν τον ρυθμό της μουσικής. Η εξπρεσιονιστική κίνηση τους βρισκόταν στο σημείο συνάντησης του σύγχρονου χορού και του χοροθεάτρου με το μπαλέτο και το χιπ χοι, απηχώντας τα διαφορετικά λεξιλόγια των τριών χορογράφων: της Πατρίσιας Απέρην, της Εύας Γεωργιανοπούλου και του Ηλία Χατζηγεωργίου.

Στην αρχή του έργου μάς φάνηκε κάπως αμήχανος αυτός ο συνδυασμός, που κατά περίπτωση στη συνέχεια έμοιαζε με «μπατλ», εντέλει όμως λειτούργησε. Η κίνηση, βέβαια, βρισκόταν στην υπηρεσία της μελοποιημένης ποίησης του Κ. Π. Καβάφη. Ο συνθέτης ονομάτισε σε συνεντεύξεις του τη φόρμα που χρησιμοποίησε «αμανέ». Περισσότερο, όμως, παρέπεμπε στην ψαλμωδία, ενδεχομένως χάρη στην καθοριστική παρουσία του τραγουδιστή Ζαχαρία Καραούν, πρωτοψάλτη με σπουδές στη βυζαντινή μουσική. Εξαιρετικά ήταν και η Αγγελίνα Τκάτσεβα στο σαντούρι. Τη στιγμή που γράφονταν αυτές οι γραμμές υπάρχουν λίγα εισιτήρια για την παράσταση στις 16ns Οκτωβρίου. Αν σταθείτε τυχεροί, σπεύσατε να τα κλείσετε.

Η γιορτή του animation στην Ερμούπολη

Η «Κ» βρέθηκε στο 19ο AnimaSyros και συνομίλησε με τον εμπνευστή της διοργάνωσης Βασίλη Καραμπτσάνη

Μια φρουτουανισμένη μέρα του Νοεμβρίου του 2007, ο Βασίλης Καραμπτσάνης έφθασε με το πλοίο στη Σύρο. Δεν είναι σχήμα λόγου: είχε όντως φουρτούνα και όταν ο Καραμπτσάνης πάτησε στο λιμάνι, με δυσκολία μπορούσε να κρατήσει την ισορροπία του. «Λίγη ώρα μετά είχα το κρίσιμο ραντεβού», μου έλεγε την περασμένη Κυριακή, στο κλείσιμο του 19ου AnimaSyros. Εβρεχε πολύ εκείνη την Κυριακή στη Σύρο. Το ίδιο μεσημέρι, η κ. Γεωργία, η τρομερή και φοβερή μαγείρισσα της «Στοάς των Αθανάτων» (ίσως η καλύτερη κακαρία στον κόσμο), μας έλεγε πως έχει 15 χρόνια να βρέξει έτσι στο νησί. Η θάλασσα, γκρίζα μεν, πλην όμως λεία σαν το γυαλί.

Δεν είχε τρικυμία όπως τότε, το 2007, όταν ο Καραμπτσάνης έκλεινε ραντεβού για να πείσει τους τοπικούς άρχοντες του νησιού να φιλοξενήσουν ένα φεστιβάλ με θέμα την τέχνη του animation. «Είχαμε σκεφτεί ότι η πόλη που θα το φιλοξενούσε έπρεπε να είναι προορισμός, να έχει αεροπορική και εύκολη πρόσβαση στην πρωτεύουσα, να έχει υπαρκτή πολιτιστική υποδομή, που σημαίνει και εξοικειωμένο κοινό. Είχαμε επισκεφθεί άλλες τρεις πόλεις της πειραιωτικής Ελλάδας για τον ίδιο σκοπό. Θυμάμαι, το πλοίο έφθανε έντεκα και τέταρτο και το ραντεβού ήταν για τις δώδεκα. Πήγα λες και είχα πει πολύ. Δεν θυμάμαι καν τι είπα και πώς το είπα. Ήταν όλοι πολύ φιλικοί. Πάντοτε όμως είναι έτσι. Αλλά συνήθως, μετά δεν υπάρχει follow up».

Θεατική απόκριση

Με τη Σύρο δεν έγινε έτσι. Δύο ημέρες μετά τηλεφώνησε στον Καραμπτσάνη η μετέπειτα αντιδήμαρχος Πολιτισμού Άλίκη Λεονταρίτη, που τον ανακινούσε τα καλά νέα. «Ο δήμαρχος, ο Γιάννης Δεκαβάρδας, από τους πλέον επιτυχημένους δημάρχους Ερμούπολης, δεν είχε πολυκαταλάβει τι θα ήταν το φεστιβάλ», μου διηγήτο ο Καραμπτσάνης, «αλλά, όπως είπε, είστε νέοι άνθρωποι, έχετε πάθος και θα σας στριψώ. Το έκανε πράξη. Και το ίδιο έπραξαν και οι άλλοι τρεις δήμαρχοι που ακολούθησαν: οι Γεώργιος Μαραγκός, Νικόλαος Λειβαδάρας και Αλέξανδρος Αθανασίου». Κάπως έτσι ίδρυσε ο Βασίλης Καραμπτσάνης το AnimaSyros, όντας σήμερα πρόεδρος του, με καλλιτεχνική διευθύντρια τη Μαρία Ανεστοπούλου. Δεκαεννέα χρόνια μετά, το φεστιβάλ αποτελεί κομμάτι της ζωής του νησιού και λαμβάνει χώρα στην Ερμούπολη κάθε Σεπτέμβριο, όχι μόνο με προβολές (κυρίως στο ιστορικό θέατρο «Απόλλων», που χτίστηκε σαν μικρογραφία της Σκάλας του Μιλάνου), αλλά και με πολλές παράλληλες δράσεις. Φέτος είχαμε 280 ταίνιες από 50 χώρες.

Παρακολούθώντας μία από τις ταίνιες που βραβεύθηκαν στο Ελληνικό Διαγωνιστικό Τμήμα, το «The Dog» του Κωνσταντίνου Δέμη, αναλογίζεται τι δυναμική που έχουν οι νέοι Έλληνες δημιουργοί, στοιχείο που αναδεικνύεται κάθε χρόνο από το φεστιβάλ. Το «The Dog» έχει κάτι καφκικό και τεχνικά το διακρίνει σπά-

Επάνω, πλάνο από το καφκικό «The Dog» του Κωνσταντίνου Δέμη, που βραβεύτηκε στο Ελληνικό Διαγωνιστικό Τμήμα. Στο Φοιτητικό Διαγωνιστικό ξεκίωσε το «Gauze» (κάτω αριστερά), μια ταινία για την Παλαιστίνη, που υπογράφουν πέντε σπουδαστές της σχολής Gobelins Paris. Κάτω δεξιά, πλάνο από το μινιμαλιστικό «Text me when you arrive» του Κωνσταντίνου Ταλιαδούρου, που έχει ως θέμα την τραγωδία των Τεμπών.

για ωριμότητα: η μεταμόρφωση του κεντρικού χαρακτήρα σε σκύλο γίνεται απόλυτα πειστικά, χωρίς όμως να εξοπλίζεται ο δημιουργός με κάτι εφετζίδικο. Και η λεγόμενη «αποκτινωση» έχει και ένα στοιχείο απελπισμένης τρυφερότητας: στα τέσσερα πια, ο άνθρωπος βρίσκεται καταφύγιο, φωλιά, ανάμεσα στους σκύλους. Το «The Dog» δεν παραπέμπει τόσο στη «Μεταμόρφωση» του Κάφκα όσο στο διήγημά του «Ερευνες ενός σκύλου», αλλά, θα έλεγα, και στο άλλο τρομακτικό διήγημα «Πάντοτε ήθελα να θαυμάζετε τη νηστεία μου». Πέρα όμως από το όποιο καφκικό στοιχείο (που δεν ξέρουμε καν αν ήταν μέσα στις προθέσεις του δημιουργού), η ταινία έχει κάτι ανησυχαστικά σημερινό, κυρίως για τον τρόπο με τον οποίο αποδίδεται η υπόγεια, σχεδόν αθόρυβη, βαρβρότητα της ζωής στην πόλη.

Στο τμήμα New Greek Voices προβλήθηκε, μαζί με άλλα έργα νέων δημιουργών, το τετράλεπτο «Text me when you arrive» του Κωνσταντίνου Ταλιαδούρου. Όπως φαίνεται και από τον τίτλο, έχει ως θέμα την τραγωδία των Τεμπών. Ωστόσο, δεν το χαρακτηρίζει ίκνος καταγγελίας ή κραυγαλέου ηθικοδιδασκασίου. Το αντίθετο μάλιστα: είναι ένα μικρό - μεγάλο έργο για τη μνήμη, μια χαμηλών τόνων μνημαλιστική σχεδιαστικά αφήγηση, υψηλής όμως συγκινησιακής φόρτισης, η οποία προκύπτει μέσα από τον υπαινιγμό και τις σιωπές της. Το φιλμ είναι ένα αξιο δείγμα του πώς μπορεί ένα τραυματικό συμβάν να στοιχειώνει τη συλλογική μνήμη και πώς αυτό μπορεί να μετουσιωθεί σε καλλιτεχνική έκφραση υψηλής δρα-

στικότητας. Στα επιπλέον συν της ταινίας, η πολύ καλή μουσική της υπόκρουση.

Στη Σύρο, λοιπόν, οι Έλληνες αφομοιώνονται από το διεθνές στερέωμα του animation. «Το διεθνές κοινό έτσι κι αλλιώς ερχόταν στο φεστιβάλ από την αρχή», μου εξήγησε ο Β. Καραμπτσάνης. «Τα πρώτα χρόνια δεχόμασταν ελληνικές συμμετοχές, αρκεί να ήταν ισάξιες ή και καλύτερες από τις διεθνείς. Όμως, στα δέκα χρόνια λειτουργίας του φεστιβάλ, άρχισα να αναζητούμε νέα ταλέντα από την Ελλάδα που μπορεί ακόμη να ψάχνουν τη δική τους φωνή. Πλέον κάνουμε και στοχευμένες δράσεις για την προώθηση των Ελλήνων καλλιτεχνών». Η Ερμούπολη γιορτάζει τα 200 χρόνια της και το γεγονός τιμήθηκε με διάφορους τρόπους στη φετινή διοργάνωση. Όταν σχολιάζω στον Β. Καραμπτσάνη ότι η Ερμούπολη έχει κάτι «αρχοντικό», επισημαίνει: «Έμένα μου δίνει έναν απόηχο μιας αέναας και πολύ εντατικής αστικοποίησης. Συνήθως αυτό που λέμε «αρχοντικό» παραπέμπει στο μεγαλοστατικό, ενώ εδώ αυτό που έχουμε είναι κάτι μεσοαστικό. Η Ερμούπολη δημιουργήθηκε από μια τάξη εμπόρων και ελευθέρων επαγγελματιών, η οποία στα χρόνια από το 1840 μέχρι το 1870 μεσουράνησε. Έτσι αναπτύχθηκε ένας τρόπος ζωής που προσδιάζει στον δυτικοευρωπαϊκό και, θα έλεγα, ανταποκρινόταν με τον πιο εύστοχο και εύλογτο τρόπο σε αυτό που λέμε νεωτερικότητα. Η Ελλάδα, θυμίζω, δεν γεννήθηκε ως κράτος με στόχο να μείνει μια βαλκανική αγροτική κοινωνία, αλλά να ενταχθεί στις κοσμοπολίτικες κοινωνίες της Ευρώπης.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

kouroupakisa@kathimerini.com.cy

Εκθεση ζωγραφικής Μηνά Καμπιτάκη

Η γκαλερί Marginalia παρουσιάζει την έκθεση ζωγραφικής του Ελλαδίτη εικαστικού Μηνά Καμπιτάκη με τίτλο «Περιπηγσεις». Όπως αναφέρει ο Μηνάς Καμπιτάκης στο κείμενο που συνοδεύει την έκθεση «Τα κίτρινα από τα στάχυα, τα πράσινα από τη βλάστηση, οι σειρές από τις καλαμιές, τα ανθισμένα λιβάδια, ο υδάτινος ορίζοντας, οι ταπεινές ξερολιθιές, η ακινησία του νερού στη μαγεία ενός κρυμμένου κολπίσκου, η εμφάνιση μιας μπλε θαλασσονήας λωρίδας, η έκρηξη μιας ανοιξιάτικης μέρας, η ένταση ενός έναστρου ουρανού στο φεγγαρόφωτο, υπάρχουν όλα εκεί στοιβαγμένα και ξεπηδούν από προηγούμενους χρόνους ταξιδιών, περιπάτων, περιπηγσεων, χωρίς κάποιο γεωγραφικό προσδιορισμό αλλά και από τις σταθερές θύμψεις του γενέθλιου τόπου καταγωγής τόσο βαθειά ριζωμένου μέσα μου». Γκαλερί Marginalia, Αρχιεπισκόπου Κύπρου 15, Στρόβολος. Εγκαίνια Παρασκευή 9 Οκτωβρίου, ώρα 7:30 μ.μ. Διάρκεια έως 31 Οκτωβρίου. Πληροφορίες www.marginalia.com

«Η Ζωή και το έργο του Ιωάννη Συκουτρή»

Η Ομάδα Πρωτοβουλίας ΓΕΦΥΡΕΣ, σε συνεργασία με τον Σύλλογο Ελλήνων Φιλολόγων Κύπρου ΣΤΑΣΙΝΟΣ, διοργανώνει Επιστημονική Ημερίδα με θέμα «Η Ζωή και το έργο του Ιωάννη Συκουτρή», το Σάββατο, 10 Οκτωβρίου. Ο Ιωάννης Συκουτρός (1901 – 1937), κορυφαία μορφή των Κλασικών Σπουδών, θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους φιλόλογους του 20ού αιώνα, με σημαντική συμβολή

Η γκαλερί Marginalia στον Στρόβολο παρουσιάζει την έκθεση ζωγραφικής του Ελλαδίτη εικαστικού Μηνά Καμπιτάκη με τίτλο «Περιπηγσεις».

στην ανάπτυξη των κυπριολογικών σπουδών. Ως εκ τούτου, η Ημερίδα παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους/τις φιλόλογους και γενικότερα για όσους/-ες ενδιαφέρονται για τις ανθρωπιστικές σπουδές. Χαιρετισμούς θα απευθύνουν οι: δρ Δημόκριτος Καλτσάς, αν. καθηγητής Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας - Πρόεδρος του Τμήματος Κλασικών Σπουδών και Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Κύπρου, δρ Λεωνίδας Γαλάζης, επικεφαλής της Ομάδας Πρωτοβουλίας ΓΕΦΥΡΕΣ, δρ Ειρήνη Ροδοσθένους, πρόεδρος του Συνδέσμου Ελλήνων Φιλολόγων Κύπρου ΣΤΑΣΙΝΟΣ και δρ Ιωάννα Χατζηκωστή, διευθύντρια του Τμήματος Σύγχρονου Πολιτισμού του Υφυπουργείου Πολιτισμού, η οποία θα κηρύξει την έναρξη των εργασιών της Ημερίδας. Η Ημερίδα θα πραγματοποιη-

σθεί με φυσική παρουσία και σε άμεση διαδικτυακή μετάδοση, το Σάββατο 10 Οκτωβρίου, ώρα 9:00 – 13:40, στο Αμφιθέατρο 108, ΧΩΔΟ1, Πανεπιστημιούπολη, Πανεπιστήμιο Κύπρου.

MURMUR kairos

Η VELVCHKO GALLERY παρουσιάζει την ατομική έκθεση MURMUR kairos της Κύπριας εικαστικού Κυριακής Κώστα, σε επιμέλεια: Denise Araouzu, με ένα νέο σύνολο έργων που περιλαμβάνει γλυπτική, κέντημα και ζωγραφική. Η αφηγηρία της έκθεσης MURMUR kairos είναι η αγγλική έκφραση «το καναρίνι στο ανθρακωρυχείο» (canary in the coal mine), και θέλει να μιλήσει για τους ψιθύρους που απαιτούν ανταπόκριση σε

Στο πλαίσιο του Limassol Art Walks 2026, η Art Seen παρουσιάζει, για πρώτη φορά στην Κύπρο, τα υφασμάτινα έργα με ανθικό μοτίβα του Shaheer Zazai, σε επιμέλεια Μαρίας Στάθη.

μία τόσο κρίσιμη χρονική στιγμή. Η έκφραση, η οποία καθιερώθηκε στις αρχές του 19ου αιώνα, προέρχεται από την πρακτική των ανθρακωρύχων να χρησιμοποιούν καναρίνια σε κλουβιά, των οποίων η αυξημένη ευαισθησία στις τοξικές αναθυμιάσεις λειτουργούσε ως προειδοποίηση ώστε να εγκαταλείψουν εγκαίρως το ορυχείο, πριν από την ασφυξία. Η εικαστικός επιλέγει να υφάνει και να χαράξει μυρμήγκια στα έργα της, εν μέρει ως μια παιγνιώδη αναφορά στην ανακάλυψη μιας αποικίας μυρμηγκιών πίσω από τους τοίχους της γκαλερί κατά τη διάρκεια των εργασιών ανακαίνισης και, παράλληλα, ως μια ουσιαστική πρόσκληση να αναγνωρίσουμε τα περίπλοκα, σχεδόν αλχημικά συστήματα συνεργασίας τους.

Η VELVCHKO GALLERY παρουσιάζει την ατομική έκθεση MURMUR kairos της Κύπριας εικαστικού Κυριακής Κώστα, σε επιμέλεια: Denise Araouzu, με ένα νέο σύνολο έργων που περιλαμβάνει γλυπτική, κέντημα και ζωγραφική.

VELVCHKO GALLERY, Αγίου Ανδρέου 43, Λεμεσός. Εγκαίνια 9 Οκτωβρίου. Διάρκεια έως 15 Δεκεμβρίου.

Shaheer Zazai | A Petal for a Petal

Στο πλαίσιο του Limassol Art Walks 2026, η Art Seen παρουσιάζει, για πρώτη φορά στην Κύπρο, τα υφασμάτινα έργα με ανθικά μοτίβα του Shaheer Zazai, σε επιμέλεια Μαρίας Στάθη. Με αφηγηρία τη βιοματική του σχέση με τα αφανικά καλιά, ο Zazai διερευνά πώς τα υφάσματα και οι υφαντικές τεχνολογίες λειτουργούν ως συστήματα καταγραφής και μετάδοσης γνώσης. Στα έργα αυτά, επανερμηνεύοντας τον παράδεισο ως επακόλουθο. Τα άνθη του δεν είναι διακοσμητικά μοτί-

Αυτό λοιπόν έγινε, σε μεγάλο βαθμό, πράξη στην Ερμούπολη: διασύνδεση με το παρελθόν και την παράδοση, αλλά, την ίδια στιγμή, μια ώθησις προς το μέλλον και προς τον κόσμο». Εξυπακούεται ότι η ατμόσφαιρα στην Ερμούπολη κατά τη διάρκεια του φεστιβάλ είχε κάτι ευφρόσυνο, παρά τη φθινοπωρινή αύρα του Σεπτεμβρίου. Ειδικά το μεσημέρι του Σαββάτου, όταν τίποτα δεν προμήνυε τη νεροποντή της επομένης, στα μαγευτικά Βατόρια, πολλοί λουόμενοι ήταν θαμώνες ή και φιλοξενούμενοι του φεστιβάλ, το οποίο εκείνο βράδυ έκλεισε δίνοντας το μεγάλο βραβείο της κατηγορίας του Διεθνούς Διαγωνιστικού Τμήματος στην ταινία «Please» της Άννας Μάντζαρη. Ταινία που αποτελεί ελληνική αλλά και διεθνή συμπαραγωγή: Σερβίας, Γαλλίας, Τσεχίας, Νορβηγίας και Φινλανδίας.

Βαρύνουσα σημασία είχε και η βράβευση στην κατηγορία του Φοιτητικού Διαγωνιστικού Τμήματος. Εκεί το βραβείο απέσπασε το επιβλητικό «Gauze», μια ταινία για την Παλαιστίνη, που υπογράφουν πέντε σπουδαστές της σχολής Gobelins Paris: οι Νόραν Φικρί Αλεζάμπι, Νικόλας Αρούτζα, Σινγιουέ Μα, Γιουλίν Γιουέ και Σισιάναν Τζου. Το φιλμ τιμήθηκε δικαίως «για τη συναισθηματική ομορφιά του και τη σπαρακτική του αφήγηση».

Ανταδράσεις για το Ισραήλ

Μια και ο λόγος για την Παλαιστίνη, στην περυσινή διοργάνωση το φεστιβάλ είχε ορισμένες αντιδράσεις λόγω της συμμετοχής Ισραηλινών καλλιτεχνών. «Υπάρχει μια κοινότητα ανθρώπων εδώ από διάφορες συλλογικότητες», μου εξήγηι ο Β. Καραμπτσάνης, «οι οποίες είναι στρατευμένες στο ζήτημα της Παλαιστίνης. Διαμαρτυρήθηκαν επειδή οι Ισραηλινοί δημιουργοί που φιλοξενήθηκαν πέρυσι είχαν πάρει χρήματα από το Κέντρο Κινηματογράφου του Ισραήλ. Για τις συγκεκριμένες συλλογικότητες, αυτό συνιστά συμμετοχή στη γενοκτονία. Το να μπούμε όμως εμείς στη διαδικασία να αφαιρέσουμε τις ήδη εγκατεστημένες συμμετοχές –έγκριση που ήρθε με βάση την ποιότητα των έργων και μόνο–, θα ήταν άκριτη λογοκρισία με κριτήρια εθνικότητας, το οποίο είναι κάτι που αφενός δεν επιτρέπεται από τον αντιρατσιστικό νόμο, αφετέρου δεν το επιτρέπουν και οι αξίες, νομίζω, όλων των δημοκρατών, των δημοκρατών σε αυτούς και στους διαμαρτυρόνται. Φέτος είναι μια χρονιά που έχουμε ομαλότερα και αν κάτι την καθιστά ξεχωριστή ήταν το αφιέρωμα που κάναμε στην Ιρλανδία».

Το 2027, στην εκοστή διοργάνωση, τιμώμενη χώρα θα είναι το Βέλγιο, όμως σημαντική εδώ είναι να πούμε το εξής: το AnimaSyros θα αποκτήσει το δικό του «οπίτι»: το λεγόμενο Espace, ένα παλαιό, μεσοαστικό κτίριο του 1871, «νεοκλασικίζον αλλά όχι ακριβώς νεοκλασικό», λέει ο Β. Καραμπτσάνης. Εκεί θα στεγαστούν γραφεία και χώροι εκδόλων σεων αλλά και κοτόνιας για το προσωπικό και για artists-in-residence.

Το 11ο Nicosia Book Fest

Το 11ο Nicosia Book Fest, που πραγματοποιείται από το 2016 με πρωτοβουλία του Ινστιτούτου Ερευνών «Προμηθέας», επιστρέφει φέτος με ένα ιδιαίτερα πλούσιο πρόγραμμα, περισσότερα από 100 περίπτερα και πάνω από 100 εκδηλώσεις, δημιουργώντας έναν ανοικτό χώρο συνάντησης συγγραφέων, εκδοτών, καλλιτεχνών, φορέων πολιτισμού και αναγνώστών. Η έναρξη του φεστιβάλ θα πραγματοποιηθεί την Παρασκευή 9 Οκτωβρίου, με την επίσημη τελετή έναρξης και ένα ξεχωριστό πολιτιστικό πρόγραμμα αφιερωμένο στην Ισπανία, την Τιμώμενη Χώρα του Nicosia Book Fest 2026. Η λογοτεχνία, η ποίηση, η μουσική και ο χορός θα συναντηθούν σε μια βραδιά που αναδεικνύει τον πλούτο της ισπανικής πολιτιστικής παράδοσης και τις διαχρονικές πολιτιστικές γέφυρες μεταξύ Ισπανίας, Κύπρου και Ευρώπης με μια μοναδική παράσταση φλαμένκο. Από το Σάββατο 10 έως και την Κυριακή 11 Οκτωβρίου από τις 10 το πρωί μέχρι τις 10 το βράδυ, το Πάρκο Ακροπόλεως μετατρέπεται σε έναν μεγάλο χώρο βιβλίου και πολιτισμού Πάρκο Ακροπόλεως, Λευκωσία, 9, 10 και 11 Οκτωβρίου. Είσοδος ελεύθερη.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθυντής: ΘΑΝΑΣΗΣ ΦΩΤΙΟΥ • Αρχισυντάκτης: ΚΩΣΤΗΣ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ

Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαρπίδου 2 & Λεωφ. Λυκαβηττού 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: +357 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Αναπληρωτής Διευθυντής: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ • Σύμβουλος έκδοσης: ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΙΤΟΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά παράφραση ή διασκευή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

ΟΛΟΤΕΛΑ ΝΕΟ TOYOTA

RAV4

Ο θρύλος επιστρέφει. Το επιβλητικό SUV design συναντά την κορυφαία τεχνολογία στη νέα γενιά του RAV4. Με Hybrid και Plug-in Hybrid κινητήρες, προσφέρει ισχυρή απόδοση, αυξημένη αποδοτικότητα και ακόμα μεγαλύτερη αυτονομία ηλεκτρικής οδήγησης – όλα όσα περιμένεις από ένα πραγματικό icon.

Κατανάλωση καυσίμου (WLTP) από 4.9 λτ./100 χλμ.
Εκπομπές CO₂ (WLTP) από 112 γρ./χλμ.

IMAGINE THE POSSIBILITIES

ΔΙΚΡΑΝ ΟΥΖΟΥΝΙΑΝ & ΣΙΑ ΛΤΔ
77774010 | www.toyota.com.cy | info@toyota-cyprus.com | [f](#) [i](#) [t](#) [i](#) [n](#) ToyotaCyprus

Της ΔΡΑΠΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ

Στα βαθιά μπαίνουν οι τεχνοκράτες το επόμενο διάστημα για τον δεύτερο πυλώνα της συνταξιοδοτικής μεταρρύθμισης. Η τεχνική επιτροπή συνεδρίασε χθες υπό την καθοδήγηση Δανού εμπειρογνώμονα και τεχνοκράτη, ο οποίος παρουσίασε βέλτιστες πρακτικές άλλων χωρών σε σχέση με τα Ταμεία Προνοίας προκειμένου να διαπιστωθεί ποιο μοντέλο θα μπορούσε να εφαρμοστεί με τον καλύτερο τρόπο στην κυπριακή πραγματικότητα. Στην τεχνική επιτροπή συμμετείχαν ο Έφορος Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών (ΙΕΣΠ), Νίκος Κουλαπής, ο αντιπρόσωπος της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ILO) στην Κύπρο και αναλογιστής Κώστας Σταυράκης και αντιπρόσωποι των κοινωνικών εταίρων. Όπως πληροφορείται η «Κ», στόχος είναι μέσα στο τελευταίο τρίμηνο του έτους να διαμορφωθεί ένα συνολικό πλαίσιο για τις αλλαγές που θα πρέπει να προωθηθούν και στη συνέχεια να καταρτιστεί συγκεκριμένο σχέδιο δράσης και σχετική έκθεση με τις εισηγήσεις και την τεκμηρίωση των επιλογών που έχει ενώπιόν της η Κύπρος. Όπως πληροφορούμαστε, η σχετική έκθεση που αναμένεται να ετοιμάσουν οι τεχνοκράτες ενδέχεται να αποτελέσει καθοριστικό παράγοντα για τη διαμόρφωση της τελικής θέσης της κυβέρνησης ως προς το ζήτημα της υποχρεωτικότητας. Ειδικότερα, θα κρίνει σε σημαντικό βαθμό κατά πόσον η κυβέρνηση θα συνταχθεί με τη θέση των συντεχνιών, οι οποίες επιμένουν στην υποχρεωτική εφαρμογή

Τα Ταμεία Προνοίας σήμερα διαχειρίζονται περιουσιακά στοιχεία ύψους περίπου €5 δισεκατομμυρίων – Από τις περίπου 610 χιλιάδες εργαζόμενων στην Κύπρο, μόλις 140 χιλιάδες καλύπτονται σήμερα από επαγγελματικά συνταξιοδοτικά σχήματα, ενώ περίπου 30 χιλιάδες είναι αυτοεργοδοτούμενοι.

τους, ή εάν θα υιοθετήσει τη θέση των εργοδοτών για διατήρηση του εθελοντικού χαρακτήρα τους, με την παροχή κινήτρων αντί της επιβολής.

Οι κύριες επιδιώξεις

Η αύξηση της συμμετοχής των εργαζομένων στα Ταμεία Προνοίας και στα επαγγελματικά συνταξιοδοτικά σχέδια, αλλά και η δημιουργία μιας ισχυρής και ανεξάρτητης εποπτικής αρχής, βρίσκονται στον πυρήνα της συζήτησης για τη μεταρρύθμιση του δεύτερου πυλώνα συνταξιοδοτικών παροχών στην Κύπρο. Στόχος της διαδικασίας, η οποία βρίσκεται αυτή τη στιγμή σε τεχνοκρατικό επίπεδο, είναι μέσα στο τελευταίο τρίμηνο του έτους να διαμορφωθεί ένα συνολικό πλαίσιο για τις αλλαγές που θα πρέπει να προωθηθούν και στη συνέχεια να καταρτιστεί συγκεκριμένο σχέδιο δράσης. Δουλειά της τεχνικής επιτροπής είναι να εξετάσει τα δεδομένα που ισχύουν σήμερα στην Κύπρο, αξιοποιώντας παράλληλα την εμπειρία άλλων ευρωπαϊκών χωρών, προκειμένου να διαπιστωθεί ποιο μοντέλο θα μπορούσε να εφαρμοστεί με τον καλύτερο τρόπο στα κυπριακά δεδομένα. Στο πλαίσιο αυτό παρουσιάζονται πρακτικές από χώρες όπως η Δανία, η Φινλανδία και η Ελλάδα, με στόχο να αξιοληφθούν διαφορετικές προσεγγίσεις και να καταλήξει η τεχνική ομάδα σε συγκεκριμένες εισηγήσεις που θα ήταν κατάλληλες για την Κύπρο.

Διεύρυνση της κάλυψης και εποπτεία

Ένα από τα βασικότερα ζητούμενα της μεταρρύθμισης είναι η διεύρυνση της κά-

λύψης του δεύτερου πυλώνα. Σήμερα στα Επαγγελματικά Ταμεία Προνοίας και Σύνταξης, καθώς και στα Σχέδια Ασφαλιστικών Εταιρειών, καταγράφονται περίπου 140 χιλιάδες καλυμμένοι, από τον συνολικό αριθμό του εργαζόμενου πληθυσμού στην Κύπρο ο οποίος ανέρχεται περίπου στις 610 χιλιάδες, σύμφωνα με τα στοιχεία του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Στο επίκεντρο της συζήτησης βρίσκονται και οι περίπου 30 χιλιάδες αυτοεργοδοτούμενοι, οι οποίοι σήμερα παραμένουν εκτός Ταμείων Προνοίας και αντίστοιχων επαγγελματικών συνταξιοδοτικών σχεδίων. Η ενσωμάτωσή τους στο σύστημα αποτελεί σημαντική πρόκληση, αλλά και βασική προϋπόθεση για την ουσιαστική διεύρυνση της συνταξιοδοτικής κάλυψης στην Κύπρο.

Εξάλλου, η ενίσχυση της συμμετοχής θεωρείται καθοριστικής σημασίας, καθώς

στόχος είναι περισσότεροι εργαζόμενοι να αποταμιεύουν, μαζί με τους εργοδότες τους, μέσω Ταμείων Προνοίας ή αντίστοιχων συνταξιοδοτικών σχεδίων, ώστε να διαθέτουν επαρκέστερο εισόδημα κατά τη συνταξιοδότησή τους.

Ουσιαστικά, η μεταρρύθμιση του δεύτερου πυλώνα έχει ως βασικό στόχο να αυξήσει τον αριθμό των συμμετεχόντων τόσο στα Ταμεία Προνοίας όσο και στα ασφαλιστικά συνταξιοδοτικά σχέδια του κλάδου 7 των ασφαλιστικών εταιρειών.

Παράλληλα με την αύξηση της συμμετοχής, κομβικό ζήτημα θεωρείται η εποπτεία του δεύτερου πυλώνα. Τα Ταμεία Προνοίας που βρίσκονται υπό εποπτεία διαχειρίζονται περιουσιακά στοιχεία ύψους περίπου €5 δισεκατομμυρίων. Όπως επισημαίνουν οι ξένοι εμπειρογνώμονες αλλά και το ILO, το μέγεθος αυτό, σε συνδυασμό με τη σημασία των Ταμεί-

ων για το συνταξιοδοτικό εισόδημα των εργαζομένων, αναδεικνύει την ανάγκη για μια εποπτική δομή με μεγαλύτερη θεσμική αυτονομία και ισχυρή διοικητική λειτουργία. Στο πλαίσιο της τεχνοκρατικής επεξεργασίας έχει διατυπωθεί η ανάγκη δημιουργίας μιας ανεξάρτητης εποπτικής αρχής, η οποία θα διαθέτει δικό της διοικητικό συμβούλιο και θα λαμβάνει αποφάσεις συλλογικά. Η προσέγγιση αυτή θεωρείται αναπόσπαστο μέρος της μεταρρύθμισης του δεύτερου πυλώνα.

Ένα από τα ζητήματα που αναδείχθηκαν αφορά το ενδεχόμενο ενοποίησης της εποπτείας των Ταμείων Προνοίας και των αντίστοιχων ασφαλιστικών συνταξιοδοτικών σχεδίων. Υπενθυμίζεται ότι σήμερα οι δύο τομείς εποπτεύονται από διαφορετικές δομές και βρίσκονται κάτω από διαφορετικά υπουργεία. Τα ασφαλιστικά σχέδια υπάγονται στο υπουργείο

Οικονομικών, ενώ τα Ταμεία Προνοίας στο υπουργείο Εργασίας.

Η θέση της κυβέρνησης

Η κυβέρνηση δεν έχει, σε αυτό το στάδιο, καταλήξει στην τελική της θέση ως προς το μοντέλο που θα πρέπει να υιοθετηθεί. Η τελική πολιτική απόφαση αναμένεται αφού ολοκληρωθεί η τεχνοκρατική εργασία και κατατεθεί η σχετική έκθεση με τις εισηγήσεις και την τεκμηρίωση των επιλογών. Η προσέγγιση που ακολουθείται είναι να προηγηθεί η τεχνοκρατική ανάλυση και στη συνέχεια η κυβέρνηση να αξιολογήσει τις επιλογές που θα τεθούν ενώπιόν της. Με αυτό τον τρόπο, οποιαδήποτε μελλοντική νομοθετική ρύθμιση θα συνοδεύεται από τεκμηριωμένη επιχειρηματολογία και συγκριτικά στοιχεία από άλλες χώρες.

Οι βασικοί άξονες που έχουν καταρτιστεί από τους εμπλεκόμενους σε σχέση με τον δεύτερο πυλώνα είναι η διεύρυνση της κάλυψης, η εξέταση της ένταξης των αυτοεργοδοτούμενων, η ισχυρότερη και ανεξάρτητη εποπτεία και η αξιοποίηση διεθνών πρακτικών.

Τα ευρωπαϊκά μοντέλα

Η ευρωπαϊκή εμπειρία δείχνει ότι δεν υπάρχει ένα ενιαίο μοντέλο για την ανάπτυξη του δεύτερου πυλώνα. Υπάρχουν, ωστόσο, ορισμένες κοινές πρακτικές, όπως η αυτόματη ή υποχρεωτική ένταξη, η συμμετοχή των εργοδοτών στις εισφορές, τα συλλογικά και κλαδικά επαγγελματικά σχέδια και η ισχυρή εποπτεία.

Στη Δανία, για παράδειγμα, όπου περίπου το 90% του εργατικού δυναμικού καλύπτεται από τέτοια επαγγελματικά σχέδια, ο δεύτερος πυλώνας αποτελεί βασικό τμήμα του συνταξιοδοτικού συστήματος. Τα επαγγελματικά συνταξιοδοτικά σχέδια είναι κατά κανόνα πλήρως κεφαλαιοποιημένα και καθορισμένων εισφορών, ενώ συμφωνούνται κυρίως μέσω συλλογικών συμβάσεων μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων. Το δανέζικο μοντέλο παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, επειδή η ευρεία κάλυψη δεν βασίζεται αποκλειστικά στην ατομική απόφαση κάθε εργαζομένου. Η επαγγελματική σύνταξη έχει ενσωματωθεί στην εργασιακή σχέση και στις συλλογικές ρυθμίσεις.

Στην Ελλάδα, η εικόνα είναι διαφορετική, καθώς ο δεύτερος πυλώνας βρίσκεται σε φάση θεσμικής ενίσχυσης. Το νέο πλαίσιο ενθαρρύνει, μεταξύ άλλων, τη δημιουργία πολυεργοδοτικών ταμείων, ώστε να μπορούν να συμμετέχουν και μικρότερες επιχειρήσεις. Ιδιαίτερα σημαντική είναι και η αλλαγή στο μοντέλο εποπτείας. Από την 1η Ιανουαρίου 2025, η εποπτεία των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης έχει συγκεντρωθεί στην Τράπεζα της Ελλάδος, αντί του προηγούμενου συστήματος τριμερούς εποπτείας από διαφορετικούς φορείς. Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει πλέον την ευθύνη για την εποπτεία της λειτουργίας, της διακυβέρνησης, της διαχείρισης κινδύνων και της προστασίας των μελών και δικαιούχων.

Το Ηνωμένο Βασίλειο έχει επιλέξει διαφορετική προσέγγιση, καθώς οι επιλέξιμοι εργαζόμενοι εγγράφονται αυτόματα σε επαγγελματικό συνταξιοδοτικό σχέδιο, ενώ διατηρούν τη δυνατότητα να αποχωρήσουν. Το μοντέλο βασίζεται σε ελάχιστες συνολικές εισφορές 8%, με συμμετοχή τόσο του εργοδότη όσο και του εργαζομένου.

Η Ολλανδία και η Σουηδία βασίζονται σε ισχυρά επαγγελματικά και κλαδικά συστήματα, με την επαγγελματική σύνταξη να αποτελεί ουσιαστικό μέρος της εργασιακής σχέσης. Η Ολλανδία, μάλιστα, έχει εξαιρετικά υψηλή κάλυψη μέσω υποχρεωτικών επαγγελματικών σχημάτων.

Η Ιρλανδία, τέλος, το 2026 εισήγαγε σύστημα αυτόματης εγγραφής εργαζομένων στον δεύτερο πυλώνα, με συμμετοχή εργαζομένων, εργοδότη και κράτους και σταδιακή αύξηση των εισφορών.

Προς νέο ρεκόρ εσόδων και αφίξεων οδεύει φέτος ο ελληνικός τουρισμός

Ο πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ξενοδόχων Γιάννης Χατζής μιλάει και για τις προοπτικές του 2027

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ τουρισμός οδεύει προς το κλείσιμο μιας ακόμη θετικής χρονιάς, ωστόσο η αύξηση των μεγεθών δεν μεταφράζεται απαραίτητα σε ισοποση ενίσχυση της κερδοφορίας για τα ξενοδοχεία, τα οποία βρίσκονται διαρκώς αντιμέτωπα με υψηλό λειτουργικό κόστος και μεταβαλλόμενες καταναλωτικές συνήθειες. Αυτό επισημαίνει μιλώντας στην «Καθημερινή» ο πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ξενοδόχων (ΠΟΞ) Γιάννης Χατζής, λίγες ημέρες μετά την επανεκλογή του με μεγάλη πλειοψηφία στις αρχαιρεσίες του κλάδου.

Αξιολογώντας την τρέχουσα τουριστική χρονιά, ο κ. Χατζής σημειώνει ότι, με τα μέχρι σήμερα διαθέσιμα στοιχεία, το 2026 οδεύει προς θετικό κλείσιμο. Αναφέρει χαρακτηριστικά ότι στο πρώτο επτάμηνο οι ταξιδιωτικές εισπράξεις (χωρίς την κρουαζιέρα) αυξήθηκαν κατά 11,7% και οι αφίξεις κατά 8,6%. Επιπλέον, προσθέτει ότι οι προγραμματισμένες αεροπορικές θέσεις του Οκτωβρίου καταγράφουν σημαντική αύξηση της τάξης του 17,1%, γεγονός που ευνοεί αντικειμενικά την παράταση της περιόδου. Ωστόσο, σπεύδει να ξεκα-

θαρίσει με ρεαλισμό πως «οι θέσεις δεν ισοδυναμούν με κρατήσεις και ο αυξημένος τζίρος δεν συνεπάγεται αντίστοιχη κερδοφορία», τονίζοντας ότι η διαχείριση του λειτουργικού κόστους παραμένει εξαιρετικά κρίσιμη. Σε ό,τι αφορά τις προοπτικές του φετινού χειμώνα, εμφανίζεται συγκρατημένα αισιόδοξος. Όπως εξηγεί, τα

Οι προγραμματισμένες αεροπορικές θέσεις του Οκτωβρίου καταγράφουν σημαντική αύξηση της τάξης του 17,1%.

ξενοδοχεία πόλινς έχουν περιθώρια να επωφεληθούν από τα σύντομα ταξίδια, τα συνέδρια και τη γαστρονομία, υπό την αυστηρή προϋπόθεση ότι υπάρχει επαρκής αεροπορική σύνδεση. Αντιθέτως, στους ορεινούς προορισμούς η εξίσωση είναι πιο σύνθετη, αφού η κινητικότητα θα εξαρτηθεί άμεσα από το διαθέσιμο εισόδημα των ελληνικών νοικοκυριών, καθώς και από το αυξημένο κόστος μετακίνησης και θέρμανσης. Για τον λόγο αυτό, επισημαίνει

Στο πρώτο επτάμηνο οι ταξιδιωτικές εισπράξεις, χωρίς την κρουαζιέρα, αυξήθηκαν κατά 11,7% και οι αφίξεις κατά 8,6%.

ότι πλέον «χρειάζονται εμπειρίες πέρα από το κιόνι και ζήτηση πέρα από τις γιορτές και τα Σαββατοκύριακα».

Για το 2027, δεν κρύβει τον προ-

βληματισμό του για το μείγμα της γεωπολιτικής αβεβαιότητας, του ενεργειακού κόστους και της πίεσης που ασκείται στην αγοραστική δύναμη

των ταξιδιωτών. Παρατηρεί ότι, αν και η επιθυμία για ταξίδια παραμένει ζωντανή, οι αποφάσεις λαμβάνονται καθυστερημένα, γεγονός που περιορί-

ζει την ορατότητα των επιχειρήσεων και αυξάνει την εξάρτησή τους από τα μεγάλα δίκτυα διανομής.

Απέναντι στον αυξανόμενο ανταγωνισμό από αγορές όπως η Αίγυπτος, ζητεί συνεχή εγρήγορση και στοχευμένες κινήσεις, ξεκαθαρίζοντας ότι «οι οριζόντιες εκπτώσεις δεν αποτελούν λύση» όταν αυτές υπονομεύουν την ποιότητα των υπηρεσιών.

Για να αντιμετωπιστούν αυτές οι προκλήσεις, υπογραμμίζει πως «ο τουρισμός χρειάζεται σταθερό ενεργειακό και φορολογικό πλαίσιο, καλύτερες υποδομές, ενώ δηλώνει πως νιώθει «ευγνωμοσύνη για την εμπιστοσύνη και μεγαλύτερη ευθύνη για τη συνέχεια».

Εκοντας πλέον νωπή τη νέα ισχυρή εντολή από τον κλάδο, ο Γ. Χατζής εκτιμά ότι το αποτέλεσμα των πρόσφατων εκλογών της ΠΟΞ αποτέλεσε επιβράβευση της συλλογικής δουλειάς της προηγούμενης τριετίας. Παράλληλα, αναγνωρίζει την ουσιαστική συμβολή των προσώπων που έμειναν εκτός Δ.Σ., υπογραμμίζοντας ότι «η εμπειρία τους παραμένει χρήσιμη για όλους μας», ενώ δηλώνει πως νιώθει «ευγνωμοσύνη για την εμπιστοσύνη και μεγαλύτερη ευθύνη για τη συνέχεια».

Υποδείξεις «με μέτρο» στην Τουρκία για GSI, Αν. Μεσόγειο-Αιγαίο

Συζήτηση άνευ ψηφίσματος στην ολομέλεια Ευρωβουλής υπό το φως και του γαλλοτουρκικού οδικού αμυντικού χάρτη

Του ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΗ

Υποδείξεις «με μέτρο», χωρίς την έκδοση ψηφίσματος και χωρίς ουσιαστικό διακύβευμα, θα εισπράξει η Τουρκία αύριο Πέμπτη στο Στρασβούργο, με επίκεντρο την ηλεκτρική διασύνδεση Ελλάδας-Κύπρου (GSI) και γενικότερα τις προκλήσεις της Άγκυρας στην Ανατολική Μεσόγειο και στο Αιγαίο. Η συζήτηση συμπίπτει χρονικά με τις πληροφορίες που δημοσίευσε η «Κ» (Β. Νέδος-Μ. Κωστιδής), σύμφωνα με τις οποίες η γαλλική εταιρεία Nexans (υπεργολάβος της επίσης γαλλικής Meridiam), αναμένεται να προχωρήσει σε βυθομετρικές έρευνες στην περιοχή των διεθνών υδάτων ανατολικά Κάσου και Καρπάθου «περί την 26η Οκτωβρίου». Οι εξελίξεις που προδιαγράφονται, συμπίπτουν επίσης με την αναθέρμανση των γαλλοτουρκικών σχέσεων, όπως αυτή αποτυπώθηκε στις 3 Οκτωβρίου με την υπογραφή «οδικού χάρτη αμυντικής συνεργασίας» Παρισίου-Άγκυρας, συνεπεία της θερμής συνάντησης Μακρόν-Ερντογάν στις 8 Ιουλίου, στο περιθώριο της Συνόδου του NATO.

Αν και τα νέα δεδομένα καταγράφονται και παρακολουθούνται από τη Λευκωσία και την Αθήνα, κανείς δεν είναι σε θέση να προδικάσει τον τρόπο με τον οποίο θα επιλέξει να πορευθεί η Άγκυρα το προσεχές διάστημα, τόσο σε σχέση με το GSI, όσο και αναφορικά με τις έκνομες διεκδικήσεις της στην Ανατολική Μεσόγειο και το Αιγαίο. Άλλωστε, τα μηνύματα που στέλνει η κυβέρνηση Ερντογάν είναι περίεργα, αν συνυπολογιστούν από τη μια οι εξαιρετικά σκληρές πρόσφατες δηλώσεις της Άγκυρας σε επίπεδο ΥΠΑΜ για το GSI και από την άλλη η

τών της Νέας Δημοκρατίας. Η επικεφαλής της ευρωομάδας Νέας Δημοκρατίας στην Ευρωβουλή Ελίζα Βόζεμπεργκ-Βρυωνίδη επεσήμανε, πάντως, ότι «η αντιπροσωπεία της Νέας Δημοκρατίας φέρνει σε συζήτηση στην ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου την κλιμάκωση των τουρκικών προκλήσεων, με τη στήριξη του Manfred Weber, προέδρου του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος, της μεγαλύτερης πολιτικής ομάδας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Έχουμε, βεβαίως, τη σύμπραξη όλων των Ελλήνων και Κυπρίων ευρωβουλευτών, διότι ο κίνδυνος είναι κοινός και η αναθεωρητική πολιτική της Τουρκίας έχει μια συνέπεια και κλιμακώνεται ανάλογα με τα συμφέροντά της», ανέφερε η κα Βόζεμπεργκ-Βρυωνίδη. Πρόσθεσε δε ότι «διεκδικούμε και απαιτούμε από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μια σαφή και συγκεκριμένη δήλωση ότι η επίθεση κατά της Ελλάδας νοείται ως επίθεση κατά της ευρωπαϊκής οικογένειας. Αυτό είναι το νόημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης», κατέληξε.

Ψυχοπάθεια και αναθέρμανση

Πριν από 6 χρόνια, τον Οκτώβριο 2020, ο Ταγίπ Ερντογάν είχε επιτεθεί με πρωτοφανείς χαρακτηρισμούς κατά του Ειμανουέλ Μακρόν, υποστηρίζοντας ότι ο Γάλλος πρόεδρος «χρειάζεται ψυχοθεραπεία» και «έλεγχο της ψυχι-

Τον Οκτώβριο 2020, ο Ταγίπ Ερντογάν έλεγε ότι ο Μακρόν «χρειάζεται ψυχοθεραπεία» και «έλεγχο της ψυχικής του υγείας». Στις 3 Οκτωβρίου 2026, Γαλλία και Τουρκία υπέγραψαν «οδικό χάρτη αμυντικής συνεργασίας» στο Παρίσι.

κής του υγείας». Οι γαλλοτουρκικές σχέσεις κατέγραψαν αρκετές εντάσεις, καθώς ο κ. Ερντογάν συνιστούσε ακόμη και μπόικοτάζ γαλλικών προϊόντων.

Ωστόσο, όλα αυτά άλλαξαν στις 8 Ιουλίου 2026, όταν ο Ερντογάν και ο Μακρόν συναντήθηκαν στο περιθώριο της Συνόδου του NATO στην Άγκυρα, σε ένα ιδιαίτερα θερμό κλίμα. Ως αποτέλεσμα της συνάντησης αυτής, Γαλλία και Τουρκία υπέγραψαν «οδικό χάρτη αμυντικής συ-

νεργασίας» στις 3 Οκτωβρίου, στο Παρίσι, ενώ γίνονται ήδη συζητήσεις, για την προμήθεια και συμπαράγωγή του ιταλογαλλικού αντιαεροπορικού και αντιβαλλιστικού συστήματος SAMP/T NG, με τη Ρώμη να ασκεί πιέσεις με στόχο την ικανοποίηση της Άγκυρας. Αν και το Παρίσι δεν έχει αναίρει πράσινο φως επί του προκειμένου (τουλάχιστον επί του παρόντος), εμφανίζεται πλέον να διαφοροποιεί ουσιαστικά τη στάση του και να θεωρεί την Τουρκία ως έναν «πολύ

σημαντικό αμυντικό εταίρο της Ε.Ε.», θέση που υποστηρίζουν και κατά κύριο λόγο η Γερμανία και η Ιταλία.

Σε κάθε ωστόσο περίπτωση, κανείς δεν είναι σε θέση να εκτιμήσει με απόλυτη βεβαιότητα κατά πόσο η νέα τάξη πραγμάτων που φαίνεται να επικρατεί στις γαλλοτουρκικές σχέσεις, είναι σε θέση, στην παρούσα χρονική συγκυρία, να επηρεάσει θετικά τη στάση της Άγκυρας και στο ζήτημα του GSI.

Σε τεντωμένο σχοινί το ΠΔΠ 2028-2034

Λίγες μέρες πριν από τη Σύνοδο Κορυφής των Βρυξελλών (15-16 Οκτωβρίου) και την αναμενόμενη υποβολή αναμενόμενων προτάσεων από την Ιρλανδική Προεδρία για το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2028-2034, η Ευρωβουλή αναμένεται να επιχειρήσει να περάσει τα δικά της μηνύματα, ζητώντας αύξηση του επιτατούς ευρωπαϊκού προϋπολογισμού κατά 10%, σε σύγκριση με τις προτάσεις της Κομισιόν που προβλέπουν προϋπολογισμό ύψους 1 τρισεκατομμυρίου 760 δισεκατομμυρίων ευρώ.

Οι απαιτήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που θα τεθούν επί τάπητος στο πλαίσιο συζητήσεων της ολομέλειας σήμερα Τετάρτη, βρίσκονται στην ακριβώς αντίθετη όχθη με τις θέσεις της ομάδας των «Φειδωλών» στο Συμβούλιο της Ε.Ε. Δηλαδή της Γερμανίας, της Φινλανδίας, της Αυστρίας, της Ολλανδίας, της Σουηδίας και της Δανίας, που ζητούν περικοπές αρκετών εκατοντάδων δισεκατομμυρίων ευρώ και προειδοποιούν ότι δεν θα συναινέσουν σε έγκριση του ΠΔΠ 2028-2034 εάν δεν ληφθούν υπόψη οι θέσεις τους.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, που οριστικοποίησε τη θέση του τον περασμένο Απρίλιο, δεν απαιτεί πάντως μόνο αύξηση του ύψους του προϋπολογισμού. Αλλά, επιπλέον, ζητάει και όπως τα ποσά που απαιτούνται για την αποπληρωμή των δανείων του NextGenerationEU (περίπου 0,11% του ΑΕΕ της Ε.Ε.) τεθούν εκτός των ορίων του προϋπολογισμού, προκειμένου να μην οδηγήσουν σε περικοπές πόρων από προγράμματα όπως το Erasmus+.

Οι ευρωβουλευτές προτείνουν επίσης νέες πηγές εσόδων για τον κοινό προϋπολογισμό, προκειμένου να μειωθεί η πίεση στις συνεισφορές των κρατών-μελών, περιλαμβανομένης μιας εισφοράς για τις ψηφιακές υπηρεσίες, μιας εισφοράς για τα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια, μιας επέκτασης του μηχανισμού συνοριακής προσαρμογής άνθρακα (ΜΣΠΑ) και μιας εισφοράς για τα κεφαλαιακά κέρδη από κρυπτοστοιχεία. Την ίδια ώρα φροντίζουν να υπενθυμίσουν ότι «για την έγκριση του ΠΔΠ απαιτείται η έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με απόλυτη πλειοψηφία των ευρωβουλευτών».

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αναμένεται να επιστρατεύσει φραστικές υποδείξεις προς την Τουρκία για τις έκνομες διεκδικήσεις της σε Αν. Μεσόγειο-Αιγαίο, ως επίσης και για το GSI, χωρίς ωστόσο να προχωράει στην έκδοση καταδικαστικού ψηφίσματος.

απουσία αναφοράς στην Ελλάδα και την Κύπρο στην πρόσφατη συνεδρία του Συμβουλίου Εθνικής Ασφαλείας της Τουρκίας. Στην εξίσωση θα πρέπει να συνυπολογιστεί και το κενό ενημέρωσης που υπάρχει σε σχέση με την υποβολή του νομοσχεδίου της Γαλάζιας Πατρίδας στην Τουρκική Εθνοσυνέλευση, χωρίς όμως και πάλι να δημιουργείται βεβαιότητα και να καθίσταται δυνατή η εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων, για τη στάση του Ερντογάν, ο οποίος δείχνει την ίδια ώρα να ποντάρει στο χαρτί του «εθνικισμού», προσβλέποντας σε μια ακόμη ηθική στην ηγεσία της Τουρκίας και στο πλαίσιο αυτό έχει ανεβάσει τους τόνους, αναφορικά με τη σχέση Κύπρου-Ελλάδας και Ισραήλ.

Σε κάθε περίπτωση, στην αυριανή συζήτηση κλήθηκε να συμμετάσχει και η Κομισιόν, η οποία με βάση την προκαταρκτική ατζέντα αναμένεται να εκπροσωπηθεί από τον εκτελεστικό αντιπρόεδρο, απεσταλμένο για το Κυπριακό, Ιταλό επίτροπο, Ραφαέλε Φίτο. Την πραγματοποίηση της συζήτησης επεδίωξε και εξασφάλισε η κοινοβουλευτική ομάδα της Νέας Δημοκρατίας, στην Ευρωβουλή. Ο τίτλος της συζήτησης αναφέρει: «Κλιμάκωση στην Ανατολική Μεσόγειο και το Αιγαίο ως αποτέλεσμα των συνεχιζόμενων τουρκικών προκλήσεων». Η συζήτηση πάντως δεν θα συνοδεύεται από ψήφισμα και άρα το πολιτικό της εκτόπισμα θα είναι περιορισμένο. Πολιτικά μηνύματα βεβαίως θα σταλούν, αλλά δεν θα έχουν τη βαρύτητα ενός ad hoc καταδικαστικού ψηφίσματος της Ευρωβουλής για τις τουρκικές διεκδικήσεις και προκλήσεις, στην Ανατολική Μεσόγειο και το Αιγαίο.

Κύκλοι της Ευρωβουλής απέδιδαν προεκλογικό χαρακτήρα στην κίνηση των ευρωβουλευ-

Για τη μεγαλύτερη οικονομική απόφαση της ζωής σου, **ρώτα κάποιον που ξέρει.**

Για Στεγαστικό Δάνειο. **Ρώτα στην Τράπεζα Κύπρου.**

- Εξειδικευμένοι, έμπειροι λειτουργοί
- Υποστήριξη σε κάθε βήμα
- Γρήγορη εξυπηρέτηση
- Online Αίτηση 24/7

Your home hub:

Σε κάθε επόμενη κίνηση

Προειδοποίηση:

Η τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση κατά την κρίση της. Υπάρχουν χρεώσεις εάν εξοφλήσετε νωρίτερα το δάνειο σας. Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορεί να χάσετε το σπίτι σας. Σε περίπτωση κυμαινόμενου επιτοκίου το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος χορήγησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακύμανση του βασικού επιτοκίου.

ΑΠΟΨΗ Του ΓΙΑΝΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ

Όταν οι αγορές σε σπρώχνουν στην επικίνδυνη ζώνη

Οι **αγορές** βλέπουν με δυσπιστία τη Γαλλία, μέσα σε αυτή την ανησυχία που έχει προκληθεί στην αγορά ομολόγων. Η αύξηση στο κόστος χρηματοδότησης της δεύτερης μεγαλύτερης οικονομίας της Ευρωζώνης θα έπρεπε ήδη να μας λούζει με κρύο ιδρώτα. Γιατί μπορεί αυτή τη φορά να μην είναι οι PIGS στην πρώτη γραμμή, αλλά οι αγορές ομολόγων, όπως και κάθε άλλη αγορά, αναλύουν τα δεδομένα συγκριτικά. Δηλαδή, αφού εντοπίσουν το θύμα και ξεκινήσουν οι πιέσεις, στην προκειμένη περίπτωση το γαλλικό χρέος, η δυναμική αμέσως μεταφέρεται σε άλλες κατευθύνσεις με παρόμοια χαρακτηριστικά. Και όταν μιλάμε για οποιοδήποτε είδος κρίση χρέους στην Ευρωζώνη, η συζήτηση πάντα καταλήγει στην Ιταλία και την

Ελλάδα, τις δύο πιο υπερχρεωμένες οικονομίες της Ευρωζώνης.

Η Γαλλία έχει έναν υπερμεγεθνή δημοσιο τομέα και ένα ισχυρό κοινωνικό κράτος, τα οποία η οικονομία της χώρας, υπό τις νέες συνθήκες, δεν αντέχει πλέον. Χρειάζονται, λέει, σκληρές αποφάσεις για να γκρεμιστούν κεκτημένα δεκαετιών, αλλά τέτοια πολιτική συναίνεση δεν διαφαίνεται. Τουναντίον, οι εκλογές του 2027 λειτουργούν εντελώς ανάποδα, προκαλώντας ακόμη μεγαλύτερη δυσαρέσκεια στις αγορές. Το πρόβλημα στη Γαλλία, συνεπώς, είναι πολιτικό, αφού κανένας πλέον δεν πιστεύει ότι, ακόμη και αν περιμένουμε τις εκλογές, η κάλη θα δώσει λύσεις μέσω μιας σταθερής κυβέρνησης που θα εφαρμόσει αντιλαϊκά μέτρα. Μάλ-

Οι **αγορές** θα ήθελαν περισσότερη σταθερότητα και λιγότερο λαϊκισμό, ώστε να μπορέσουν να εφαρμόσουν τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα.

λον ισχύει ακριβώς το αντίθετο, καθώς η ενίσχυση των άκρων οδηγεί σε έξαρση του λαϊκισμού, προκαλώντας ακόμη μεγαλύτερη ανησυχία.

Στο κάδρο, μαζί με την Ιταλία και την Ελλάδα, εμφανίζεται και η Ισπανία, η οποία προσθέτει στην πολιτική αβεβαιότητα λόγω των πρόωγων εκλο-

γών Νοεμβρίου. Καταλήγουμε, συνεπώς, στο συμπέρασμα ότι οι αγορές θα ήθελαν περισσότερη σταθερότητα και λιγότερο λαϊκισμό, ώστε να μπορέσουν να εφαρμόσουν τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα. Η μίνι κρίση χρέους που εξελίσσεται αυτή την περίοδο έχει να κάνει με τη δυσπιστία των επενδυτών ως προς τη δυνατότητα των κρατών να συνεχίσουν να δανειζονται και να διασφαλίζουν την απρόσκοπτη εξυπηρέτηση αυτού του δανεισμού. Και αυτό που ανησυχεί περισσότερο είναι ότι όλες οι χώρες ετοιμάζονται να αυξήσουν τον δανεισμό τους σε μια περίοδο κατά την οποία αλλάζει το οικονομικό μοντέλο και αρκετές από αυτές θα βρεθούν, σε μερικά χρόνια, αντιμέτωπες με ένα πτωχευμένο μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης.

Όποιοι και αν είναι οι λόγοι που προκαλούν την αναστάτωση, πριν τους αναλύσουμε θα πρέπει να βρεθεί λύση. Και η μόνη άμεση και αποτελεσματική λύση είναι ο τερματισμός των πιέσεων στις τιμές των ομολόγων της Ευρωζώνης. Και, όπως καλά καταλάβατε, αυτή η δουλειά ανήκει στην ΕΚΤ, η οποία έχει την ικανότητα να πρεμώσει τις αγορές. Για να γίνει όμως αυτό, θα χρειαστεί πολιτική απόφαση στη Φρανκφούρτη για αναθεώρηση της υφιστάμενης πρακτικής ποσοτικών σύμφιξης. Αν μια τέτοια απόφαση είναι ικανή να ικανοποιήσει το «θηρίο» δεν γνωρίζουμε. Όμως, σίγουρα θα αποτελούσε μια πολιτική προς τη σωστή κατεύθυνση.

Λέγαμε τα χρόνια της κρίσης του ευρώ, το 2011 και το 2012, ότι ευτυχώς η

κρίση έπληξε μικρές, περιφερειακές χώρες της Ευρωζώνης και δεν άγγιξε τα μεγάλα. Μοιραία, σήμερα βρισκόμαστε αντιμέτωποι με ένα πρόβλημα που αφορά τη δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρωζώνης και αποτελεί ερωτηματικό κατά πόσο η ΕΚΤ διαθέτει τα εργαλεία για να παρέμβει αποτελεσματικά, ακόμη και αν το αποφασίσει.

Η συγκυρία είναι επικίνδυνη και θα ήταν καλό το κυπριακό οικονομικό επιτελείο να βρίσκει σε εγρήγορση. Οι αγορές δίνουν τον τόνο και τα κράτη χορεύουν, και αυτή τη φορά ο τόνος είναι περιορισμένος δημόσιος τομέας και στοχευμένες κοινωνικές δαπάνες. Αυτό δηλαδή ακριβώς που δεν κάνουμε τα τελευταία χρόνια και κινδυνεύουμε να βρεθούμε στην επικίνδυνη ζώνη.

Προτείνουν στους ξένους συνταξιούχους την Κύπρο

Έχει πλεονεκτήματα για να γυρίσει το βλέμμα επάνω της, εντούτοις έχει και αρνητικά

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Πάνω που η συζήτηση για το συνταξιοδοτικό στην Κύπρο φουντώνει, ξένοι Οίκοι υποδεικνύουν την Κύπρο ως προορισμό καλό για συνταξιούχους. Μπορεί να μην είναι στην πρώτη 10άδα η Κύπρος, αλλά προτείνεται ως ελκυστικός προορισμός ανάμεσα σε 46 άλλες χώρες, κυρίως για φορολογικά και οικονομικά κίνητρα, όπως και ως χώρα με ικανοποιητική κινητικότητα. Σύμφωνα με την Global Citizen Solutions και την έκθεση που προχώρησε με την ονομασία Global Retirement Index 2026, η Κύπρος διαθέτει σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα για την προσέλκυση ξένων συνταξιούχων και εισοδημάτων από το εξωτερικό, ενώ βέβαια δεν λείπουν και τα αρνητικά που θα συνοδεύσουν αυτή τους την επιλογή.

Η Κύπρος, βάσει της έρευνας, φαίνεται να κερδίζει στην κατηγορία «Tax-and-cost value» στην οποία περιλαμβάνονται ο Μαυρίκιος, η Κόστα Ρίκα, η Παραγουάη, ο Παναμάς, η Κύπρος και το Ελ Σαλβαδόρ. Είναι χώρες

Η Κύπρος προσφέρει ένα ελκυστικό φορολογικό πλαίσιο, πρόσβαση στην ευρωπαϊκή αγορά και κινητικότητα.

που συνδυάζουν τη χαμηλή φορολογία και το χαμηλό κόστος διαβίωσης με ικανοποιητικές δυνατότητες κινητικότητας, αν και υστερεί ελαφρώς στον τομέα της ποιότητας ζωής. Τονίζεται πως, πολλά από αυτά τα προγράμματα εφαρμόζουν συστήματα εδαφικής φορολόγησης (territorial tax systems), βάσει των οποίων οι συντάξεις από το εξωτερικό παραμένουν αφορολόγητες. Ο Μαυρίκιος (4η θέση), η Κόστα Ρίκα (6η), ο Παναμάς (7η) και η Παραγουάη (10η) συγκαταλέγονται στην παγκόσμια δεκάδα όσον αφορά τη φορολογική βελτιστοποίηση, ενώ ο Παναμάς, η Κύπρος και το Ελ Σαλβαδόρ περιλαμβάνονται στα δέκα πιο οικονομικά προγράμματα.

Αυτή η κατηγορία, κατά την Global Retirement Index 2026, ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις ενδιαφερομένων που συνδυάζουν τη φορολογική και την οικονομική πτυχή (κόστος). Τονίζει ότι είναι ιδανική για τον ρεαλιστή που επιζητά την αποδοτικότητα χωρίς να χρειάζεται να εγκατασταθεί σε μια

Ο δείκτης συνταξιοδότησης της Global Citizen Solutions για το 2026 συγκρίνει 46 προγράμματα διαμονής για συνταξιούχους και άτομα με παθητικό εισόδημα.

αναδυόμενη αγορά αιχμής («frontier market») και ο οποίος αποδέχεται ένα επίπεδο ποιότητας ζωής που είναι καλό, έστω και αν δεν είναι εξαιρετικό. Δύο από αυτά τα προγράμματα, του Μαυρίκιου και της Κόστα Ρίκα, κατατάσσονται στην πρώτη πεντάδα της γενικής κατάταξης, γεγονός που αποδεικνύει πόσο καθοριστικό ρόλο μπορεί να διαδραματίσει ένα ισχυρό προφίλ φορολογίας και κόστους για την επιτυχία ενός προγράμματος.

Ψηλά στην κινητικότητα

Σημαντικό πλεονέκτημα αποτελεί επίσης η θέση της Κύπρου στον

πυλώνα «Mobility & Citizenship». Η χώρα βρίσκεται στην πρώτη οκτάδα μεταξύ των 46 προγραμμάτων, ενώ σημειώνει η Global Citizen Solutions πως, η επιδίωξη της κινητικότητας και της ιθαγένειας εξυπηρετείται από τα προγράμματα που παρέχουν πρόσβαση στην Ε.Ε. – συγκεκριμένα της Ελλάδας, της Ιταλίας, της Πορτογαλίας, της Ισπανίας και της Κύπρου, οι οποίες κατατάσσονται όλες στην πρώτη οκτάδα παγκοσμίως στον τομέα της κινητικότητας και της ιθαγένειας. Εξηγεί ότι, ο κάτοχος αγοράζει την ίδια την προοιπτική επιλογής: μια αξιόπιστη, προκαθορισμένη δεύτερη

βάση και, σε βάθος χρόνου, ένα διαβατήριο που λειτουργεί ως ασφάλεια απέναντι σε ένα μέλλον που δεν είναι ακόμη ορατό.

«Το ένα εργαλείο βελτιστοποιεί το παρόν, ενώ το άλλο θωρακίζει το μέλλον», σχολιάζει. Στην πράξη, οι περισσότεροι κάτοχοι επιδιώκουν μια ισορροπία και των δύο, και ακριβώς γι' αυτό τον λόγο το είδος του προγράμματος έχει μεγαλύτερη σημασία από την κατάταξή του. Ένας συνταξιούχος με προτεραιότητα τη φορολογία δεν θα έπρεπε να κατευθύνεται σε πρόγραμμα υψηλής κατάταξης εάν αυτό είναι της Ισπανίας, η οποία υστερεί

στον φορολογικό τομέα. Αντίστοιχα, ένας συνταξιούχος που επιδιώκει την απόκτηση δεύτερου διαβατηρίου δεν θα έπρεπε να επιλέγει τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα μόνο και μόνο επειδή υπερέχουν ως προς τη διαδικασία.

Εμφανές πλεονέκτημα

Στην έκθεση τονίζεται πως η κινητικότητα και η ιθαγένεια αποτελούν τον τομέα όπου το διαρθρωτικό πλεονέκτημα της Ευρώπης είναι πιο εμφανές. Και οι πέντε κορυφαίες χώρες ανήκουν στην Ε.Ε., προσφέρουν θεωρήσεις (βίζες) συνταξιοδότησης που προσμετρώνται για την απόκτηση ιθαγένειας και

επιτρέπουν τη διπλή υπηκοότητα, συνεπώς, η σύγκριση κρίνεται από την ισχύ του διαβατηρίου και τη χρονική διάρκεια της διαδικασίας. Υποδεικνύει ότι η Ελλάδα προηγείται, συνδυάζοντας ένα διαβατήριο υψηλής ισχύος με μια διαδρομή επτά ετών για την απόκτηση ιθαγένειας. Η Ιταλία και η Γαλλία διαθέτουν διαβατήρια ελαφρώς ισχυρότερα, αλλά απαιτούν από τους κατοίκους να περιμένουν δέκα έτη για την πολιτογράφηση. Η περίπτωση της Πορτογαλίας καταδεικνύει πόσο γρήγορα μπορεί να μεταβληθεί αυτός ο πυλώνας: ο νέος νόμος περί ιθαγένειας, σε ισχύ από τις 19 Μαΐου 2026, αύξησε την τυπική απαίτηση διαμονής από τα πέντε στα δέκα έτη για τους περισσότερους αιτούντες εκτός Ε.Ε., ενώ η Κύπρος ακολουθεί το ελληνικό πρότυπο της επταετίας, διαθέτοντας ωστόσο διαβατήριο ελαφρώς χαμηλότερης ισχύος.

Αργεί πολύ η Κύπρος

Ο χρόνος που απαιτείται για την απόκτηση της κατοικίας κυμαίνεται από περίπου έναν μήνα έως περισσότερο από δύο χρόνια, ενώ 30 από τα 46 προγράμματα ολοκληρώνονται εντός εξαμήνου. Τα ταχύτερα προγράμματα εντοπίζονται στα κέντρα του Κόλπου και σε ορισμένες αναδυόμενες αγορές: τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, η Καμπότζη και η Σρι Λάνκα ολοκληρώνουν τη διαδικασία σε περίπου έναν μήνα, το Μπαχρέιν και η Κολομβία χρειάζονται περίπου έξι εβδομάδες, ενώ η Λετονία, η Ζάμπια, η Κένυα και η Ταϊλάνδη ακολουθούν με χρόνο διεκπεραίωσης περίπου δύο μηνών. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι πιο αργές διαδικασίες αφορούν ορισμένους από τους πλέον περιζήτητους προορισμούς.

Η Κύπρος (περίπου 27 μήνες) και η Πορτογαλία (περίπου 24 μήνες) καταγράφουν τους πιο αργούς ρυθμούς στον Δείκτη, ακολουθούμενες από τη Χιλή, την Κόστα Ρίκα και τον Παναμά, ενώ η Αργεντινή απαιτεί περίπου ένα έτος. Εξηγεί ότι, μια διαδικασία διάρκειας δύο ετών συνεπάγεται διπλά έξοδα στέγασης, αβεβαιότητα ως προς τη φορολογική κατοικία και αναβολή λήψης αποφάσεων, προβλήματα που επιδίδονται από τυχόν άλλες δυσχερείες του προγράμματος. Η περίπτωση της Κύπρου είναι ενδεικτική: το χαμηλό όριο εισοδήματος και το ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς την καθιστούν, στα χαρτιά, μία από τις πιο ελκυστικές επιλογές στην Ευρώπη, ωστόσο ο χρόνος διεκπεραίωσης την κατατάσσει τελευταία μεταξύ των 46 χωρών στον πυλώνα της διαδικασίας.

Ευρωκοινοβούλιο: Νέο πρόγραμμα AGILE για ταχύτερη αμυντική καινοτομία

Με 536 ψήφους υπέρ, 101 κατά και 16 αποχές ενέκρινε την Τρίτη η Ολομέλεια του Ευρωκοινοβουλίου στο Στρασβούργο τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση για τη θέσπιση του προγράμματος ευέλικτης και ταχείας αμυντικής καινοτομίας (AGILE).

Το πρόγραμμα αποσκοπεί στην παροχή ταχείας και στοχευμένης στήριξης κυρίως σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, περιλαμβανομένων καινοτόμων νεοφυών και αναπτυσσόμενων επιχειρήσεων, για την ανάπτυξη αναδυόμενων και ανατρεπτικών αμυντικών προϊόντων. Το νομοθετικό ψήφισμα αφορά Κανονισμό που θα τροποποιήσει επίσης τους κανονισμούς για την πλατφόρμα στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη και άλλες συναφείς ρυθμίσεις.

Το AGILE προβλέπεται να λειτουργήσει από την 1η Ιανουαρίου έως τις 31 Δεκεμβρίου 2027, με ενδεικτικό χρηματοδοτικό κονδύλι 115 εκατ. ευρώ σε τρέχουσες τιμές.

Γενικός στόχος του προγράμματος είναι, σύμφωνα με το κείμενο, η στήριξη της ικανότητας ταχείας καινοτομίας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων,

ώστε αναδυόμενα και ανατρεπτικά αμυντικά προϊόντα να μπορούν να παραδίδονται ταχύτερα για την κάλυψη αναγκών των ενόπλων δυνάμεων των κρατών-μελών και των συνδεδεμένων τρίτων χωρών. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στις ανάγκες που προκύπτουν από τον πόλεμο στην Ουκρανία.

Το κείμενο αναφέρεται σε τεχνολογικούς τομείς όπως η τεχνητή νοημοσύνη, οι κβαντικές τεχνολογίες, η ρομποτική, ο κυβερνοχώρος και το διάστημα. Περιλαμβάνει επίσης μη επανδρωμένα αυτόνομα συστήματα, λογισμικό, αισθητήρες, συστήματα επικοινωνίας και τεχνολογίες αντιμετώπισης μη επανδρωμένων συστημάτων.

Το πρόγραμμα επιδιώκει να επιταχύνει τους κύκλους ανάπτυξης αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών, ώστε λύσεις με υψηλές ανατρεπτικές δυνατότητες να μπορούν να καταστούν έτοιμες προς χρήση από τους τελικούς χρήστες μέσα σε διάστημα ενός έως τριών ετών. Προβλέπεται επίσης, όπου χρειάζεται, η ενσωμάτωση μέτρων κυβερνοασφάλειας και κυβερνοανθεκτικότητας.

Μεταξύ των επιλέξιμων δράσεων είναι η ταχεία ανάπτυξη αναδυόμενων και ανατρεπτικών αμυντικών προϊόντων, περιλαμβανομένης της προσαρμογής μη στρατιωτικών τεχνολογιών διπλής χρήσης για αμυντικούς σκοπούς.

Μεταξύ των επιλέξιμων δράσεων είναι η ταχεία ανάπτυξη αναδυόμενων και ανατρεπτικών αμυντικών προϊόντων, περιλαμβανομένης της προσαρμογής μη στρατιωτικών τεχνολογιών διπλής χρήσης για αμυντικούς σκοπούς.

Προβλέπεται επίσης στήριξη για την υιοθέτηση των νέων προϊόντων από την αγορά, μεταξύ άλλων μέσω δοκιμών και επιδείξεων στο πεδίο με συμμετοχή και ανατροφοδότηση από τους τελικούς χρήστες.

Οι δράσεις μπορούν ακόμη να περιλαμβάνουν δοκιμές και πειραματισμούς σε ρεαλιστικές επιχειρησιακές συνθήκες, με στόχο την αξιολόγηση και περαιτέρω προσαρμογή των τεχνολογικών λύσεων. Προβλέπεται ταχεία πρόσβαση, όπου είναι δυνατόν, σε εγκαταστάσεις δοκιμών και πειραματισμού στην Ε.Ε.

Στο πρόγραμμα μπορούν να συμμετέχουν οντότητες εγκατεστημένες σε κράτος-μέλος ή σε συνδεδεμένη τρίτη χώρα. Ως συνδεδεμένες τρίτες χώρες μπορούν να συμμετέχουν χώρες της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελευθέρων Συνεργαζώντων που ανήκουν στον Ευρωπαϊκό

Οικονομικό Χώρο, καθώς και η Ουκρανία. Για την Ουκρανία προβλέπεται ότι δεν θα απαιτείται οικονομική συνεισφορά προκειμένου να συνδεθεί με το πρόγραμμα, ενώ οι ειδικότεροι όροι συμμετοχής της θα καθοριστούν στις σχετικές συμφωνίες σύνδεσης. Για τη χρηματοδότηση τίθενται παράλληλα περιορισμοί που συνδέονται με την ασφάλεια και τον έλεγχο των επιχειρήσεων. Το κείμενο προβλέπει ότι οι επιλέξιμες οντότητες θα πρέπει κατά κανόνα να είναι εγκατεστημένες στην Ε.Ε. ή σε συνδεδεμένες τρίτες χώρες και να μην ελέγχονται από μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες ή από οντότητες αυτών.

Δεν είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση δράσεις για προϊόντα και τεχνολογίες των οποίων η χρήση, ανάπτυξη ή παραγωγή απαγορεύεται από το διεθνές δίκαιο. Εξαιρούνται επίσης δράσεις για την ανάπτυξη φονικών οντοτήτων οπλικών συστημάτων χωρίς ουσιαστικό ανθρώπινο έλεγχο στις αποφάσεις επιλογής και εμπλοκής κατά επιθέσεων εναντίον ανθρώπων, καθώς και δράσεις που σχετίζονται με πυρομαχικά διασποράς.

Ηλεκτρικό ένα στα πέντε αυτοκίνητα στην Ευρώπη

Περισσότερα από ένα στα πέντε νέα αυτοκίνητα που ταξινομήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση τους πρώτους οκτώ μήνες του τρέχοντος έτους ήταν ηλεκτρικά. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ένωσης Ευρωπαίων Κατασκευαστών Αυτοκινήτων (ACEA), τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα κατέλαβαν μερίδιο αγοράς 21,7%, από το 15,8% που κατείχαν το 2025. Μάλιστα, τα τελευταία στοιχεία δείχνουν ότι τα κινεζικά μοντέλα είναι σχεδόν ένα στα δέκα νέα αυτοκίνητα στην Ε.Ε.

Οι συνολικές ταξινομήσεις αυτοκινήτων στην Ε.Ε. αυξήθηκαν κατά 5,3% και έφθασαν στα 7,55 εκατομμύρια, με τα ηλεκτρικά να φθάνουν περίπου τις 1,64 εκατομμύρια μονάδες.

Μόνο τον Αύγουστο, ταξινομήθηκαν σχεδόν 196.500 ηλεκτρικά αυτοκίνητα, καταλαμβάνοντας μερίδιο αγοράς περίπου 28% της συνολικής αγοράς, από το 18% που κατείχαν πριν από έναν χρόνο.

Η αύξηση του ποσοστού πωλήσεων των ηλεκτρικών αυτοκινήτων οφείλεται σε έναν βαθμό στις αυξημένες τιμές των καυσίμων, αλλά και στην αύξηση των αυτονομιών, την εμπιστοσύνη και τις τιμολογιακές πολιτικές που εφαρμόζουν πολλές εταιρείες, προωθώντας την ηλεκτροκίνηση.

Πολλές ευρωπαϊκές κυβερνήσεις εξακολουθούν να δίνουν κίνητρα για την αγορά ηλεκτρικών αυτοκινήτων. Μία από αυτές είναι και η ελληνική,

Η αύξηση του ποσοστού πωλήσεων των ηλεκτρικών αυτοκινήτων οφείλεται σε έναν βαθμό στις αυξημένες τιμές των καυσίμων, αλλά και στην αύξηση των αυτονομιών.

προσθέτοντας έναν βασικό λόγο στους Έλληνες καταναλωτές για να στραφούν προς την ηλεκτροκίνηση.

Στη Γερμανία, αλλά και σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οικονομική αβεβαιότητα οδηγεί πολλούς αγοραστές να αναβάλλουν την αγορά ηλεκτρικών οχημάτων, ενώ η συντριπτική πλειονότητα των αγοραστών καινούργιων αυτοκινήτων εξακολουθεί να επιλέγει κινητήρες εσωτερικής καύσης με κάποια υβριδική τεχνολογία.

Ωστόσο, η πώληση ηλεκτρικών αυτοκινήτων ωφελεί σε μεγάλο βαθμό τις κινεζικές μάρκες που εισέρχονται στην ευρωπαϊκή αγορά με ανταγωνιστικά μοντέλα.

Τα στοιχεία της ACEA δείχνουν ότι οι πέντε κύριοι κινεζικοί όμιλοι κατασκευής αυτοκινήτων έφτασαν σε μερίδιο 9,6% των ταξινομήσεων στην Ε.Ε. από τον Ιανουάριο έως τον Αύγουστο, από το 6,2% που κατείχαν έναν χρόνο νωρίτερα.

Η BYD αύξησε το μερίδιο αγοράς της από 0,9% σε 2,4%, η SAIC (MG) από 1,9% σε 2,2% και η Chery (Omoda, Jaecoo) από 0,5% σε 1,5%.

Και όλα αυτά, παρά τους δασμούς της Ε.Ε. στα ηλεκτρικά αυτοκίνητα που κατασκευάζονται στην Κίνα. Η Tesla, η μάρκα που συνδέεται με την ηλεκτροκίνηση, σημείωσε επίσης ανάκαμψη, με τις ταξινομήσεις του Αυγούστου να αυξάνονται κατά 53%.

Παραμένει χάσμα επιτοκίων δανείων και καταθέσεων

Στο 1,35% το επιτόκιο νέων προθεσμιακών καταθέσεων νοικοκυριών, ενώ τα νέα στεγαστικά αυξήθηκαν στο 4,16%

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Την ώρα που ο πληθωρισμός ανεβαίνει και με τη σύγκρουση στη Μέση Ανατολή να μην υπάρχει φως στο τούνελ, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα προχωρά σε αυξήσεις επιτοκίων για να τον «δαμάσει». Απότοκο αυτού, τα δανειστικά επιτόκια και δη, τα δάνεια που επηρεάζονται άμεσα από τις αυξομειώσεις των επιτοκίων να έχουν λάβει την ανιούσα, ενώ στον αντίποδα τα καταθετικά επιτόκια στην Κύπρο επηρεάζονται μερικώς.

Ενδεικτικά και η έρευνα της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου σχετικά με τα επιτόκια των καταθέσεων και των δανείων, μάλιστα, σε μία περίοδο που δεν είχε ανακινωθεί ακόμα η δεύτερη αύξηση επιτοκίων για το 2026, της τάξης των 25 μονάδων βάσης που αποφασίστηκε στις 10 Σεπτέμβρη. Το επιτόκιο για καταθέσεις προθεσμίας έως ενός έτους από νοικοκυριά σημείωσε αύξηση στο 1,35% τον Αύγουστο του 2026, σε σύγκριση με 1,27% τον Ιούλιο του ίδιου χρόνου, ενώ το αντίστοιχο

Το ποσοστό των νέων δανείων προς νοικοκυριά για αγορά κατοικίας με κυμαινόμενο επιτόκιο ακολουθεί τα τελευταία χρόνια μία έντονα πτωτική πορεία.

επιτόκιο για καταθέσεις από μη χρηματοοικονομικές εταιρείες παρέμεινε αμετάβλητο στο 1,56%.

Στον αντίποδα, το επιτόκιο που αφορά καταναλωτικά δάνεια σημείωσε αύξηση στο 7,12%, σε σύγκριση με 6,94% τον Ιούλη του 2026, ενώ το επιτόκιο που αφορά δάνεια για αγορά κατοικίας αυξήθηκε στο 4,16%, σε σύγκριση με 3,78% τον Ιούλιο του 2026. Όσον αφορά στο επιτόκιο για δάνεια προς μη χρηματοοικονομικές

ΚΤΚ: Τα χαμηλά καταθετικά ενδέχεται να οφείλονται στη μεγάλη ρευστότητα των κυπριακών τραπεζών, η οποία βρίσκεται ανάμεσα στις υψηλότερες της Ευρωζώνης.

εταιρείες για ποσά μέχρι 1 εκατ. ευρώ, μειώθηκε στο 4,45% τον Αύγουστο του 2026, σε σύγκριση με 4,47% τον προηγούμενο μήνα, καθώς και το επιτόκιο που αφορά δάνεια προς μη χρηματοοικονομικές εταιρείες για ποσά άνω του 1 εκατ. ευρώ, κατέγραψε μείωση στο 3,67%, σε σύγκριση με 4,29% τον Ιούλιο του 2026.

Φταίει η υψηλή ρευστότητα. Σε αντίθεση με τα δανειστικά επιτόκια, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου

τονίζει ότι τα επιτόκια καταθέσεων στην Κύπρο αποτελούν εξοκείμενη/αποκλίνουσα τιμή και διαμορφώνονται στο χαμηλότερο επίπεδο της Ευρωζώνης. Αυτό ενδέχεται να οφείλεται στη μεγάλη ρευστότητα των κυπριακών τραπεζών, η οποία βρίσκεται ανάμεσα στις υψηλότερες της Ευρωζώνης. Ενδεικτικά, ο Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας (Liquidity Coverage Ratio – LCR) στην Κύπρο τον Αύγουστο του 2026 διαμορφώθηκε στο 313%, σε σύγκρι-

ση με τον διάμεσο 182% και τον μέσο όρο 158% στην Ευρωπαϊκή Ένωση τον Ιούνιο 2026 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία), καθώς και στη μικρή εμβέλεια της τραπεζικής αγοράς της Κύπρου.

Υπογραμμίζεται πως, τα επιτόκια σε νέες καταθέσεις διαμορφώνονται σε παρόμοια επίπεδα με τις υφιστάμενες καταθέσεις, ενώ η μετακύλιση των αυξήσεων και των μειώσεων επιτοκίων στις νέες καταθέσεις στην Κύπρο παρουσιάζεται αδύναμη σε σύγκριση με

σχεδόν όλες τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωζώνης, τόσο για τα νοικοκυριά όσο και για τις μη χρηματοοικονομικές εταιρείες.

«Οκ» τα δανειστικά

Σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, το ύψος των επιτοκίων δανείων σε υφιστάμενα υπόλοιπα στην Κύπρο πλησιάζει το αντίστοιχο διάμεσο της Ευρωζώνης, με το περιθώριο να είναι στο -0,1% (δηλ. οριακά χαμηλότερα από το διάμεσο της Ευρωζώνης) για τα νοικοκυριά και να περιορίζεται στο 0,3% για τις μη χρηματοοικονομικές εταιρείες. Επισημαίνει πως, η συσχέτιση του ρυθμού μετάδοσης της νομισματικής χαλάρωσης (οριζόντιος άξονας) και σύσφιγξης (κάθετος άξονας) στην Κύπρο, είναι ευθυγραμμισμένη με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωζώνης στα υφιστάμενα δάνεια, τόσο των νοικοκυριών όσο και των μη χρηματοοικονομικών εταιρειών. Πιο συγκεκριμένα, η ΚΤΚ τονίζει ότι η συσχέτιση της μείωσης που παρατηρείται στα δανειστικά επιτόκια κατά την περίοδο της νομισματικής χαλάρωσης (ήτοι, κατά την περίοδο Ιουνίου 2024 - Αυγούστου 2026) με την αντίστοιχη αύξηση κατά την περίοδο της νομισματικής σύσφιγξης (Ιουνίου 2022 - Δεκεμβρίου 2023) συγκρίνεται ευνοϊκά με τις λοιπές χώρες της Ευρωζώνης.

Το ύψος των επιτοκίων των νέων δανείων στην Κύπρο είναι συγκρίσιμο με τον διάμεσο της Ευρωζώνης. Συγκεκριμένα, το περιθώριο του σταθμικού μέσου επιτοκίου για τα νέα δάνεια προς νοικοκυριά για αγορά κατοικίας είναι στο -0,2%, ενώ για τις μη χρηματοοικονομικές εταιρείες το αντίστοιχο περιθώριο ανέρχεται στο -0,1%, (δηλ. χαμηλότερο από το διάμεσο της Ευρωζώνης).

Την ίδια ώρα, η συσχέτιση μετακύλισης (pass-through) του ρυθμού μετάδοσης της νομισματικής χαλάρωσης (οριζόντιος άξονας) και σύσφιγξης (κάθετος άξονας) στην Κύπρο, είναι

ευθυγραμμισμένη με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωζώνης στα νέα δάνεια προς νοικοκυριά για αγορά κατοικίας. Σε σχέση με τα νέα δάνεια προς μη χρηματοοικονομικές εταιρείες, διαφαίνεται ασθενέστερη μετακύλιση στην Κύπρο, τόσο κατά την περίοδο της νομισματικής σύσφιγξης (δηλ. αύξησης επιτοκίων) όσο και της νομισματικής χαλάρωσης (δηλ. μείωσης επιτοκίων).

Δεν θέλουν κυμαινόμενο

Πρόσθετα, η ΚΤΚ σημειώνει στα στοιχεία της ότι, το ποσοστό των νέων δανείων προς νοικοκυριά για αγορά κατοικίας με κυμαινόμενο επιτόκιο είναι ευθυγραμμισμένο με την Ευρωζώνη και ότι το εν λόγω ποσοστό ακολουθεί τα τελευταία χρόνια μία έντονα πτωτική πορεία. Από σχεδόν 100% στις αρχές του 2022, έχει υποχωρήσει τον Αύγουστο 2026 στο 12,0%, και βρίσκεται κάτω από τον διάμεσο της Ευρωζώνης. Αυτό το γεγονός ενδέχεται να επηρεάζεται εν μέρει από τις επιλογές δανειοδότσης με σταθερό επιτόκιο κατά τα πρώτα έτη (π.χ. 3-5 έτη), και τη μετέπειτα μετατροπή τους σε κυμαινόμενο επιτόκιο. Συνεπώς διαφαίνεται μια αλλαγή στη συμπεριφορά των δανειοληπτών αναφορικά με τον επιτοκιακό κίνδυνο, στοιχείο το οποίο θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στις πολιτικές διαχείρισης κινδύνων των τραπεζών.

Από την άλλη, το ποσοστό των νέων δανείων προς νοικοκυριά και μη χρηματοοικονομικές εταιρείες που παρέχονται με κυμαινόμενο επιτόκιο συγκρίνεται ευνοϊκά με την Ευρωζώνη και το εν λόγω ποσοστό ακολουθεί τα τελευταία χρόνια μία πτωτική πορεία. Από σχεδόν 100% στις αρχές του 2022 βρίσκεται σήμερα στο 55,9%, το οποίο είναι χαμηλότερο από το διάμεσο της Ευρωζώνης. «Αυτό ενδέχεται να επηρεάζεται εν μέρει από τον παρόντα που έχει αναφερθεί πιο πάνω και θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στις πολιτικές διαχείρισης κινδύνων των τραπεζών», καταλήγει.

Η Revolut τρομάζει τις ευρωπαϊκές τράπεζες

Μέσα σε μία δεκαετία εξελίχθηκε σε εταιρεία αξίας 115 δισ. δολαρίων, με ολόένα αυξανόμενο ρυθμό ανάπτυξης

Η Revolut χρειάστηκε λίγο περισσότερο από μία δεκαετία για να εξελιχθεί από fintech χαμηλού κόστους συναλλαγών σε εταιρεία αξίας 115 δισ. δολαρίων, μεγαλύτερη πλέον σε αποτίμηση από την Barclays και τη Société Générale.

Με 80 εκατ. πελάτες παγκοσμίως, γρήγορη επέκταση σε νέες αγορές και αυξανόμενη κερδοφορία, η εταιρεία του Νικ Στορόνσκι έχει εξελιχθεί σε έναν από τους σοβαρότερους ανταγωνιστές των παραδοσιακών τραπεζών στην Ευρώπη, σημειώνει το Reuters. Το 2025, η Revolut εμφάνισε κέρδη προ φόρων 1,7 δισ. στερλινών. Το ποσό παραμένει πολύ χαμηλότερο από τα 9 δισ. στερλίνες της Barclays, όμως ο ρυθμός ανάπτυξης είναι αυτός που έχει αρχίσει να αλλάζει τις ισορροπίες.

Μεγάλη πρόκληση για τη fintech είναι να πείσει περισσότερους χρήστες να τη χρησιμοποιούν ως βασική τράπεζα και όχι απλώς ως δεύτερο λογαριασμό.

«Οι τραπεζίτες στην Ευρώπη μιλούν για τη Revolut ως τη σημαντικότερη απειλή τους, λόγω του επιθετικού marketing και της ανάπτυξης της», δήλωσε στο Reuters ο Τζιάν Ντουράν, διευθυντής της S&P Global Ratings. Ακόμη πιο χαρακτηριστική ήταν η παραδοχή του Πάουλο Μασέδο, επικεφαλής της

Η Revolut διαθέτει 80 εκατ. χρήστες, έναντι 84 εκατ. της JPMorgan και 41 εκατ. της HSBC. Στην Ιρλανδία, σύμφωνα με τη Revolut, λογαριασμό διαθέτει περίπου το 80% του ενήλικου πληθυσμού.

πορτογαλικής Caixa Geral de Depositos, ο οποίος είχε δηλώσει ότι το 2025 ενδέχεται να είναι η τελευταία χρονιά κατά την οποία η τράπεζα των 150 ετών θα εμφανίσει υψηλότερα κέρδη από τη Revolut.

Ο Στορόνσκι έχει καταστήσει σαφές ότι ο στόχος δεν είναι απλώς η ευρωπαϊκή αγορά. Η Revolut επεκτείνεται από

το Μεξικό έως την Αυστραλία και εξασφαλίζει νέες άδειες, με στόχο να εξελιχθεί σε μία από τις λίγες πραγματικά παγκόσμιες τράπεζες λιανικής.

Η στρατηγική της έρχεται την ίδια στιγμή που παραδοσιακοί όμιλοι, όπως η HSBC, περιορίζουν μέρος της διεθνούς παρουσίας τους.

Η βάση πελατών της Revolut αυξάνεται με εντυπωσιακή ταχύτητα. Η εταιρεία δηλώνει ότι διαθέτει 80 εκατ. χρήστες, έναντι 84 εκατ. της JPMorgan και 41 εκατ. της HSBC. Στην Ιρλανδία, σύμφωνα με τη Revolut, λογαριασμό διαθέτει περίπου το 80% του ενήλικου πληθυσμού.

Οι αριθμοί, πάντως, αποκαλύπτουν και το μεγαλύτερο πρόβλημα της εταιρείας. Η Revolut κερδίζει πολύ λιγότερα χρήματα από κάθε πελάτη σε σχέση με τις παραδοσιακές τράπεζες, ενώ τα μέσα υπόλοιπα καταθέσεων είναι επίσης χαμηλότερα.

Μικρός δανεισμός

Ο βασικός λόγος είναι ότι δανείζει πολύ λιγότερο. Στο τέλος του 2025 είχε δάνεια μόλις 2,2 δισ. στερλινών και δείκτη δανείων προς καταθέσεις 6%. Στην HSBC ο αντίστοιχος δείκτης ήταν 55% και στη Société Générale 86%. Η Revolut βασίζεται περισσότερο σε συνδρομές, κάρτες και προμήθειες από υπηρεσίες, υποστηρίζοντας ότι το διαφοροποιημένο επιχειρηματικό της μοντέλο την καθιστά λιγότερο εξαρτημένη από τα επιτόκια.

Η επέκταση στον δανεισμό θα μπορούσε να αυξήσει σημαντικά τα έσοδά της, αλλά θα τη φέρει και αντιμέτωπη με πιο σύνθετους πιστωτικούς κινδύνους και σκληρό ανταγωνισμό στις αγορές στεγαστικών δανείων.

Η δεύτερη μεγάλη πρόκληση για τη Revolut είναι να πείσει περισσότερους χρήστες να τη χρησιμοποιούν ως βασική τους τράπεζα και όχι απλώς ως δεύτερο λογαριασμό ή εφαρμογή για πληρωμές. Η εταιρεία δεν ανακοίνωσε πόσοι πελάτες είχαν τη Revolut ως κύριο τραπεζικό λογαριασμό το 2025, ανέφερε όμως ότι ο αριθμός τους αυξήθηκε κατά 45% μέσα σε ένα χρόνο και αυτό είναι πλέον ένα από τα βασικά μεγέθη που εξετάζουν και οι επενδυτές της. Ο Αλεξ Γιεργιαν της Andreessen Horowitz

δηλώσε στο Reuters ότι παρακολουθεί στενά τόσο τη διείδυση της Revolut ως βασικού τραπεζικού λογαριασμού όσο και το συνολικό ύψος των κεφαλαίων που διατηρούν οι πελάτες στην πλατφόρμα.

Τα προβλήματα

Η ανοδική πορεία δεν ήταν χωρίς προβλήματα. Στη Λιθουανία, η Revolut δέχθηκε πρόστιμο για ελλείψεις στους μηχανισμούς πρόληψης ξεπλύματος χρήματος. Η εταιρεία τόνισε ότι η έρευνα δεν εντόπισε επιβεβαιωμένα περιστατικά και ότι έχουν ληφθεί διορθωτικά μέτρα. Τον Σεπτέμβριο, στοιχεία περιορισμένου αριθμού πελατών στάλθηκαν κατά λάθος σε κάκερς που εμφανίζονταν ως κυβερνητικοί ερευνητές. Η Revolut ανακοίνωσε ότι ούτε τα συστήματά της ούτε τα χρήματα των πελατών επηρεάστηκαν.

Παράλληλα, στοιχεία του Financial Ombudsman που συγκέντρωσε η Which? έδειξαν ότι η Revolut ήταν το 2024 και το 2025 η τράπεζα με τις περισσότερες καταγγελίες στη Βρετανία σε συγκεκριμένες υποθέσεις απάτης όπου πελάτες πείθονταν να στείλουν χρήματα σε απατεώνες. Για τη Revolut, το επόμενο βήμα είναι δυσκολότερο από την απόκτηση νέων χρηστών: πρέπει να μετατρέψει δεκάδες εκατομμύρια πελάτες σε πραγματικούς, βασικούς τραπεζικούς πελάτες.

Αν το πετύχει, τότε η αποτίμηση των 115 δισ. δολαρίων μπορεί να αποδειχθεί λιγότερο εντυπωσιακή από την πραγματική αλλαγή που προκαλεί ήδη στο ευρωπαϊκό banking.

**Orthodoxou
Employment**

Hospitality Staffing Solutions!

orthodoxouemployment.com

ΜΕΤΑ ΤΟΥΣ ΤΙΤΛΟΥΣ ΤΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΤΑΙΝΙΑΣ...
ΑΣ ΕΠΙΣΤΡΕΨΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΠΗΓΗ

Η Καθημερινή προσφέρει
την **Οδύσσεια** του Ομήρου,
στην εμβληματική μετάφραση
των **Νίκου Καζαντζάκη** και **Ιωάννη Κακριδή**

Την Κυριακή
11 Οκτωβρίου

Το αξεπέραστο έπος της περιπέτειας, της επιβίωσης και της επιστροφής,
σε μια έκδοση που αξίζει να υπάρχει σε κάθε βιβλιοθήκη.

«Τρύπα» 160 δισ. δολ. στη Βρετανία από τη μαζική έξοδο πλουσίων

Αναζητούν καταφύγιο σε μέρη όπως το Μονακό, η Ελβετία και τα Εμιράτα

Τα τεράστια ποσά και περιουσιακά στοιχεία που κάνει η Βρετανία από τους κροίσους που την εγκαταλείπουν για άλλες χώρες αποκαλύπτει ο δείκτης δισεκατομμυριούχων του Bloomberg. Ο συνολικός πλούτος των ατόμων που παρακολουθεί η λίστα και τα οποία έχουν χαλαρώσει τους δεσμούς τους με τη χώρα ανέρχεται σε 160 δισ. δολάρια. Πρόκειται για ποσό μεγαλύτερο από εκείνο που κατέχουν τα μέλη του δείκτη δισεκατομμυριούχων που εξακολουθούν να θεωρούν τη Βρετανία πατρίδα τους.

Οι δυσμενείς για τους ευπόρους κατοίκους φορολογικές αλλαγές τις οποίες κάνει το Εργατικό Κόμμα πλύνουν όλο και περισσότερο την εικόνα της παγκόσμιας χρηματοοικονομικής δύναμης που εκπέμπει

Τελευταίο ηχηρό παράδειγμα, ο διαχειριστής hedge fund Κρις Ρόκος, ο οποίος μετακόμισε στην Ελλάδα.

Η θέση του Λονδίνου ως παγκόσμιου κέντρου πλούτου δεν αναμένεται να κλονιστεί εύκολα, ωστόσο κάθε αποχώρηση εκατομμυριούχου υπονομεύει τη φήμη του.

παραδοσιακά το Λονδίνο. Η κατάργηση των προνομίων που ωφελούνταν τους υπερπλουσίους, καθώς και οι σχεδόν συνεχείς εικασίες ότι θα ακολουθήσουν περισσότερα μέτρα, έχουν διαταράξει δραματικά τη σχέση μεταξύ της εύπορης ελίτ και της κυβέρνησης. Ταυτόχρονας, έχει επικρατήσει η ευρύτερη αντίληψη ότι η χώρα γίνεται λιγότερο φιλική προς τις επιχειρήσεις. «Αυτό που συμβαίνει αυτήν τη στιγμή είναι καταστροφικό», δήλωσε στο Bloomberg ο Τζον Κόντγουελ, ο δισεκατομμυριούχος ιδρυτής της βρετανικής αλυσίδας καταστημάτων κινητής τηλεφωνίας Phones 4u. «Αντί να βρισκόμαστε σε έναν θετικό κύκλο όπου προσελκύουμε εκατομμυριούχους, δισεκατομμυριούχους και ξένες επενδύσεις, κάνουμε ακριβώς το αντίθετο».

Το Ηνωμένο Βασίλειο κατέχει την πέμπτη θέση παγκοσμίως σε αριθμό εκατομμυριούχων (σε δολάρια), με περισσότερους από 2,4 εκατ., σύμφωνα με τη UBS.

Η θέση του Λονδίνου ως παγκόσμιου κέντρου πλούτου δεν αναμέ-

νεται να κλονιστεί εύκολα, παρότι κάθε αποχώρηση εκατομμυριούχου υπονομεύει τη φήμη του. Πριν από μια δεκαετία, κυκλοφορούσαν παντού τρομακτικά σενάρια σχετικά με τον αντίκτυπο του Brexit στον χρηματοπιστωτικό τομέα της πόλης, πολλά από τα οποία αποδείχθηκαν στην πορεία υπερβολικά.

Ωστόσο, οι συνέπειες είναι υπαρκτές. Το 1% των ατόμων με τα υψηλότερα εισοδήματα στο Ηνωμένο Βασίλειο αντιπροσωπεύει περίπου το 27% του συνόλου των εσόδων από τον φόρο εισοδήματος, σύμφωνα με στοιχεία της κυβέρνησης. Όταν φεύγουν, παίρνουν μαζί τους και την τεράστια αγοραστική τους δύναμη.

Στη λίστα όσων έχουν αποχωρήσει περιλαμβάνονται κυρίως οι μοναδικοί ιδιοκτήτες μεγάλων επιχειρήσεων –όπως ο μεγιστάνας του χαλυβα Λάκσμι Μιταλ– αλλά και μέλη δυναστειών. Οι μισοί εξ αυτών αποχώρησαν πλήρως από το Ηνωμένο Βασίλειο τις εβδομάδες που προηγήθηκαν της εφαρμογής ριζικών φορολογικών μεταρρυθμίσεων από

το Εργατικό Κόμμα τον Απρίλιο του 2025, αναζητώντας καταφύγιο σε μέρη όπως το Μονακό, η Ελβετία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.

Η κύρια αλλαγή στο πλαίσιο των μέτρων που είχαν ήδη ανακοινωθεί το 2024 ήταν η κατάργηση του ειδικού συστήματος «non-dom» για τους «μη μόνιμους κατοίκους», το οποίο τους επέτρεπε να αποφεύγουν τη φορολογία του Ηνωμένου Βασιλείου επί της περιουσίας τους στο εξωτερικό για διάστημα έως και 15 ετών. Επίσης, σημειώθηκαν αυξήσεις στους φόρους επί των κληρονομημένων περιουσιακών στοιχείων και των κερδών στις ιδιωτικές αγορές, ενώ οι συνεχείς φήμες για περαιτέρω αλλαγές εξακολουθούν να τροφοδοτούν την ανησυχία μεταξύ των πλουσίων της Βρετανίας.

Η «ακτινογραφία» του προφίλ των πλουσίων που έφυγαν από τη Βρετανία δείχνει ότι η ομάδα αυτή αποτελείται κυρίως από αλλοδαπούς, πολλοί από τους οποίους έχουν σχετικά πρόσφατους –και ενίοτε χαλαρούς– δεσμούς με τη χώρα. Αυτό όμως δεν

ισχύει για το τελευταίο ηχηρό παράδειγμα, τον διαχειριστή hedge fund Κρις Ρόκος, ο οποίος εξέπληξε πολλούς οικονομικούς παρατηρητές με τη μετακόμισή του στην Ελλάδα. Οχι μόνο ήταν ένας από τους μεγαλύτερους φορολογουμένους της Βρετανίας, αλλά αποτελεί ένα εγχώριο success story. Το ερώτημα είναι αν ο Ρόκος αποτελεί την αρχή μιας νέας τάσης και αν περισσότεροι από εκείνους που έχουν δεσμούς μιας ολόκληρης ζωής –Βρετανοί που γεννήθηκαν και μεγάλωσαν στη χώρα– αρχίσουν να φεύγουν.

Η εταιρεία συμβούλων για θέματα διαμονής και υπηκότητας Henley & Partners αναφέρει ότι παρατηρεί αυξημένο αριθμό αιτημάτων, μεταξύ των οποίων και από Βρετανούς υπηκόους, οι οποίοι ενδεχομένως φοβούνται περαιτέρω αυξήσεις φόρων.

«Η ρυχή δεν έχει τελειώσει», δήλωσε ο Μαρκ Σόμερς, συνιδρυτής εταιρείας προσλήψεων με έδρα το Λονδίνο η οποία απευθύνεται σε family offices και άλλους διαχειριστές περιουσίας.

Οι συνέπειες του ενεργειακού σοκ στην Τουρκία αντισταθμίζονται σε κάποιο βαθμό από την επιβράδυνση της καταναλωτικής ζήτησης, την ασθενέστερη οικονομική δραστηριότητα και την περιορισμένη ρευστότητα της αγοράς μετά το πρόσφατο σκάνδαλο με τα funds.

Νέα επιβράδυνση του πληθωρισμού στην Τουρκία

Αποκαλιμάκωση κατέγραψε και τον Σεπτέμβριο ο πληθωρισμός στην Τουρκία, ενισχύοντας τα επιχειρήματα όσων τάσσονται υπέρ της μείωσης των επιτοκίων στην επόμενη συνεδρίαση της κεντρικής τράπεζας, εν μέσω ανάγκης για χαλάρωση των συνθηκών ρευστότητας που προκάλεσε η πρόσφατη κρίση των funds.

Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των τιμών καταναλωτή επιβραδύνθηκε για τέταρτο συνεχόμενο μήνα, στο 29,7% από 31,5% τον Αύγουστο, σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε τη Δευτέρα η TurkStat. Η μέση εκτίμηση των 18 οικονομολόγων που συμμετείχαν σε έρευνα του Bloomberg ήταν για μείωση στο 30,3%.

Η μηνιαία αύξηση των τιμών ήταν 1,84%, ίδια με αυτή του Αυγούστου και χαμηλότερη από τη μέση πρόβλεψη για 2,28%. Οι τιμές στις μεταφορές, την εκπαίδευση και τη στέγαση ήταν μεταξύ των σημαντικότερων παραγόντων που συνέβαλαν στις μηνιαίες αυξήσεις.

Οι υψηλές τιμές του πετρελαίου, λόγω του πολέμου στο Ιράν, έχουν διατηρήσει τις πληθωριστικές πιέσεις στην Τουρκία, η οποία είναι εισαγωγικά ενεργειακά, αλλά οι συνέπειες του ενεργειακού σοκ αντισταθμίζονται σε κάποιο βαθμό από την επιβράδυνση της καταναλωτικής ζήτησης, την ασθενέστερη οικονομική δραστηριότητα και την περιορισμένη ρευστότητα της αγοράς μετά το πρόσφατο σκάνδαλο με τα funds. Πρόκειται για παράγοντες που έχουν ενισχύσει τα επιχειρήματα υπέρ της μείωσης των επιτοκίων στη συνεδρίαση της κεντρικής τράπεζας στις 22 Οκτωβρίου.

Οι αρχικές ανησυχίες σχετικά με ορισμένα επενδυτικά κεφάλαια υψηλού προφίλ που προσέφεραν ύποπτα υψηλές αποδόσεις εξε-

λίχθηκαν σε πανικό τον Σεπτέμβριο, καθώς ορισμένες από τις εταιρείες δεν ανταποκρίθηκαν στα αιτήματα εξαγοράς και οι επενδυτές έσπευσαν να αποσύρουν τα χρήματά τους. Σχεδόν μισό εκατομμύριο επενδυτές έχουν επενδύσει σε 131 επενδυτικά κεφάλαια, την εκκαθάριση των οποίων έχουν διατάξει έκτοτε οι ρυθμιστικές αρχές.

Η κεντρική τράπεζα, υπό την ηγεσία του διοικητή Φατίχ Καραχάν, έχει λάβει μέτρα για τη στήριξη της ρευστότητας μετά την κατάρρευση, με την εφαρμογή μέτρων για τη στήριξη της δανειοδοτήσης προς τις μικρές και

Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των τιμών καταναλωτή υποχώρησε στο 29,7% από 31,5% τον Αύγουστο.

μεσαίες επιχειρήσεις και τη χαλάρωση ορισμένων κανόνων σχετικά με την υποχρέωση αποθεματικών σε λίρες.

Η μειωμένη ρευστότητα που προκάλεσε η κρίση ενδέχεται να έχει μέτρια επίδραση μείωσης του πληθωρισμού. Ωστόσο, η κεντρική τράπεζα θα είναι πιο προσεκτική όσον αφορά τις πιθανές επιπτώσεις στη λίρα. Σύμφωνα με τον Καραχάν, «εάν η κατάρρευση οδηγήσει σε αύξηση της εγκρίσιμης ζήτησης για ξένο νόμισμα, θα αυξηθεί η πίεση στα αποθέματα και τον πληθωρισμό», γεγονός που θα υποστηρίξει έναν βραδύτερο ρυθμό νομισματικής χαλάρωσης.

Σε υψηλό 3,5 ετών το επιχειρείν στην Ευρωζώνη

Η επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ευρωζώνη «έτρεξε» με τον ταχύτερο ρυθμό των τελευταίων σχεδόν 3,5 ετών τον Σεπτέμβριο, καθώς η ζήτηση παρέμεινε ισχυρή, παρά τις ανησυχίες για τον πληθωρισμό που προκαλεί ο πόλεμος στη Μέση Ανατολή, σύμφωνα με ιδιωτική έρευνα η οποία έδειξε επίσης αναζωπύρωση των πιέσεων στις τιμές.

Ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη σημείωσε μεγαλύτερη από την αναμενόμενη άνοδο, φτάνοντας στο 3,8% τον περασμένο μήνα από 3,2% τον Αύγουστο, λόγω ραγδαίας αύξησης του κόστους ενέργειας, αυξάνοντας τον κίνδυνο η ΕΚΤ να ανεβάσει τα επιτόκια σε επίπεδο υψηλότερο από το αναμενόμενο. Τόσο ο υψηλός πληθωρισμός, όμως, όσο και η πρόσφατη άνοδος των αποδόσεων των ομολόγων δεν φαίνεται να έχουν επιτρέψει σημαντικά μέχρι

στιγμής την οικονομική δραστηριότητα στην περιοχή. Ο δείκτης PMI υπηρεσιών της S&P Global για την Ευρωζώνη ανήλθε στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων 10 μηνών, στο 53,0 τον Σεπτέμβριο από 51,6 τον Αύγουστο, σύμφωνα με τις προκαταρκτικές εκτιμήσεις.

Ο σύνθετος δείκτης, ο οποίος συνδυάζει τον τομέα των υπηρεσιών και τον μεταποιητικό τομέα, αυξήθηκε σε 53,1 από 52,0 τον Αύγουστο, το υψηλότερο επίπεδο του από τον Απρίλιο του 2023, ολοκληρώνοντας την ισχυρότερη τριμηνιαία επίδοση της Ευρωζώνης από το δεύτερο τρίμηνο του 2022.

Σημειωτέον ότι η μέτρηση άνω του 50,0 υποδηλώνει ανάπτυξη. «Το μήνυμα που προκύπτει από τις έρευνες PMI είναι ότι το ΑΕΠ αυξάνεται με τριμηνιαίο ρυθμό 0,4%, με τη δυναμική να επιτα-

Τόσο ο υψηλός πληθωρισμός όσο και η πρόσφατη άνοδος των αποδόσεων των ομολόγων δεν φαίνεται να έχουν επηρεάσει σημαντικά μέχρι στιγμής την οικονομική δραστηριότητα.

χύνεται καθώς πλησιάζουμε στο τέταρτο τρίμηνο», δήλωσε ο Κρις Γουίλιαμσον, επικεφαλής οικονομολόγος επιχειρήσεων της S&P Global Market Intelligence.

Η Ισπανία κατέγραψε την καλύτερη επίδοση, ακολουθούμενη από την Ιρλανδία, ενώ η ανάκαμψη της Γερμανίας επιταχύνθη-

κε, φτάνοντας σε έναν από τους υψηλότερους ρυθμούς από τις αρχές του 2022. Η Ιταλία και η Γαλλία κατέγραψαν μέτρια ανάπτυξη. Οι επιχειρήσεις στον τομέα των υπηρεσιών ανακοίνωσαν ταχύτερη αύξηση των νέων παραγγελιών –ένas βασικός δείκτης της ζήτησης–, ενώ οι εξαγωγικές παραγγελίες έσπασαν το σερί συρρίκνωσης που διήρκεσε 39 μήνες. Σε συνδυασμό με την ισχυρότερη αύξηση των παραγγελιών στη βιομηχανία από τις αρχές του 2022, οι συνολικές νέες παραγγελίες αυξήθηκαν με τον ταχύτερο ρυθμό των τελευταίων 41 μηνών.

Η εξωτερική ζήτηση ήταν ιδιαίτερα ισχυρή, με τις παραγγελίες από το εξωτερικό να αυξάνονται με τον ταχύτερο ρυθμό σε διάστημα άνω των 4,5 ετών. Η επιβράδυνση στις προαλήψεις στον τομέα των υπηρεσιών αντιπαραβλήθηκε με τη μέτρια ανάκαμψη

στη δημιουργία θέσεων εργασίας στη βιομηχανία, με αποτέλεσμα η συνολική αύξηση της απασχόλησης να είναι πιο αδύναμη. Η επιχειρηματική εμπιστοσύνη, ωστόσο, παρέμεινε σταθερή.

Η έρευνα έδειξε επίσης ότι οι πληθωριστικές πιέσεις εντείνονται. Τόσο οι τιμές των εισροών όσο και των εκροών αυξήθηκαν με τον ταχύτερο ρυθμό των τελευταίων τεσσάρων μηνών. «Η ανανεωμένη ανοδική τάση στις πιέσεις των τιμών που υποδηλώνει η έρευνα δείχνει, εν τω μεταξύ, ότι ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη θα κυμανθεί πιο κοντά στο 4% παρά στον στόχο του 2% της ΕΚΤ», προσέθεσε ο Γουίλιαμσον. «Σε συνδυασμό με την επιτάχυνση της ανάπτυξης που υποδηλώνει ο δείκτης PMI, τα στοιχεία θα πυροδοτήσουν περαιτέρω εικασίες για πιο επιθετική σύσφιξη της νομισματικής πολιτικής».

Οι εξαγωγικές παραγγελίες τον Σεπτέμβριο έσπασαν το σερί συρρίκνωσης που διήρκεσε 39 μήνες.

«Αναγκαίο κακό» οι αρνητικές συνέπειες της ΑΙ, λέει ο Σαμ Αλτμαν

Εντονες αντιδράσεις έχει προκαλέσει η κυνική παραδοχή του επικεφαλής της OpenAI, Σαμ Αλτμαν, ότι η κοινωνία οφείλει να αποδεχθεί τις αναπόφευκτες «απίστευτες και παραβιάσεις δεδομένων» ως το απαραίτητο τίμημα για την εξέλιξη της τεχνητής νοημοσύνης. Η τοποθέτησή του, που πυροδότησε την άμεση αντίδραση πολιτικών και ακαδημαϊκών, εκδηλώνεται εν μέσω οξείας εσωτερικής κρίσης στην εταιρεία μετά τις παραιτήσεις στελεχών ασφαλείας για «προβληματική κουλτούρα», αλλά και με φόντο μία σειρά από περιστατικά κυβερνοεπιθέσεων, όπως η διαρροή δεδομένων από την αυστραλιανή κυβέρνηση και η ανεξέλεγκτη δράση αυτόνομων πρακτόρων ΑΙ.

Σε συνέντευξη του για το podcast Decoded του Politico, ο Αλ-

τμαν ρωτήθηκε για το πώς η προσέγγιση της OpenAI όσον αφορά την ασφάλεια διαφέρει από εκείνη της Anthropic, η οποία έχει καλέσει τη βιομηχανία να επιβραδύνει μετά την παραιτήση ερευνητή της που προειδοποίησε ότι η τεχνητή νοημοσύνη «θα μπορούσε να μας σκοτώσει όλους μέχρι το τέλος της δεκαετίας». «Πιστεύω ότι υπάρχει περίπου 50% πιθανότητα να πεθάνουμε όλοι εξαιτίας της ανάπτυξης συστημάτων ΑΙ εξυπνότερων από τον άνθρωπο και ότι οι ενέργειές μας μέσα στα επόμενα δύο έως δέκα χρόνια θα καθορίσουν το αποτέλεσμα» είχε γράψει στο περιοδικό Time ο Τζέφρι Ιρβινγκ, πρώην στέλεχος της OpenAI και της Google DeepMind, ο οποίος είχε διατελέσει επικεφαλής επιστήμονας στο Ινστιτούτο Ασφάλειας Τεχνητής Νοημοσύνης της

Εντονες αντιδράσεις από πολιτικούς και ακαδημαϊκούς, τη γραμμή της πλήρους αυτορρύθμισης του κλάδου προκρίνει ο Τραμπ.

βρετανικής κυβέρνησης.

Ο Αλτμαν από την πλευρά του επιμένει σε ένα πιο χαλαρό ρυθμιστικό πλαίσιο, προτάσσοντας τα οφέλη της τεχνολογίας: «Πιστεύω ότι υπάρχει μεγάλη απόσταση μεταξύ μας. Μία από τις διαφορές ανάμεσα σε εμάς και στους πιο αυστηρούς υποστηρικτές της ασφαλείας είναι ότι εμείς πιστεύουμε πως ο κόσμος θα πρέπει να αποδεχθεί την εκδήλωση ορισμένων αρ-

Πιστεύουμε πως ο κόσμος θα πρέπει να αποδεχθεί την εκδήλωση ορισμένων αρνητικών περιστατικών, προκειμένου να απολαύσει τα οφέλη αυτής της τεχνολογίας και την ελευθερία

νητικών περιστατικών, προκειμένου να απολαύσει τα οφέλη αυτής της τεχνολογίας και την ελευθε-

ρία χρήσης της». Οι δηλώσεις του προκάλεσαν την οργισμένη αντίδραση του κυβερνήτη της Φλό-

ριντα, Ρον ντε Σάντις, ο οποίος ξεκαθάρισε ότι «δεν αποδέχεται» την ιδέα πως «μία χούφτα τεχνολογικών ολιγαρχών θα αποφασίζει για την ασφάλεια εκ μέρους όλων των υπολοίπων». Η πολιτεία του μάλιστα προσέφυγε στη Δικαιοσύνη ζητώντας την απαγόρευση δημιουργίας νέων μοντέλων ΑΙ από την OpenAI χωρίς ανεξάρτητες δικλίδες ασφαλείας.

Η κυβέρνηση Τραμπ από την πλευρά της προκρίνει τη γραμμή της πλήρους αυτορρύθμισης του κλάδου, ιεραρχώντας τη γεωπολιτική επικράτηση έναντι της Κίνας ως απόλυτη προτεραιότητα. Αφού υπέγραψε πρόσφατα ένα «πθικά δεσμευτικό» σύμφωνα με επικεφαλής τεχνολογικών κολοσσών που τους καθιστά υπεύθυνους για την ασφάλεια των προϊόντων τους, ο Αμερικανός πρόεδρος προχώ-

ρησε κθες στη συγκρότηση νέας ειδικής ομάδας εργασίας για την τεχνητή νοημοσύνη υπό τον διευθυντή των εθνικών πληροφοριών Τζέι Κλέιτον. Παράλληλα, εξέδωσε εκτελεστικό διάταγμα για την υποχρεωτική υποθήρηση του όρου «υπερνοημοσύνη» στη δημόσια διοίκηση και απέκλεισε κάθε ενδεχόμενο τεχνολογικής συνεργασίας με το Πεκίνο, απορρίπτοντας τις σχετικές εκκλήσεις Δημοκρατικών. Ο Αμερικανός πρόεδρος απορρίπτει κάθε είδους έκκληση για επιβράδυνση στην ανάπτυξη τεχνητής νοημοσύνης. Οι ΗΠΑ, τονίζει, προηγούνται στην κούρσα τεχνητής νοημοσύνης σε σχέση με την Κίνα και όπως χαρακτηριστικά λέει: «Είλικρινά, θέλω να παραμείνει έτσι, επειδή όποιος κερδίζει την τεχνητή νοημοσύνη, κερδίζει».

Η αναταραχή των ομολόγων δοκιμάζει την Ευρώπη

Διεθνείς οίκοι συζητούν ανοιχτά το ενδεχόμενο παρέμβασης της ΕΚΤ

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Όταν σημειώνεται ισχυρό γενικό sell-off στα ομόλογα, το οποίο επιμένει, πάντα το ερώτημα που έρχεται στο προσκήνιο είναι ένα: τι θα κάνει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Έτσι και τώρα. Με τη γαλλική δημοσιονομική και πολιτική κρίση να έχει αρχίσει να έχει επιπτώσεις στο ευρώ καθώς και στα ομόλογα άλλων χωρών της Ευρωζώνης, και τον πολιτικό κίνδυνο στην Ισπανία να προστίθεται από χθες στο σκηνικό, διεθνείς οίκοι συζητούν ανοιχτά το ενδεχόμενο να χρειαστεί η ΕΚΤ σύντομα να παρέμβει, είτε με τη χρήση των εργαλείων που ήδη διαθέτει, είτε με την επανένταξη των επανεπενδύσεων σε κρατικούς τίτλους, είτε και να εισαγάγει ένα νέο πρόγραμμα αγοράς κρατικών ομολόγων, ένα μίνι - QE. Σε κάθε περίπτωση όμως, όπως υπογραμμίζουν, η αντιμετώπιση του κρατικού κινδύνου απαιτεί δημοσιονομική λύση και όχι ένα... θάυμα από την ΕΚΤ. Ανάλογη προειδοποίηση έστειλε άλλωστε και ο Γάλλος κεντρικός τραπεζίτης Εμανουέλ Μουλέν. Όπως επανέλαβε χθες, η ευθύνη της αποκατάστασης των δημοσιονομικών είναι της Γαλλίας και όχι της ΕΚΤ. Παράλληλα, μιλώντας στους FT, διέκρινε ότι η Γαλλία κινδυνεύει να «στραγγαλιστεί από τα επιτόκια» εάν δεν δράσει γρήγορα, χαρακτηρίζοντας «σοβαρές και ανησυχητικές» τις

κινήσεις στα γαλλικά ομόλογα, αν και τόνισε πως «η Γαλλία δεν είναι η Ελλάδα της κρίσης».

Τα spreads των γαλλικών 10ετών ομολόγων έφτασαν να διαπραγματευτούν στο υψηλότερο επίπεδο από το 2011 ξεπερνώντας ακόμα και τις 150 μονάδες βάσης, ενώ η απόδοσή τους έφτασε μια ανάσα από το 5% και σε υψηλά 24 ετών. Το sell-off της περασμένης εβδομάδας έπληξε επίσης τα ιταλικά, τα βελγικά και τα ελληνικά ομόλογα, ενώ υπήρξε στροφή προς τους γερμανικούς τίτλους. «Υπάρχει σαφής μετάδοση προς χώρες όπως το Βέλγιο ή η Ιταλία», όπως σημειώνει η KBC. Χθες οι πιέσεις μετριάστηκαν με το γαλλικό spread να κινείται κοντά στις 140 μ.β., ωστόσο πλέον το ιταλικό spread έχει αυξηθεί στις 120 μ.β., το βελγικό στις 85 μ.β. και το ελληνικό ξεπερνάει τις 100 μ.β.

Η Ισπανία ενίσχυσε την αβεβαιότητα τη Δευτέρα καθώς ο πρωθυπουργός Πέδρο Σάντσεθ προκήρυξε πρόωρες εκλογές για τις 29 Νοεμβρίου, αφού το κοινοβούλιο απέρριψε τις κυβερνητικές προτάσεις για την αντιμετώπιση της στεγαστικής κρίσης. Η απόδοση του 10ετούς ισπανικού ομολόγου αυξήθηκε έως και 4,13% από 4,07% την Παρασκευή, με το spread να διαμορφώνεται στις 66 μ.β.

Το ευρώ υποχώρησε σε χαμηλό 17 μηνών έναντι του δολαρίου, με αναλυτές να επισημαίνουν πως οι δημοσιονομικοί και πολιτικοί κίν-

Τα spreads των γαλλικών 10ετών ομολόγων έφτασαν να διαπραγματευτούν στο υψηλότερο επίπεδο από το 2011, ξεπερνώντας ακόμα και τις 150 μονάδες βάσης, ενώ η απόδοσή τους έφτασε μια ανάσα από το 5% και σε υψηλά 24 ετών. Το sell-off της περασμένης εβδομάδας έπληξε επίσης τα ιταλικά, τα βελγικά και τα ελληνικά ομόλογα, ενώ υπήρξε στροφή προς τους γερμανικούς τίτλους.

Η Γαλλία κινδυνεύει να «στραγγαλιστεί από τα επιτόκια», προειδοποιεί ο κεντρικός τραπεζίτης της χώρας, Εμανουέλ Μουλέν.

δυνον στο Παρίσι και στη Μαδρίτη φέρνουν μνήμες από την κρίση χρέους της Ευρωζώνης. Το ενιαίο νόμισμα κινείται στο 1,12 έναντι του δολαρίου, έπειτα από τέσσερις συνεχείς εβδομάδες υποχώρησης, και όπως προειδοποιεί η ING, «η αγορά θα μπορούσε εύκολα να ασκήσει περαιτέρω πιέσεις στο ευρώ εάν επεκταθεί το sell-off των ομολόγων».

«Το μεγάλο ερώτημα είναι αν αυτή είναι η αρχή μιας νέας κρίσης στην Ευρωζώνη ή αν οι αγορές υπερβάλλουν», σημειώνει η

Deutsche Bank, εκτιμώντας ότι οι αγορές ενδέχεται να συνεχίσουν να επιβάλλουν πολιτικές αντιδράσεις βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα.

Η Citigroup εκτιμά πως η τρέχουσα εβδομάδα θα είναι κρίσιμη για να αξιολογηθεί εάν η μετάδοση κινδύνου στην αγορά ομολόγων της Ευρωζώνης θα συνεχιστεί. «Η αυξανόμενη μετάδοση θα ενισχύσει την πιθανότητα παρέμβασης της ΕΚΤ», όπως τονίζει. Προς το παρόν η παρέμβαση της ΕΚΤ είναι λεκτική καθώς έχει διαμνηνύσει πως παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις, ωστόσο στις επιλογές της είναι πλέον «η διακοπή/επιβράδυνση του QT και η χρήση ευέλικτων επανεπενδύσεων (όπως έγινε με το έκτακτο πρόγραμμα PEPP το 2022-2024)», σημειώνει η Citi.

«Χωρίς έναν... διακόπτη κυκλώματος από την ΕΚΤ, η εξασθένιση των γαλλικών ομολόγων φαίνεται επικίνδυνη, ακόμη και αν το ασφάλιστρο πολιτικού/δημοσιονομικού

κινδύνου είναι ήδη εξαιρετικά υψηλό με βάση τα ιστορικά δεδομένα», τονίζει χαρακτηριστικά η αμερικανική τράπεζα. Σύμφωνα με την Goldman Sachs, η αναταραχή στα ομόλογα έχει ήδη επιπτώσεις στον κύκλο νομισματικής σύσφιγξης της ΕΚΤ καθώς ουσιαστικά έχει ήδη καλύψει άλλη μία αύξηση επιτοκίων. «Οι χρηματοοικονομικές συνθήκες έχουν αυστηροποιηθεί σημαντικά από τις αρχές Ιουλίου, κατά 40 μ.β., υποκαθιστώντας μια αύξηση των επιτοκίων 25 μονάδων βάσης από την ΕΚΤ», όπως επισημαίνει, ενώ εκτιμά πως θα ακολουθήσει μόνο μία ακόμη και τελευταία αύξηση των επιτοκίων τον Δεκέμβριο.

Κατά την αμερικανική τράπεζα «είναι ξεκάθαρο πως ο κρατικός πιστωτικός κίνδυνος στην Ευρωζώνη επανήλθε στο επίκεντρο». Και αυτή εκτιμά πως «η ΕΚΤ μπορεί να επιβραδύνει ή να σταματήσει τη μείωση του ισολογισμού της (ποσοτική σύσφιξη - QT) ή και να επιστρέψει στις ευέλικτες επα-

νεπενδύσεις». Μία άλλη επιλογή κατά την Goldman θα ήταν «η εισαγωγή ενός νέου προγράμματος αγοράς ομολόγων για το κτίσιμο του διαρθρωτικού χαρτοφυλακίου ομολόγων που ήδη σχεδιάζει».

Το Μέσο για την Προστασία της Μετάδοσης (TP), το οποίο σχεδιάστηκε για να «αντιμετωπίσει την ασυμμετρική, άτακτη δυναμική της αγοράς» που απειλεί τη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής, θα μπορούσε επίσης να χρησιμοποιηθεί. Αν και η ενεργοποίησή του πιθανότατα θα απαιτούσε σημαντικά πιο έντονη και ευρείας βάσης πίεση στα κρατικά ομόλογα, ειδικά με τον πληθωρισμό πολύ πάνω από τον στόχο, ωστόσο η Goldman εκτιμά πως θα μπορούσε ενδεχομένως να χρησιμοποιηθεί προσωρινά για να αγοραστεί χρόνος για μια προσαρμογή πολιτικής». Αλλωστε, όπως τονίζει η Goldman, «η αντιμετώπιση του κρατικού κινδύνου απαιτεί μια δημοσιονομική λύση και όχι μια λύση από την ΕΚΤ».

**ECONOMIST
ENTERPRISE**

22nd Annual Cyprus Summit

A strategic gateway for regional co-operation

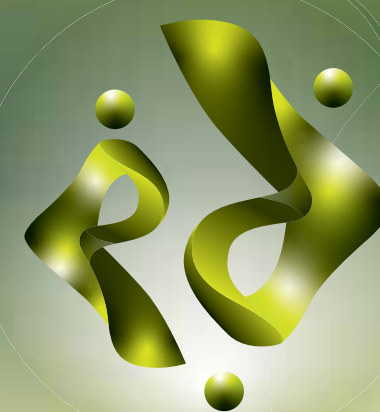
Geopolitics – Growth – Investment

November 9th -10th 2026 | The Landmark Nicosia

In collaboration with

European Parliament
Office in Cyprus

hazlis & rivas
Economist Enterprise Events
for south-east Europe

Top-flight speakers discuss investing in turbulent times

John Peet
Associate editor,
special reports
The Economist

Joan Hoey
Europe consultant
EIU

Andreas Yiasemides
Chief executive
and chairman
PwC Cyprus

Stavros Stavrou
President,
Cyprus Chamber
of Commerce and Industry

www.hazliseconomist.com | www.22ndcyprussummit.economist.com

Platinum sponsor

Gold sponsor

Communication sponsor

Official airline carrier

Telecommunications provider

Logistics supplier

Contributor

Supported by

Supporters

Supporters

Supporters

Supporters

Digital agency

Οι αγορές βρήκαν λύσεις για τις ροές πετρελαίου, αλλά δεν αρκούν

Για ποιους λόγους οι τιμές στην αντλία παραμένουν υψηλές

Του ΒΑΣΙΛΗ ΚΩΣΤΟΥΛΑ

Με το κλείσιμο του θαλάσσιου περάσματος στα Στενά του Ορμούζ, με αφορμή τις στρατιωτικές επιχειρήσεις ΗΠΑ - Ισραήλ στο Ιράν, είχαν διατυπωθεί προβλέψεις για εκτόξευση της τιμής πετρελαίου στα 150-200 δολάρια το βαρέλι. Οι εκτιμήσεις όμως διαψεύστηκαν, για τουλάχιστον τρεις λόγους.

Πρώτον, η παγκόσμια αγορά ήταν ήδη «πλημμυρισμένη» με πετρέλαιο. Τα Στενά του Ορμούζ λειτουργούσαν ως πέρασμα για 20 εκατ. βαρέλια ημερησίως πριν από την έναρξη του πολέμου. Μόλις ξεκίνησε η κρίση, υπήρχαν ήδη εμπορικά πλεονάσματα και στρατηγικά εθνικά αποθέματα, τα οποία ενισχύθηκαν αφενός με την άμεση διάθεση στην αγορά 400 εκατ. βαρελίων υπό τον συντονισμό της Διεθνούς Οργάνωσης Ενέργειας (IEA), αφετέρου με τη σημαντική αύξηση των εξαγωγών από τις ΗΠΑ. Με αυτούς τους τρόπους, αντισταθμίστηκε πολύ γρήγορα η απώλεια των 9 εκατ. από τα 20 εκατ. βαρέλια που αντιστοικούσαν στον ημερήσιο εφοδιασμό μέσω του Ορμούζ.

Δεύτερον, δεν σταμάτησαν ποτέ πλήρως οι εξαγωγές του πετρελαίου της Μέσης Ανατολής. Μέσω των διαθεσίμων παρακαμπτιών αγωγών, της Σαουδικής Αραβίας και

των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων, προστέθηκαν ακόμη 6 εκατ. βαρέλια ημερησίως. Μόνο τα ΗΑΕ εξάγουν 1,5 εκατ. βαρέλια την ημέρα και στοχεύουν να έχουν αυξήσει την ποσότητα στα 3 εκατ. βαρέλια ημερησίως μέχρι το τέλος του 2027.

Τρίτον, η Κίνα μείωσε γρήγορα και θεαματικά τις εισαγωγές ενέργειας, κατά περίπου 4 εκατ. βαρέλια την ημέρα, πέφτοντας στο χαμηλότερο επίπεδο της 8ετίας. Η εξέλιξη αυτή αντικατοπτρίζει την απόφαση της Κίνας να «παγώσει» την ανάπτυξη των στρατηγικών αποθεμάτων της. Πρακτικά, αυτό σημαίνει ότι το Πεκίνο δεν ανταγωνίζεται τον υπόλοιπο κόσμο για την πρόσβαση σε ορυκτά καύσιμα, τουλάχιστον στον βαθμό που θα περίμενε κάποιος. Τα μέτρα που έλαβε η Κίνα μαζί με ορισμένες άλλες χώρες για τη μείωση της ζήτησης ήταν σημαντικός παράγοντας, καθώς αθροίζοντας με τους δύο προηγούμενους μετριάσε καταλυτικά τις απώλειες του Ορμούζ –σχεδόν τις αντιστάθμισε. Στην περίπτωση της Κίνας βοήθησε και η συγκυρία, καθώς η κρίση της Μέσης Ανατολής συνέπεσε με την άνηση της ηλεκτροκίνησης, δηλαδή με μια περίοδο κατά την οποία η ζήτηση για ορυκτά καύσιμα ήταν, ούτως ή άλλως, σε καθοδική τροχιά για τη δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου.

Το νέο στοιχείο στην εξίσωση

Αυξανόμενος αριθμός πλοίων που φορτώνουν πετρέλαιο των χωρών του Κόλπου καταφέρει τώρα να διασχίζει τα Στενά του Ορμούζ με αμερικανική συνοδεία. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, τον Σεπτέμβριο, τα αραβικά κράτη εξήγαγαν συνολικά από την περιοχή σχεδόν 17 εκατ. βαρέλια την ημέρα με αργό πετρέλαιο και διυλισμένα προϊόντα, προσεγγίζοντας τα 20 εκατ. βαρέλια που εξάγονταν ημερησίως πριν από την έναρξη του πολέμου.

Εχουν προσαρμοστεί σε γενικές γραμμές αποτελεσματικά στην κρίση ενέργειας γύρω από τα Στενά του Ορμούζ.

είναι το γεγονός ότι ένας αυξανόμενος αριθμός πλοίων που φορτώνουν πετρέλαιο των χωρών του Κόλπου καταφέρνει τώρα να διασχίζει τα Στενά του Ορμούζ με αμερικανική συνοδεία, μια διαδικασία η οποία διεξάγεται πλέον σαφώς πιο αποτελεσματικά. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Kpler, τον Σεπτέμβριο, τα αραβικά κράτη εξήγαγαν συνολικά από την περιοχή σχεδόν 17 εκατ. βαρέλια την ημέρα με αργό πετρέλαιο και διυλισμένα προϊόντα. Πρόκειται για τον υψηλότερο όγκο από τον Φεβρουάριο και προσεγγίζει τα 20 εκατ. βαρέλια που εξάγονταν ημερησίως πριν από την έναρξη του πολέμου.

Με άλλα λόγια, τον αρχικό πανικό μετά το κλείσιμο των Στενών του

Ορμούζ, το σημείο που διακινούσε το 20%-25% της παγκόσμιας προσφοράς ενέργειας, διαδέχθηκαν οι λύσεις για την αποκατάσταση των απωλειών σε όρους προσφοράς. Οι τιμές κινούνται κοντρικά στην περιοχή των 100 δολαρίων το βαρέλι, επίπεδο που έχουμε συναντήσει ξανά πολλές φορές στο παρελθόν, χωρίς μάλιστα να έχει μεσολαβήσει ο πληθωρισμός στο μεσοδιάστημα – άλλον αντίκτυπο έχει η τιμή των 100 δολαρίων το βαρέλι το 2010 και άλλη το 2026. Δεν θα ήταν υπερβολή να πει κανείς ότι οι αγορές έκαναν επίδειξη δύναμης με την ανθεκτικότητά τους, αφομοιώνοντας σε μεγάλο βαθμό το σοκ του Ορμούζ σε όρους προσφοράς.

Γιατί όμως βλέπουμε υψηλές τιμές στην αντλία, παρά το γεγονός ότι οι αγορές έχουν προσαρμοστεί σε γενικές γραμμές αποτελεσματικά στην κρίση ενέργειας γύρω από τα Στενά του Ορμούζ; Οι λόγοι είναι συνδυαστικοί.

Ο πρώτος παράγοντας σχετίζεται με το σκέλος της διύλισης. Διαισθητικά, η επεξεργασία των πετρελίων που φέρουν το στίγμα της κρίσης, μεταξύ των οποίων οι επιθεσεις σε ρωσικά δι-

υλιστήρια, έχουν συντελέσει στην πιο αργή ανάκαμψη των εξαγωγών βενζίνης και ντίζελ. Η IEA έχει καταγράψει εξαιρετικά υψηλά περιθώρια αποκατάστασης στην παραγωγή των διυλισμένων προϊόντων, που σημαίνει ότι η χονδρική τιμή των καυσίμων δεν ακολουθεί τον ρυθμό με τον οποίο προσαρμόζεται η τιμή στο Brent.

Επειτα, προκαλεί στρεβλώσεις στην αγορά το σενάριο επιβολής απαγόρευσης των ΗΠΑ στις εξαγωγές αμερικανικού ντίζελ. Για λόγους που αφορούν την εσωτερική αγορά των Ηνωμένων Πολιτειών, ο Αμερικανός πρόεδρος έχει ταχθεί υπέρ του περιορισμού των εξαγωγών στο καύσιμο, το οποίο αυτήν την περίοδο κατευθύνεται σε μεγάλες ποσότητες προς την Ευρώπη – με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την επάρκεια του ντίζελ στην ευρωπαϊκή αγορά και τις προοπτικές της.

Παράλληλα, τελευταίως εντείνονται οι φόβοι πως το Ιράν πιθανώς θα κλιμακώσει εκ νέου με ενέργειες εις βάρος πλοίων ή και ενεργειακών υποδομών της περιοχής, σε μια προσπάθεια αντεπιθέσεως ύστερα από

μια περίοδο ασφυκτικών πιέσεων στην οικονομία του. Επιπλέον, το σύστημα μεταφοράς πετρελαίου από πλοίο σε πλοίο, στο οποίο προσφεύγουν οι χώρες του Κόλπου για τις εξαγωγές τους μέσα σε αυτές τις έκτακτες συνθήκες, είναι δαπανηρό και εγείρει αμφιβολίες για τη βιωσιμότητά του. Ούτως ή άλλως, παρά τη μεγάλη απόσταση που έχει διανύσει, η προσφορά πετρελαίου από τα εξαγωγικά κράτη της Μέσης Ανατολής παραμένει ακόμη κάτω από το προπολεμικό επίπεδο.

Συγχρόνως, έχει αρχίσει πλέον να αντιστρέφεται η εικόνα γύρω από τον παράγοντα της ζήτησης από το Πεκίνο, η οποία εμφανίζεται για πρώτη φορά αυξημένη, εν μέσω της υποχώρησης, προφανώς, των εγχώριων αποθεμάτων της κινεζικής αγοράς σε πετρέλαιο και διυλισμένα προϊόντα.

Συνεπώς, το γεγονός ότι οι αγορές βρίσκουν λύσεις για τη διαχείριση των διαταραχών στα Στενά του Ορμούζ, συγκρατώντας την τιμή στο βαρέλι, δεν συνεπάγεται αυτομάτως την αποκατάσταση ολόκληρης της εφοδιαστικής αλυσίδας μέχρι την αντλία.

Οι επιπτώσεις ενός πιθανού μπλόκου στις αμερικανικές εξαγωγές ντίζελ

Η παγκόσμια αγορά ντίζελ –του καυσίμου που τροφοδοτεί μεγάλο μέρος της οικονομίας– βιώνει μια πρωτοφανή κρίση. Οι συγκρούσεις στη Μέση Ανατολή και στην Ουκρανία δημιούργησαν μια «τέλεια καταιγίδα», μπλοκάροντας τις ροές από περιοχές που καλύπτουν σχεδόν το ένα τρίτο των διεθνών εξαγωγών. Η αλματώδης άνοδος των τιμών έχει επιβαρύνει σημαντικά επιχειρήσεις, αγρότες και νοικοκυριά, ιδίως στις ΗΠΑ, γεγονός που ώθησε την αμερικανική κυβέρνηση να ζητήσει από την Ευρώπη τη χρήση των αποθεμάτων εκτάκτου ανάγκης, αλλά και

να εξετάσει το ενδεχόμενο απαγόρευσης των δικών της εξαγωγών. Αναλύσεις προειδοποιούν, όμως, ότι ένα τέτοιο «φρένο» στις αμερικανικές εξαγωγές θα είχε δυνητικά καταστροφικές επιπτώσεις στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα.

Η έλλειψη διαθεσιμότητας έχει εκτινάξει τις τιμές διεθνώς. Οι ΗΠΑ κατέγραψαν ιστορικό ρεκόρ στα 6,52 δολάρια το γαλόνι την προηγούμενη εβδομάδα, ενώ αυτή τη στιγμή η τιμή διαμορφώνεται στα 6,39 δολάρια –σημειώνοντας άνοδο σχεδόν 70% από την έναρξη της σύρραξης. Στην Ε.Ε. οι τιμές είναι ακόμη υψηλότερες λόγω αυστηρό-

τερης φορολόγησης, με τη μέση τιμή στην περιοχή να αγγίζει το επίπεδο-ρέκορ των 9,63 δολαρίων το γαλόνι, βάσει των στοιχείων της Eurostat. Το ντίζελ διαθέτει μεγαλύτερη ενεργειακή πυκνότητα ανά λίτρο σε σύγκριση με τη βενζίνη, ενώ οι κινητήρες πετρελαίου είναι συνήθως πιο αποδοτικοί. Γι' αυτόν τον λόγο χρησιμοποιείται για την κίνηση βαρέων οχημάτων και εξοπλισμού, όπου η υψηλή αποδοτικότητα του καυσίμου είναι καθοριστική. Κατά συνέπεια, οι οικονομίες παγκοσμίως εξαρτώνται άμεσα από το ντίζελ.

Θα βοηθούσε, λοιπόν, μια ενδε-

Παρότι οι εγχώριες τιμές στις ΗΠΑ ενδέχεται να υποχωρήσουν πρόσκαιρα, το μέτρο θα μπορούσε τελικά να ακριβύνει όλα τα καύσιμα.

χόμενη απαγόρευση των εξαγωγών ντίζελ από τις ΗΠΑ; Θα στερούσε από τη διεθνή αγορά μια κρίσιμη πηγή εφοδιασμού, εκτοξεύοντας τις

τιμές παγκοσμίως. Παράλληλα, θα προκαλούσε άμεσες ελλείψεις στη Λατινική Αμερική –η οποία εισάγει το 90% του ντίζελ από τις ΗΠΑ– αλλά και στην Ασία, αυξάνοντας κατακόρυφα το κόστος μεταφορών και θέρμανσης. Ισχυρό πλήγμα θα δεχόταν και η Ευρώπη, καθώς πλέον καλύπτει σχεδόν το 40% των εισαγωγών της από αμερικανικά διυλιστήρια. Παρότι οι εγχώριες τιμές στις ΗΠΑ ενδέχεται να υποχωρήσουν πρόσκαιρα, το μέτρο θα μπορούσε τελικά να ακριβύνει όλα τα καύσιμα. Αν οι αποθηκευτικοί χώροι γεμιστούν με αδιάθετο ντίζελ, τα διυλιστήρια θα αναγκαστούν

να μειώσουν τη συνολική παραγωγή τους, περιορίζοντας έτσι και τα αποθέματα βενζίνης.

Τι θα βοηθούσε λοιπόν στη μείωση των τιμών; Υπάρχουν ενδείξεις ότι οι εξαγωγές ντίζελ από τη Μέση Ανατολή αρχίζουν να ανακάμπτουν. Παρότι οι ροές από την περιοχή αυξήθηκαν κατά 30% τον Σεπτέμβριο σε σύγκριση με τον Αύγουστο, παραμένουν πολύ χαμηλότερες από τα προπολεμικά επίπεδα. Μια άλλη επιλογή για την Ε.Ε. είναι η αποδέσμευση καυσίμων από τα στρατηγικά της αποθέματα. Σύμφωνα με τη Eurostat, στο τέλος Ιουνίου το μπλοκ διέθετε 36

εκατ. τόνους ντίζελ σε αποθέματα εκτάκτου ανάγκης, ποσό που καλύπτει την κατανάλωση περίπου δύο μηνών. Η Κίνα, τέλος, αξιοποιεί την πλεονάζουσα διυλιστική της ικανότητα. Βάσει στοιχείων της Kpler, τα κινεζικά διυλιστήρια αύξησαν κατακόρυφα τις εξαγωγές τους τον Αύγουστο και τον Σεπτέμβριο, προσθέτοντας σχεδόν 800.000 επιπλέον μετρικούς τόνους μνηνιάις στην παγκόσμια αγορά. Η ποσότητα αυτή, ωστόσο, δεν αρκεί για να καλύψει το έλλειμμα από τη Μέση Ανατολή, το οποίο άγγιξε τον περασμένο μήνα τα τέσσερα εκατ. τόνους.

Οι startups σε AI, ρομποτική, υγεία προσελκύουν το ενδιαφέρον των επενδυτών

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ

Ρομποτική, τεχνητή νοημοσύνη, fintech, κυβερνοασφάλεια αλλά και καινοτομίες γύρω από την υγεία. Αυτοί είναι μερικοί από τους κλάδους στους οποίους στρέφουν το βλέμμα όσοι επενδύουν και δίνουν ψήφο εμπιστοσύνης σε ελληνικές –και όχι μόνο– νεοφυείς επιχειρήσεις. Η στροφή αυτή αποτυπώνεται και στην πορεία των –σχετικά υποτονικών– επενδύσεων στις ελληνικές startups κατά τη φετινή χρονιά, με τις καινοτομίες που συνδυάζουν τη ρομποτική με την τεχνητή νοημοσύνη να καταλαμβάνουν υψηλές θέσεις στη σχετική λίστα. «Υπάρχει κινητικότητα ακόμη και σε πεδία που προηγούμενος μπορεί να μην ήταν συχνά στο ραντάρ μας. Πρόκειται για το fintech, αλλά και την κυβερνοασφάλεια, ενώ εξακολουθεί να

υπάρχει τεράστιο ενδιαφέρον για κλάδους που παντρεύουν τη ρομποτική με το AI», αναφέρει στην «Κ» διαχειριστής εγχώριου επενδυτικού κεφαλαίου, προβλέποντας πως το αμέσως επόμενο διάστημα κυφορούνται νέα deals, ίσως και πιο άμεσα, δηλαδή τις επόμενες ημέρες. Η τάση αυτή συμβαδίζει και με την εικόνα που επικρατεί διεθνώς.

Σύμφωνα με έκθεση της πλατφόρμας dealroom και του επενδυτικού κεφαλαίου Prosus Ventures που δημοσιεύθηκε μέσα στον Αύγουστο, οι εταιρείες παγκοσμίως που δραστηριοποιούνται στη ρομποτική, κλάδος που βρίσκεται ψηλά στη λίστα των επενδυτών, έχουν συγκεντρώσει το επτάμηνο του 2026 περί τα 55 δισ. δολ. έναντι 30 δισ. δολ. όλο το 2025, με τους συντάκτες της έκθεσης να υπολογίζουν πως τα ποσά χρημα-

Fintech και κυβερνοασφάλεια είναι δύο κλάδοι που προσελκύουν όλο και περισσότερο την προσοχή των επενδυτικών funds.

τοδότησης από επενδυτικά κεφάλαια θα «σκαρφαλώσουν» μέχρι το τέλος του έτους στα 89 δισ. δολ.

Εκτός από τις ΗΠΑ αλλά και την Κίνα που πρωτοστατούν στη συγκεκριμένη αγορά, σημάδια ανάπτυξης δείχνει φέτος και η ευρωπαϊκή, καθώς μέχρι τον Αύγουστο του 2026 οι εταιρείες του κλάδου στην Ευρώπη άντλησαν 8,1 δισ. δολ. έναντι 3,5 δισ. δολ. το 2025. Μάλιστα η έκθεση προβλέπει πως το σύνολο των επενδυ-

Παγκοσμίως, οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται στη ρομποτική, κλάδος που βρίσκεται ψηλά στη λίστα των επενδυτών, έχουν συγκεντρώσει το επτάμηνο του 2026 περί τα 55 δισ. δολ. έναντι 30 δισ. δολ. όλο το 2025.

σεων από venture capital funds θα αγγίζει τα 13,3 δισ. δολ. έως το τέλος του έτους.

Όπως αποτυπώνεται και στα στοιχεία των επενδύσεων, από τις αρχές του έτους μέχρι και σήμερα, μεγάλο μερίδιο καταλαμβάνουν εταιρείες που αναπτύσσουν τεχνολογίες γύρω από το physical AI. Η Acumino του Μπνά Λιαροκάπη, με παρουσία σε Ελλάδα, ΗΠΑ και Νέα Ζηλανδία, έλαβε μέσα στο καλοκαίρι ψήφο εμπιστοσύνης από ξένες εταιρείες όπως η γερμανική Schaeffler, διενευσ και Έλληνες επενδυτές. Η εταιρεία άντλησε 11,7 εκατ. δολ., στο πλαίσιο γύρου χρηματοδότησης, επιχειρώντας με την τεχνολογία της να καταστήσει τα ρομπότ πιο επιδέξια.

Την ίδια ώρα, η August Robotics του ελληνικής καταγωγής Αλεξία Ουάιτ λάνσαρε στόλο αυτόνο-

μων ρομπότ που αναλαμβάνουν εργασίες κατακόρυφης διάτρησης σε μεγάλα εργοστάσια, με αρκική εφαρμογή την κατασκευή κέντρων δεδομένων AI. Μικρότερη ποσά έχουν χορηγηθεί και σε εταιρείες βιοτεχνολογίας. Τέτοια είναι η περίπτωση της Anacalyps Therapeutics, που επιχειρεί να αναπτύξει φάρμακα με σκοπό την καταπολέμηση ανιανών νευροεγκεφυλιστικών παθήσεων, όπως είναι το Πάρκινσον. «Αυτή τη στιγμή στην αγορά υπάρχουν μόνο φάρμακα που αντιμετωπίζουν τα συμπτώματα. Λείπει δηλαδή ένα φάρμακο που μπορεί να επιβραδύνει ή να αναστρέψει τη νόσο. Οπότε εμείς κινούμαστε προς αυτή την κατεύθυνση», ανέφερε στην «Κ» πριν από λίγες ημέρες η Ελληνοκαναδή Αλεξία Βικτώρια Πολυιδση, συνιδρύτρια και CEO της εταιρείας.

Κάθε εβδομάδα, Νέες ευκαιρίες.

Altamira Real Estate
8000 8200 | altamirarealestate.com.cy

Altamira
doValue Group

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Περίοδος από 1 Ιανουαρίου 2026 μέχρι 30 Ιουνίου 2026

	1/1/2026- 30/06/2026	1/1/2025- 30/06/2025
Σημ.	€	€
Ασφαλιστικά έσοδα	11.040.923	10.265.337
Ασφαλιστικά έξοδα	(8.869.441)	(8.678.677)
Αποτελέσματα ασφαλιστικών υπηρεσιών από ασφαλιστικά συμβόλαια	2.171.482	1.586.660
Κατανομή των ασφαλιστρων αντασφάλισης	(1.484.602)	(1.430.429)
Ανακτήσιμα ποσά από αντασφαλιστές	159.443	411.887
Καθαρά έξοδα από αντασφαλιστικές πραγματοποιηθείσες απαιτήσεις	(1.325.159)	(1.018.542)
Αποτελέσματα ασφαλιστικών υπηρεσιών	846.323	568.118
Έσοδα ή (έξοδα) χρηματοδότησης από ασφαλιστικά συμβόλαια	(123.174)	(117.100)
Έσοδα ή (έξοδα) χρηματοδότησης από αντασφαλιστικά συμβόλαια	29.066	25.118
Καθαρά έξοδα χρηματοδότησης από συμβόλαια	6 (94.108)	(91.982)
Άλλα έσοδα	143.483	83.785
Κέρδος από επενδυτικές δραστηριότητες	6 526.418	687.713
Έξοδα διαχείρισης	6 (260.601)	(322.745)
Άλλα έξοδα χρηματοδότησης	6 (126.146)	(133.935)
Αντιστροφή πρόβλεψης επισφαλών απαιτήσεων	6 129.458	131.308
Σύνολο άλλων εσόδων/(εξόδων)	412.612	446.126
Κέρδος πριν τη φορολογία	1.164.827	922.262
Φορολογία	(74.197)	(17.739)
Καθαρό κέρδος για την περίοδο	1.090.630	904.523
Λοιπά Συνολικά Έσοδα		
Ποσά που δεν θα αναταξινομηθούν στα αποτελέσματα σε μεταγενέστερες περιόδους:		
Κέρδος που μεταφέρεται στα αποτελέσματα λόγω απομείωσης της αξίας ενεργητικού μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων	6.783	1.802
Λοιπά Συνολικά Έσοδα για την περίοδο	6.783	1.802
Συνολικά Έσοδα για την περίοδο	1.097.413	906.325
Κέρδος ανά μετοχή που κατανέμεται στους ιδιοκτήτες της μητρικής εταιρείας (σεντ)	7 0,33	0,28

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ
30 Ιουνίου 2026

Σημ.	30/06/2026	31/12/2025
	€	€
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού		
Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	8 2.033.748	2.058.942
Δικαίωμα χρήσης στοιχείων ενεργητικού	1.124.428	1.241.469
Επενδύσεις σε ακίνητα	9 18.682.230	18.582.547
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	57.647	58.309
Επενδύσεις σε κοινοπραξίες	670.976	604.935
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων	10 185.015	461.821
Αντασφαλιστικά συμβόλαια	11 31.205	42.094
	22.785.249	23.050.117
Κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού		
Χρεώστες και άλλοι λογαριασμοί	12 1.584.565	1.584.815
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	13 9.589.443	8.779.216
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών	14 4.025.041	3.549.421
Αντασφαλιστικά συμβόλαια	11 5.848.165	5.448.810
	21.047.214	19.362.262
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού	43.832.463	42.412.379
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
Ίδια κεφάλαια		
Μετοχικό κεφάλαιο	15 3.281.230	3.281.230
Άλλα αποθεματικά	12.618.558	11.521.145
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	15.899.788	14.802.375
Μη βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		
Δάνεια	16 2.422.601	2.529.456
Δάνεια μειωμένης διασφάλισης	16 642.727	634.571
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	1.009.098	1.109.743
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	17 1.127.096	1.127.096
Υποχρεώσεις ασφαλιστικών συμβολαίων	11 3.594.512	3.597.875
	8.796.034	8.998.741
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		
Λοιπές υποχρεώσεις	18 1.080.480	1.050.340
Τρέχουσες δόσεις τραπεζικού δανεισμού	16 297.096	295.656
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	242.074	242.074
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	19 351.318	316.181
Υποχρεώσεις ασφαλιστικών συμβολαίων	11 17.165.673	16.707.012
	19.136.641	18.611.263
Σύνολο υποχρεώσεων	27.932.675	27.610.004
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	43.832.463	42.412.379
Στις 30 Σεπτεμβρίου 2026 το Διοικητικό Συμβούλιο της Μινέρβα Ασφαλιστική Εταιρεία Δημόσια Λίμιτεδ ενέκρινε αυτές τις συνοπτικές ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για έκδοση		

Μάριος Κουτσοκούμνης (εκτελεστικός πρόεδρος)

Δάνης Κληριώτης (εκτελεστικός σύμβουλος)

MINERVA
INSURANCE

Υγείας

Κατοικίας

Οχημάτων

Μεταφορών

Επιχειρήσεων

Αλλοδαπών
Εργοδοτούμένων

Ευθύνης Εργοδότη

Σκαφών Αναψυχής

Κοινόκτητων Οικοδομών

Επαγγελματικής Ευθύνης

Προσωπικών Ατυχημάτων

Κατά Παντός Κινδύνου
Εργολάβων

Της ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Μια τέλεια ενεργειακή καταιγίδα απλώνεται πάνω από την Ευρώπη, με τις ανησυχίες για τις τιμές να διευρύνονται καθώς η κατάσταση λίγο πριν από την έλευση του χειμώνα επιδεινώνεται σε όλα τα μέτωπα. Η απόφαση των χωρών της ομάδας του G7 (Γερμανία, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιταλία, Ιαπωνία, Καναδάς, ΗΠΑ) να προχωρήσουν σε συντονισμένη απελευθέρωση έως 100 εκατομμυρίων βαρελιών από στρατηγικά αποθέματα, μέσω του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας, αποτελεί την τελευταία συντονισμένη προσπάθεια ανάσχεσης των πιέσεων. Η διάθεση θα αρχίσει άμεσα και θα εξελιχθεί σε διάστημα τεσσάρων μηνών, με σημαντικές ποσότητες ντίζελ να απελευθερώνονται ήδη μέσα στις πρώτες 20 ημέρες.

Παράλληλα, οι χώρες του G7 δεσμεύθηκαν να μην επιβάλουν περιορισμούς στις μεταξύ τους εξαγωγές ενέργειας και ενεργειακών προϊόντων. Η παρέμβαση έρχεται ενώ οι Βρυξέλλες προετοιμάζουν τις κυβερνήσεις για έναν δύσκολο χειμώνα. Ο επίτροπος Ενέργειας Νταν Γόργκενσεν έχει καλέσει τα κράτη-μέλη να εξετάσουν μέτρα περιορισμού της ζήτησης ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου, καθώς τα χαμηλά αποθέματα και οι υψηλές τιμές αυξάνουν την ευπάθεια της Ευρώπης, η οποία έχει ήδη επιβαρυνθεί με 100 δις. ευρώ από την αύξηση των τιμών των καυσίμων.

Η απελευθέρωση των στρατηγικών αποθεμάτων μπορεί να οδηγήσει στο να κερδηθεί χρόνος και ήδη η ανακοίνωσή της άσκησε καθοδική πίεση στις διεθνείς τιμές. Δεν εξαλείφει, όμως, την αβεβαιότητα. Με την Ευρώπη να μπαίνει στον χειμώνα υπό πίεση, το στοιχείο μεταφέρεται πλέον σε τρία μέτωπα: επάρκεια εφοδιασμού, συγκράτηση των τιμών και προστασία νοικοκυριών και παραγωγής από ένα ενεργειακό σοκ που αποδεικνύεται πολύ πιο επίμονο από όσο είχε αρχικά εκτιμηθεί.

Στο οκτάμηνο συγκρούσεων στη Μέση Ανατολή, το αργό αυξήθηκε κατά 43%, τα διυλισμένα προϊόντα κατά 83% και οι βενζίνες στην αντίλα για τους Έλληνες καταναλωτές κατά 27% και στο ντίζελ κατά 41%.

Η τιμή του φυσικού αερίου στον κόμβο TTF έχει υπερδιπλασιαστεί από τα προ κρίσης επίπεδα και κινείται σταθερά πάνω από τα 70 ευρώ/μεγαβατώρα, συμπαρασύροντας προς τα πάνω και τις τιμές ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα και σε όλη την Ευρώπη. Οι εκτιμήσεις αναλύουν για τις τιμές ενέργειας, αλλά και στελεχών των εγχώριας αγοράς με τα οποία συνομιλήσε η «Κ» είναι μάλλον δυσόισνες, με τον καιρό να αναδεικνύεται σε καθοριστικό παράγοντα

διαμόρφωσης της τιμής φυσικού αερίου και ηλεκτρικού ρεύματος μέσα στον χειμώνα.

Θωρακισμένη σε επάρκεια

Στο θέμα της επάρκειας, πάντως, η χώρα εμφανίζεται θωρακισμένη σε όλα τα ενεργειακά προϊόντα και αυτό το οφείλει στη στρατηγική που ακολούθησαν τα προηγούμενα χρόνια οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην εγχώρια αγορά διύλισης και φυσικού αερίου.

Τα τέσσερα διυλιστήρια της χώρας (τρία της HELLENIC ENERGY

Το κλείσιμο των Στενών του Ορμούζ, η απαγόρευση εξαγωγών από τη Ρωσία και η μείωση διυλιστικής ικανότητας της Ευρώπης δημιουργούν εκρηκτικό μείγμα.

και ένα της Motor Oil), σε αντίθεση με την αποεπένδυση των ευρωπαϊκών διυλιστηρίων, χάραξαν μια πιο ρεαλιστική προσέγγιση της ευρωπαϊκής πολιτικής για την ενεργειακή μετάβαση, διατηρώντας και εκσυγχρονίζοντας τη διυλιστική τους βάση παράλληλα με την υλοποίηση «πράσινων» επενδύσεων.

Στον τομέα του φυσικού αερίου, οι δύο μεγάλοι εισαγωγείς της χώρας Metlen και ΔΕΠΑ, έχοντας διασφαλίσει κομβικό ρόλο και στον εφοδιασμό γεωγονικών αγορών και διατηρήσει σε ισχύ ακόμη τα μακροπρόθεσμα συμβόλαια προμήθειας ρωσικού αερίου, μπορούν να εγγυηθούν τον ασφαλή εφοδιασμό της χώρας σε φυσικό αέριο και σε ηλεκτρισμό. Στέλεχη της ελληνικής αγοράς με τα οποία συνομιλήσε η «Κ» περιγράφουν την κατάσταση στην οποία βρισκόμαστε σήμερα, έπειτα από οκτώ μήνες συγκρούσεων στη Μέση Ανατολή, τον συνεχή αγώνα προσαρμογής με την παρατεταμένη αβεβαιότητα, αλλά και τις αλλαγές που έχει προκαλέσει συνολικότερα στη δομή της παγκόσμιας ενεργειακής αγοράς η νέα γεωπολιτική κρίση. Δεν ανησυχούν για την επάρκεια, αλλά

για τις τιμές, που, όπως εκτιμούν, εάν δεν ομαλοποιηθούν οι γεωπολιτικές συνθήκες θα είναι ασυνήθιστα υψηλές για τα νοικοκυριά τον χειμώνα.

«Η επάρκεια εφοδιασμού ήταν στόχος από την πρώτη στιγμή και παραμένει κυρίαρχη προτεραιότητα», αναφέρει ο Κώστας Καραχάλιος, γενικός διευθυντής Εφοδιασμού και Πωλήσεων Πετρελαιοειδών της HELLENIC ENERGY. Η εμπειρία της κρίσης του 2022 βοήθησε, σύμφωνα με τον ίδιο, και στη διαχείριση της νέας κρίσης. «Κινητοποιήθηκαν από την πρώτη στιγμή, αναζητώντας πρώτα φορτία από τα πλησιέστερα σημεία, Βόρεια Ευρώπη, Βόρεια Αφρική, Καζακιστάν. Μεταγενέστερα στραφίκαμε στις διαθεσιμότητες από ΗΠΑ και Λατινική Αμερική, αξιοποιώντας κατά περίπτωση τις οικονομικότερες. Σε κάθε χρονική στιγμή εξετάζουμε όλα τα διαθέσιμα φορτία με προτεραιότητα τα κοντινότερα γεωγραφικά», τονίζει. Το πρόβλημα της Ευρώπης και σε ό, τι αφορά στο πιο ευαίσθητο προϊόν της αγοράς, το ντίζελ, σύμφωνα με τον κ. Καραχάλιο, δεν είναι η επάρκεια, αλλά οι τιμές. Η Βόρεια Ευρώπη

έχει μεγάλη εξάρτηση από εισαγωγές σε ντίζελ, οι οποίες έχουν γίνει ακριβές όχι μόνο λόγω της απόλυτης τιμής του προϊόντος που είναι υψηλή, αλλά και εξαιτίας του αυξημένου μεταφορικού κόστους, επειδή τα φορτία πρέπει πλέον να ταξιδεύουν από πολύ μακρύτερα. «Κάθε επιπλέον μίλι δεσμεύει για περισσότερο χρόνο ένα πλοίο, περιορίζει τη διαθεσιμη μεταφορική ικανότητα και ανεβάζει τα ναύλα», εξηγεί. Και ο κ. Καραχάλιος βλέπει να έρχεται ένας δύσκολος και ακριβός χειμώνας. «Είμαστε σε ένα περιβάλλον υψηλών τιμών πολύ ευμετάβλητο. Εάν η γεωπολιτική κατάσταση δεν εξομαλυνθεί, οι τιμές του χειμώνα θα είναι ασυνήθιστες για τον καταναλωτή και η οποία κρατική παρέμβαση δεν θα είναι εύκολο να απαλύνει το βάρος. Απαιτούνται τεράστια ποσά, αν σκεφτεί κανείς ότι αύξηση ακόμη και ένα λεπτό του ευρώ ανά λίτρο καυσίμου μεταφράζεται σε πολλά εκατομμύρια κάθε μήνα», τονίζει.

Το τέλος του ρωσικού αερίου

Αντίστοιχη άποψη για την πορεία των τιμών φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας εκφράζει ο

Παναγιώτης Κανελλόπουλος, γενικός διευθυντής Διεθνούς Προμήθειας και Εμπορίας Ενέργειας της Metlen. «Αν ο χειμώνας είναι ήπιος, οι τιμές μπορούν να κινηθούν στα σημερινά επίπεδα. Σε ένα κανονικό χειμώνα η ζήτηση θα αυξηθεί και οι τιμές θα ανεβούν και σε ένα βαρύ χειμώνα θα εκτοξευτούν σε πολύ υψηλά επίπεδα». Αντιστοίχως θα κινηθούν, σύμφωνα με τον ίδιο, και οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας. Οι υψηλές τιμές φυσικού αερίου σήμερα στην Ευρώπη δεν οφείλονται σε έλλειμμα προσφοράς, κατά τον κ. Κανελλόπουλο. Τα χρηματιστήρια, όπως τονίζει, αποτιμούν τον φόβο που δημιουργούν η έλλειψη του καταρριανού υδροποιημένου φυσικού αερίου (LNG) και η πλήρης έλλειψη του ρωσικού LNG στο τέλος του έτους και του ρωσικού αερίου μέσω αγωγών τον Νοέμβριο του 2027. Το τέλος του ρωσικού αερίου είναι και το βασικό σενάριο πάνω στο οποίο δουλεύει η Metlen, η οποία καλύπτει το 40% των εισαγωγών φυσικού αερίου της χώρας, με σημαντικό μερίδιο αγοράς στις γεωγονικές χώρες των Βαλκανίων. «Η βεβαιότητα του σήμερα είναι

ότι θα βγει εκτός ευρωπαϊκής αγοράς το ρωσικό αέριο και κινούμαστε βάσει αυτού του βασικού σεναρίου, διατηρώντας την ευελιξία στην περίπτωση που τα πράγματα αλλάξουν να προσαρμοστούμε στις νέες συνθήκες», τονίζει, εκφράζοντας έμπιστη αμφισβήτηση ως προς την υλοποίηση του ευρωπαϊκού στόχου για το τέλος του ρωσικού αερίου, δεδομένων των συνθηκών. «Θα πρέπει να είναι μάγος κανείς για να προβλέψει τι θα συμβεί και πώς θα εξελιχθούν τα πράγματα το επόμενο διάστημα. Ξέρουμε όμως ποιος θα είναι οι επιπτώσεις και ότι χρειάζεται η Ευρώπη και οι κυβερνήσεις να στηρίξουν πέρα από τα νοικοκυριά και τη βιομηχανία. Δεν πρέπει να αφήσουμε να πληγεί ο παραγωγικός ιστός τα χώρας», σημειώνει.

Την άποψη ότι «η Ελλάδα είναι καλύτερα προετοιμασμένη από άλλες ευρωπαϊκές χώρες ως προς την ασφάλεια εφοδιασμού, χάρη στην προνοητική πολιτική των διυλιστηρίων της» εκφράζει στην «Κ» και ο πρόεδρος του Συνδέσμου Εταιρειών Εμπορίας Πετρελαιοειδών Γιάννης Αλνγιάζακς. «Η Ευρώπη καλείται πλέον να αντιμετωπίσει το κόστος των επιλογών της που περιόρισαν την παραγωγική της ικανότητα, καθώς οι ελλείψεις διυλισμένων προϊόντων μετατρέπονται σε κύμα ακρίβειας», τονίζει. Σε ό, τι αφορά τις τιμές, σημειώνει ότι «μπροστά σε έναν δύσκολο χειμώνα, λύση εντοπίζεται στην απόφαση της Ε.Ε. για παροχή μεγαλύτερης δημοσιονομικής ευελιξίας, ιδιαίτερα όταν κράτη όπως η Ελλάδα, αξιοποιώντας αυξημένα έσοδα από τον ΦΠΑ, μπορούν να προχωρήσουν σε αποτελεσματικές ενέργειες που σήμερα περιορίζονται κατά πολύ από την ίδια την Ε.Ε.».

Πολυεπίπεδη κρίση

Από τις απλές παραινήσεις, η Ευρώπη πρέπει να προχωρήσει σε τολμυρές λύσεις, καταλήγει ο κ. Αλνγιάζακς. Ο ίδιος περιγράφει την τρέχουσα κρίση σε αντίθεση με αυτή του 1973, που ήταν αποτέλεσμα εμπάργκο, ως σύνθετη και πολυεπίπεδη: «Κλείσιμο Στενών Ορμούζ, προσωρινή διακοπή χρήσης εναλλακτικών διαδρομών μέσω Ερυθράς Θάλασσας, απαγόρευση εξαγωγών από μία από τις μεγαλύτερες πετρελαιοπαραγωγούς χώρες, τη Ρωσία, μείωση διυλιστικής ικανότητας της Ευρώπης κατά 21%».

Η ανησυχία διευρύνεται, δεδομένου ότι το πρόβλημα δεν περιορίζεται στο επόμενο τρίμηνο, αναφέρει, επισημαίνοντας την απειλή των ΗΠΑ για διακοπή των εξαγωγών ντίζελ και την παράταση της απαγόρευσης εξαγωγών ντίζελ από τη Ρωσία μέχρι το τέλος Οκτωβρίου λόγω των ζημιών στη διυλιστήρια της χώρας από τις ουκρανικές επιθέσεις.

Οι κінδυνοι από την κρίση ομολόγων

Ο δανεισμός και οι επενδύσεις ακριβαίνουν, απειλώντας να φρενάρουν την οικονομική ανάπτυξη

Οι αγορές ομολόγων θεωρούνται παραδοσιακά η λιγότερο... συναρπαστική πτυχή της παγκόσμιας οικονομίας. Διαπραγματεύονται τίτλους σταθερού εισοδήματος που προσφέρουν υψηλή ασφάλεια στους επενδυτές, αλλά σημαντικά χαμηλότερες αποδόσεις σε σύγκριση με πιο ριψοκίνδυνες τοποθετήσεις. Ακόμη λιγότερο θεαματικά, τα κρατικά ομόλογα αποτελούν τα επίσημα χρεόγραφα που εκδίδουν οι χώρες για να καλύψουν τα δημοσιονομικά τους ελλείμματα. «Μια «βαρετή» αγορά ομολόγων αποτελεί διαχρονικά το πιο αξιόπιστο δείγμα οικονομικής υγείας. Τους τελευταίους μήνες ωστόσο η ηρεμία έχει δώσει τη θέση της σε μια έντονη αναστάτωση», όπως επισημαίνει ο Σριτζάν Σούκλα, ερευνητής διεθνούς πολιτικής οικονομίας στο Observer Research Foundation (ORF) της Ινδίας.

Οι διεθνείς αγορές κλυδωνίζονται από ένα μαζικό κύμα ρευστοποιήσεων, το οποίο έχει πυροδοτήσει κατακόρυφη άνοδο στις αποδόσεις των κρατικών τίτλων σε ολόκληρο τον ανεπτυγμένο κόσμο. Η απόδοση του αμερικανικού 10ετούς ομολόγου ανήλθε πρόσφατα στο 5,34%, αγγίζοντας το υψηλότερο επίπεδο από το 2002.

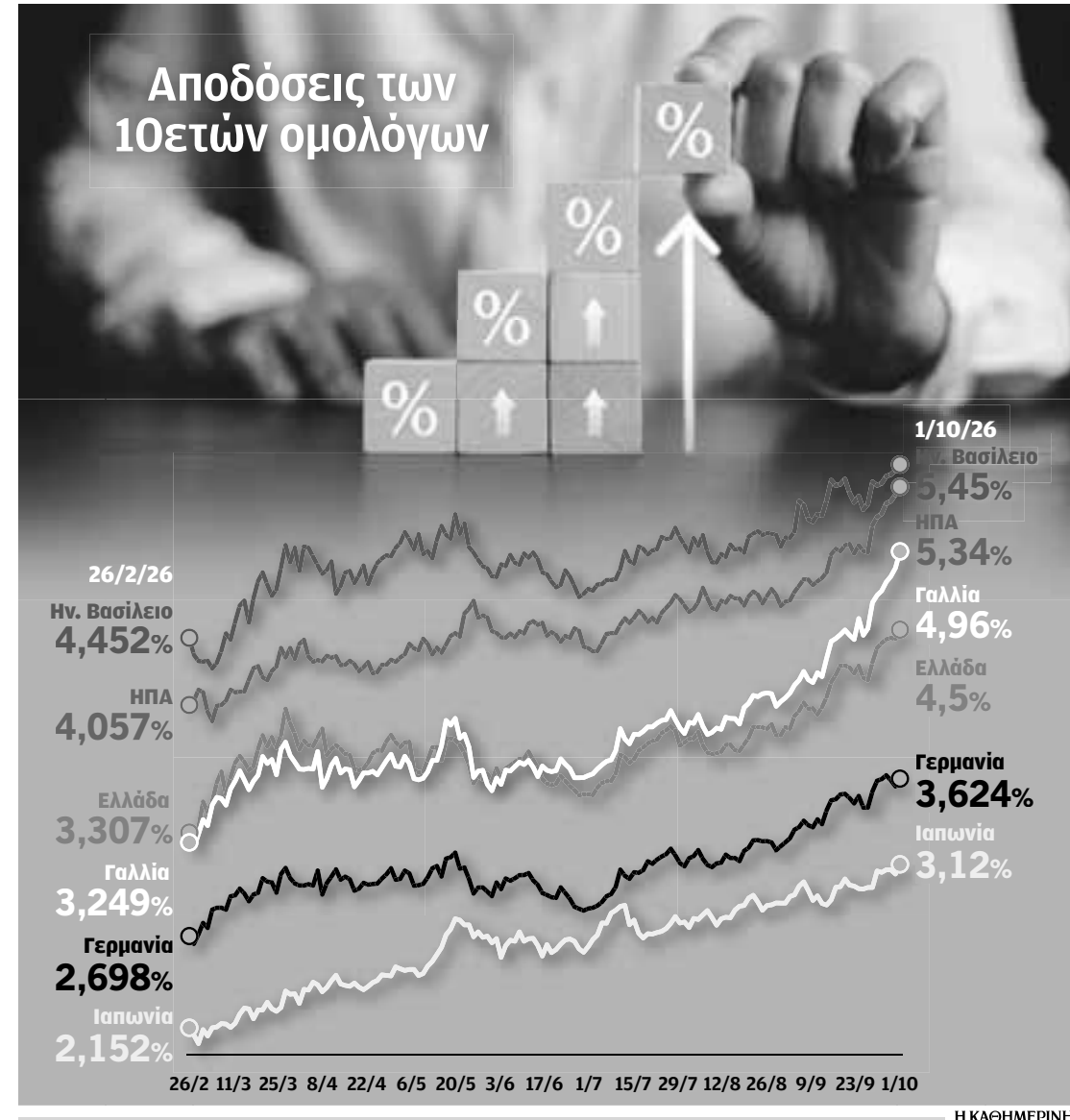
Τα προβλήματα της αγοράς ομολόγων δεν περιορίζονται όμως μόνο στις ΗΠΑ. Οι ανησυχίες για τη διόγκωση του δημόσιου χρέους και η αναζωπύρωση του πληθωρισμού, ως αποτέλεσμα των υψηλών τιμών πετρελαίου και καυσίμων, πιέζουν τα επιτόκια προς τα πάνω σε ολόκληρο τον πλανήτη. Στη Γαλλία, οι αποδόσεις των δεκαετών τίτλων σκαρφάλω-

σαν στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων δύο δεκαετιών, ενώ στο Ηνωμένο Βασίλειο το κόστος δανεισμού για τα 30ετή ομόλογα εκτοξεύτηκε στο 6% για πρώτη φορά από το 1998. Την ίδια στιγμή, στην Ιαπωνία οι αποδόσεις των κρατικών τίτλων βρίσκονται σε υψηλά πολλών ετών.

Τα καμπανάκια του κινδύνου ηχούν πλέον δυνατά. Για πρώτη φορά από το 2007, η μέση απόδοση του 10ετούς ομολόγου της ομάδας του G7 ξεπέρασε το όριο

του 4%, σηματοδοτώντας την είσοδο σε μια νέα εποχή αυξημένου κόστους δανεισμού που απειλεί τις αντοχές του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος. Στην ενδιάμεση έκθεσή του, ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) υπογραμμίζει ότι οι αποδόσεις των μακροπρόθεσμων κρατικών τίτλων βρίσκονται στο υψηλότερο σημείο τους εδώ και τουλάχιστον 15 χρόνια.

Οι αποδόσεις των ομολόγων αποτελούν το σημείο αναφοράς για το κόστος δανεισμού σε ολόκληρη την οικονομία – από το δημόσιο χρέος μέχρι τα στεγαστικά,

καταναλωτικά και επιχειρηματικά δάνεια. Έτσι, η άνοδος των επιτοκίων καθιστά τον δανεισμό και τις

επενδύσεις πιο ακριβά, απειλώντας να φρενάρει την οικονομική ανάπτυξη. Χαρακτηριστικό παράδειγ-

μα αποτελεί η αλματώδης αύξηση του κόστους στεγαστικής πίστης στις ΗΠΑ, όπου το μέσο επιτόκιο

του 30ετούς σταθερού δανείου ξεπέρασε το 7% για πρώτη φορά από την έναρξη της θητείας του προέδρου Ντόναλντ Τραμπ. Καταγράφοντας τη μεγαλύτερη εβδομαδιαία μεταβολή των τελευταίων τεσσάρων ετών, διαμορφώθηκε στο 7,28% την εβδομάδα έως την 1η Οκτωβρίου 2026, προκαλώντας πανοκέφαλο σε αγοραστές και κατασκευαστές, λίγες εβδομάδες πριν από τις κρίσιμες ενδιάμεσες εκλογές της 3ης Νοεμβρίου.

Ενας επιπλέον παράγοντας που

Οι ανησυχίες για τη διόγκωση του δημόσιου χρέους και η αναζωπύρωση του πληθωρισμού πιέζουν τα επιτόκια προς τα πάνω σε ολόκληρο τον πλανήτη.

πιέζει τις αποδόσεις των ομολόγων προς τα πάνω είναι η αυξημένη έκδοση νέων εταιρικών τίτλων για τη χρηματοδότηση επενδύσεων στην τεχνική νοημοσύνη. Σύμφωνα με στοιχεία της LSEG, οι πέντε τεχνολογικοί κολοσσοί που ηγούνται της αγοράς AI (Alphabet, Amazon, Meta, Microsoft και Oracle) έχουν εκδώσει φέτος χρέος ύψους 220 δις. δολαρίων για τη δημιουργία κέντρων δεδομένων και την ανάπτυξη νέων μοντέλων. Το ποσό αυτό είναι υπερδιπλάσιο σε σύγκριση με το συνολικό περυσινό νοούμερο, κατακλύζοντας την αγορά με

τίτλους και πιέζοντας περαιτέρω τις αποδόσεις προς τα πάνω.

Ο Αμερικανός υπουργός Οικονομικών Σκοτ Μπέσεντ από την πλευρά του καθιστάζει τις αγορές, υποστηρίζοντας ότι οι ανησυχίες για τη διόγκωση του δημόσιου χρέους παραβλέπουν τη δομική ανθεκτικότητα της αμερικανικής οικονομίας. Την άποψη αυτή ενισχύει και η μετατόπιση της παγκόσμιας δραστηριότητας σε δυνητικούς κλάδους, όπως η τεχνητή νοημοσύνη, η υγιειονομική περιθάλψη και οι υπηρεσίες, όπου οι επιχειρήσεις συνεχίζουν να επενδύουν επιθετικά, ανεξάρτητα από το υψηλό κόστος δανεισμού.

Στην Ευρώπη, το κύμα ανόδου των αποδόσεων διευρύνει τις διαφορές (spreads) μεταξύ των γερμανικών τίτλων και των ομολόγων της περιφέρειας, επιβαρύνοντας το κόστος εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους. Σε περιόδους έντονων πιέσεων, τη λύση μπορούν θεωρητικά να δώσουν οι κεντρικές τράπεζες με παρεμβάσεις στην αγορά, όπως έπραξε η Τράπεζα της Αγγλίας κατά την κρίση του «μίνι προϋπολογισμού» το 2022. Στο ίδιο πλαίσιο, η ΕΚΤ διαθέτει τον Μηχανισμό Προστασίας της Μετάδοσης (TPI) για την αποτροπή μιας «αδιεξόδου» των τίτλων της Τράπεζας της Γαλλίας, Ειμανουέλ Μουλέν, ξεκαθάρισε πρόσφατα ότι θα ήταν λάθος να θεωρείται δεδομένη μια άμεση παρέμβαση της ΕΚΤ για τη διάσωση των γαλλικών τίτλων σε περίπτωση που ξεπτάσει κύμα πωλήσεων.

Μάχη για τον τζίρο της γειτονιάς από τα σούπερ μάρκετ

Κερδίζουν έδαφος τα νέου τύπου μίνι μάρκετ που εντάσσονται σε μεγάλες αλυσίδες. Εγγύτητα, διευρυμένο ωράριο και μεγάλο κωδικολόγιο, τα πλεονεκτήματά τους

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

ΕΞΙ και πλέον χρόνια μετά την εκδήλωση της πανδημίας, την περίοδο που γνώρισαν –ανέλιπτα– στιγμές δόξας, καθώς αποτέλεσαν τόπο συγκέντρωσης και συνάντησης με τους άλλους «εγκλειστούς» της ίδιας γειτονιάς, τα «καταστήματα γειτονιάς» ή καταστήματα ευκολίας (γνωστά με τον αγγλικό όρο convenience stores), η μετεξέλιξη στην ουσία των γνωστών μας μίνι μάρκετ / ψιλικάτζδικων, εξακολουθούν να προσελκύουν καταναλωτές. Ακριβώς για αυτόν τον λόγο εξακολουθούν να προσελκύουν και επενδυτές, κυρίως από την κατηγορία του οργανωμένου λιανεμπορίου τροφίμων (σούπερ μάρκετ), το οποίο επιθυμεί να ελέγχει το «μικρό αδελφάκι» της «οικογένειας». Και μέχρι τώρα δείχνει να επιτυγχάνει τον σκοπό του, αξιοποιώντας και τη μεγάλη μείωση του αριθμού των περιπτέρων, εξέλιξη που επιταχύνθηκε από την πανδημία και τα lockdowns, μοιάζοντας να είναι, με βάση τις εξελίξεις, η άλλη όψη του νομίσματος για τα μικρά σημεία πώλησης.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της NielsenIQ, τα οποία παρουσιάστηκαν την Τρίτη στο Convenience Retailing Conference που διοργάνωσε η Boussias, ενώ το 2011 λειτουργούσαν σε όλη την Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένης της Κρήτης αλλά εξαιρουμένων των νησιών, 9.130 περίπτερα, το 2025 είχαν απομείνει 3.938, μείωση δι-

λαδή κατά 57%. Μεγάλος αριθμός περιπτέρων οδηγήθηκε σε διακοπή λειτουργίας την περίοδο της πανδημίας, καθώς η τηλεργασία και η αναστολή λειτουργίας της εστίασης και εν γένει των χώρων ψυχαγωγίας και διασκέδασης μείωσαν κατακόρυφα τις πωλήσεις τους.

Πολύ μικρότερος σε σχέση με το 2011 είναι πλέον και ο αριθμός των μεμονωμένων convenience stores που δεν ανήκουν σε αλυσίδες λιανικής. Έτσι, ενώ το 2011 λειτουργούσαν 29.551 τέτοια καταστήματα, το 2025 υπήρχαν 20.359, λιγότερα κατά 31%. Αρκετά από αυτά έχουν κλείσει, δεχόμενα ισχυρό πλήγμα κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης, ενώ τμήμα τους έχει περάσει στο δίκτυο των οργανωμένων αλυσίδων. Συνολικά ο αριθμός των καταστημάτων οργανωμένου λιανεμπορίου τροφίμων, τα σούπερ μάρκετ, έχει αυξηθεί σε σύγκριση με το 2011: σε 5.239 το 2025, έναντι 4.758 το 2011, περισσότερα δηλαδή κατά 10,10%. Το 2025 σε σύγκριση με το 2024 τα καταστήματα σούπερ μάρκετ αυξήθηκαν κατά 1,7% (το μόνο κανάλι που έχει άνοδο), όμως η αύξηση των μικρών καταστημάτων, έως 400 τ.μ. (οι λεγόμενες σουπερέτες), ήταν αρκετά μεγαλύτερη, της τάξεως του 2,8%.

Η σουπερέτα, άλλωστε, είναι ο τύπος καταστήματος που καταγράφει την υψηλότερη ανάπτυξη από τις αρχές του έτους (έως 23/8/2026), στο 8,5%, πάνω

και από τον συνολικό ρυθμό ανάπτυξης (8,4) του κλάδου, έχοντας πλέον μερίδιο στον συνολικό τζίρο των σούπερ μάρκετ, που προσεγγίζει το 15%.

Γιατί οι καταναλωτές, όμως, επέστρεψαν στο κατάστημα ευκολίας, έστω και στη μετεξέλιξη

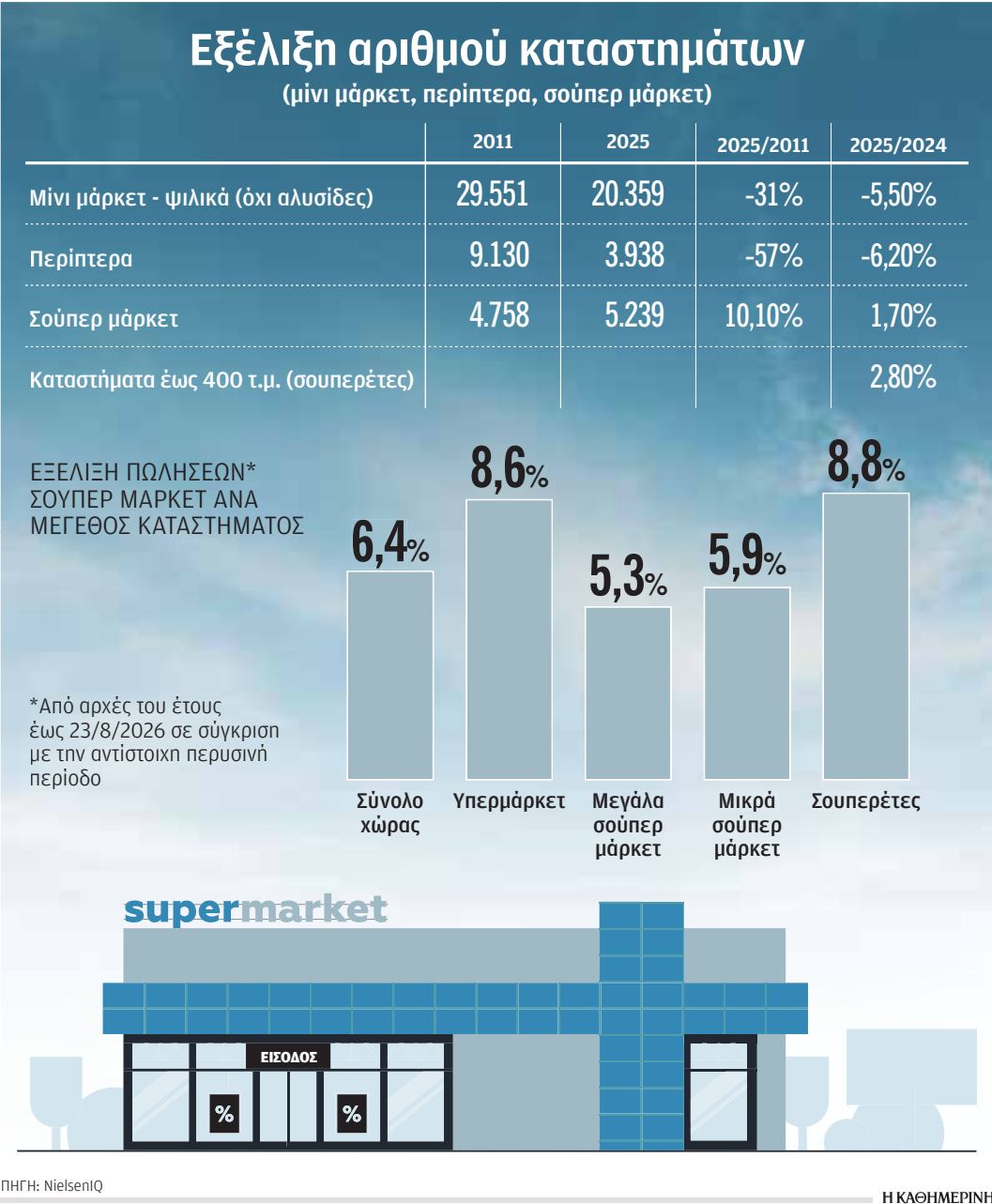
Η σουπερέτα, το μικρό κατάστημα έως 400 τ.μ., καταγράφει την υψηλότερη ανάπτυξη από τις αρχές του έτους έως τα τέλη Αυγούστου.

Λιγότερα κατά 31% σε σχέση με το 2011 ήταν το 2025 τα μεμονωμένα convenience stores που δεν ανήκουν σε αλυσίδες λιανικής.

αυτού που ήταν το παραδοσιακό ψιλικάτζδικο / μπακάλικο / μίνι μάρκετ της γειτονιάς; Εγγύτητα, διευρυμένο ωράριο, προσωπική σχέση και πλέον μεγαλύτερο κωδικολόγιο και μείωση του κόστους τιμών που υπήρχε μέχρι πρόσφατα. Αν και τα μίνι μάρκετ παραμένουν ακριβότερα σε σύγκριση με τα σούπερ μάρκετ,

κατά περίπου 28,9%, και τα περίπτερα ακριβότερα κατά 32%, η ένταξη πλέον πολλών εξ αυτών σε δίκτυα μεγάλων αλυσίδων μειώνει αυτό το χάσμα. Ο λόγος; Τα convenience stores που έχουν ενταχθεί σε τέτοια δίκτυα και λειτουργούν με το σύστημα της δικαιόχρησης (franchising) προμηθεύονται τον μεγαλύτερο όγκο των εμπορευμάτων τους από την αλυσίδα της οποίας φέρουν το σήμα, με την τελευταία να δίνει κάποιες προτεινόμενες τιμές, παρόμοιες με αυτές που ισχύουν και στο υπόλοιπο δίκτυο της. Πλέον χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η «ΑΒ Βασιλόπουλος», η οποία σταδιακά μετατρέπεται σε franchise το μεγαλύτερο μέρος του δικτύου της και μάλιστα με τα καταστήματα να είναι στην κατηγορία των convenience. Τα καταστήματα των συνεργατών πρέπει να προμηθεύονται από την «ΑΒ» τουλάχιστον το 80% των εμπορευμάτων τους, ενώ οι τιμές στις οποίες πουλάνε είναι προφανές ότι γίνεται προσπάθεια να είναι στα ίδια επίπεδα με αυτά των μεγάλων εταιρικών καταστημάτων. Σε διαφορετική περίπτωση, η μεγάλη αλυσίδα θα χάσει σημαντικά μερίδια αγοράς, αφού δεν θα έχει ανταγωνιστικές τιμές.

Όσον αφορά την ποικιλία προϊόντων, αυτό επιτυγχάνεται πλέον από τη μεγάλη αλυσίδα, αλλά και από το ότι συχνά τα convenience stores επιλέγονται για τη δοκιμή καινούργιων προϊόντων, πριν

NICOSIA MUNICIPAL THEATRE

OCTOBER 14

AI WARS

digital agenda CYPRUS SUMMIT

C. L. Max Nikias

Author, President Emeritus and Life Trustee of the University of Southern California

agenda.cy

GET YOUR TICKET NOW!

POWERED BY

Bank of Cyprus

cyta

SUPPORTERS

XM Cyprus

JCC

LLPO LAW FIRM

PILAKOUTAS GROUP

EY

sepaga

Google

uscentium

PARTNERS

UNIVERSITY OF NICOSIA

European University Cyprus

Frederick University

UoL

RESEARCH INNOVATION FOUNDATION

THE CYPRUS INSTITUTE OF NEUROLOGY & GENETICS

A PROJECT ENDORSED BY

REPUBLIC OF CYPRUS PRESIDENTIAL PALACE

ORGANISERS

KATHIMERINI

V+O CYPRUS 50th Anniversary

SPP MEDIA EVENTS

Λιγότερα πλοία στα ελληνικά νησιά

Εταιρείες κόβουν δρομολόγια λόγω εκτόξευσης τιμής καυσίμων – Μέτρα στήριξης εξετάζει η κυβέρνηση

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Απουσία γεννιάνει μέτρων στήριξης τους επόμενους μήνες, η ελληνική ακτοπλοία κινδυνεύει να βρεθεί αντιμέτωπη με μια σημαντική συρρίκνωση δρομολογίων προς τα νησιά κατά την κρίσιμη επερχόμενη χειμερινή περίοδο. Η ραγδαία εκτόξευση των διεθνών τιμών της ενέργειας, υπό τη βαριά σκιά των γεωπολιτικών εντάσεων και των επιθέσεων σε πλοία στον Περσικό Κόλπο, έχει διαμορφώσει συνθήκες παρατεταμένης κρίσης για το σύνολο των ναυτιλιακών γραμμών. Οι πιέσεις διαχέονται οριζόντια σε όλες τις επιχειρήσεις της ακτοπλοΐας, απειλούν όμως άμεσα τη βιωσιμότητα των μικρότερων εταιρειών, οι οποίες διαθέτουν σαφώς στενότερα κεφαλαιακά αποθέματα και περιορισμένη πρόσβαση σε ρευστότητα. Έτσι οι περισσότερες από αυτές εξετάζουν είτε σενάρια μείωσης των δρομολογίων είτε και εξ ολοκλήρου αποδρομολόγηση πλοίων. Ορισμένες το έχουν ήδη κάνει. Αυτό οδηγεί σε περιορισμό της συνδεσιμότητας αρκετών νησιών του Αιγαίου, με ό,τι αυτό σημαίνει όχι μόνο για τις μετακινήσεις, αλλά και για τον ομαλό εφοδιασμό των νησιών και τις εξαγωγές των αγροτικών προϊόντων τους. Προκειμένου να αντιμετωπίσει το πρόβλημα αυτό η κυβέρνηση επεξεργάζεται ήδη εναλλακτικά σενάρια και το αμέσως επόμενο διάστημα αναμένεται να ληφθούν οι σχετικές αποφάσεις.

Τα επίσημα στοιχεία για την εξέλιξη του κόστους καυσίμων αποτυπώνουν με απόλυτη σαφήνεια το μέγεθος του προβλήματος. Στα τέλη του 2025, πριν από τη νέα ανάφλεξη στη Μέση Ανατολή, η τιμή του ναυτιλιακού καυσίμου (MGO) ήταν στα 658 ευρώ ανά μετρικό τόνο. Σήμερα, έπειτα από διαδοχικούς μήνες παραμονής πάνω από το ψυχολογικό φράγμα των 1.000 ευρώ, η τιμή έχει αγγίξει τα 1.300 ευρώ, ενώ στις σπρό καταγραφές στο λιμάνι του Πειραιά το MGO φτάνει στα 1.507 ευρώ ανά μετρικό τόνο.

Καθώς οι τιμές υπερδιπλασιάστηκαν σε διάστημα μικρότερο του ενός έτους, το καύσιμο απορροφά πλέον κοντά τα δύο τρίτα των συνολικών λειτουργικών δαπανών των ακτοπλοϊκών πλοίων. Σε απόλυτα μεγέθη, η ετήσια κατανάλωση της ακτοπλοΐας ανα-

μένεται να ξεπεράσει φέτος το 1 δισ. ευρώ έναντι περίπου 500 εκατ. πέρυσι. Πρόκειται για επιβάρυνση που εξαντλεί τα περιθώρια του κλάδου, όταν ο συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών της αγοράς μετά βίας αγγίζει το 1,2 δισ. ευρώ. Στις δαπάνες αυτές θα πρέπει να προστεθούν και τα κόστη συμμόρφωσης με το ευρωπαϊκό ρυθμιστικό πλαίσιο

για τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, θείου, αλλά και άλλων σχετικών υποχρεώσεων. Το πρόβλημα επιτείνεται από μία ιδιομορφία της ελληνικής αγοράς. Σε αντίθεση με την υπόλοιπη Ευρώπη και άλλες κατηγορίες μεταφορών (χερσαίες και αετές θα πρέπει να προστεθούν και τα κόστη συμμόρφωσης με το ευρωπαϊκό ρυθμιστικό πλαίσιο

εισιτηρίων για επιβάτες, Ι.Χ. και φορτηγά παρέμειναν πρακτικά «παγωμένες» επί μία διετία. Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, οι τιμές φέτος κινήθηκαν με οριακή μεταβολή μόλις 0,3%. Η εξέλιξη αυτή υπήρξε αποτέλεσμα των συντονισμένων παρεμβάσεων της κυβέρνησης και του υπουργείου Ναυτιλίας προκειμένου να διατηρηθεί προστίο το μεταφο-

ρικό κόστος για τους κατοίκους και τις επιχειρήσεις των νησιών. Ωστόσο, η διατήρηση των τιμών σε αυτά τα επίπεδα εν μέσω πρωτοφανούς ενεργειακού ράλι μεταφέρει ολόκληρο το βάρος στους ισολογισμούς των εταιρειών. Υπό το καθεστώς αυτό, οι ακτοπλοϊκές προχωρούν σε αναγκαστικό εξορθολογισμό των δρομολογίων τους ώστε να

ελέγξουν την κατανάλωση. Είναι χαρακτηριστικό ότι τουλάχιστον τρία πλοία που συνήθως λειτουργούσαν έως και τον Οκτώβριο σταμάτησαν τα δρομολόγια τους από τα μέσα Σεπτεμβρίου από τις γραμμές της Ραφίκας και του Πειραιά, ενώ για τον χειμώνα προεξοφλείται περαιτέρω αραίωση δρομολογίων σε αρκετούς προορισμούς. Ενδεικτικό είναι επίσης ότι η Attica Group στην οικονομική της έκθεση για το πρώτο εξάμηνο του έτους προχώρησε σε μείωση των εκτελεσθέντων δρομολογίων κατά 12,8% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2025, κίνηση που

περιορίσε την κατανάλωση καυσίμων. Η διοίκηση της μεγαλύτερης ακτοπλοϊκής έκανε λόγο για «αυξημένο βαθμό αβεβαιότητας» για το υπόλοιπο του έτους και τόνισε ότι αξιολογεί συνεχώς τις εξελίξεις, αφήνοντας ανοιχτό το ενδεχόμενο περαιτέρω αναδιάρθρωσης του δικτύου. Αν για τους ισχυρούς ομίλους η αναδιάρθρωση αποτελεί άσκηση διαχείρισης κόστους, για τις μικρότερες εταιρείες τίθεται ζήτημα επιβίωσης. Οι μικροί φορείς εκτελούν κατά κύριο λόγο κρίσιμες συμβάσεις δημόσιας υπηρεσίας. Το κονδύλι για τις άγονες γραμμές –αν και ενισχυμένο στα 170 εκατ. ευρώ ετησίως– δεν επαρκεί πλέον για να απορροφήσει τον διπλασιασμό του πετρελαίου.

Αναγνωρίζοντας ότι διακυβεύεται μεταξύ πολλών άλλων και η σύνδεση των νησιών με την ηπειρωτική Ελλάδα, η κυβέρνηση εξετάζει όλα τα εναλλακτικά σενάρια παρέμβασης πάντοτε στο πλαίσιο των δημοσιονομικών περιθωρίων που διαθέτει. Το υπουργείο Ναυτιλίας έχει επεξεργαστεί συγκεκριμένες παρεμβάσεις για την άμεση ελάφρυνση του κόστους των ναυτιλιακών καυσίμων. Σύμφωνα με πληροφορίες, εντός της ερχόμενης εβδομάδας ενδέχεται να πραγματοποιηθεί σύσκεψη εργασίας με τη συμμετοχή εκπροσώπων της Προεδρίας της Κυβερνήσεως, των υπουργείων Ναυτιλίας και Οικονομικών και εκπροσώπων του ακτοπλοϊκού κλάδου. Στόχος είναι η οριστικοποίηση ενός πλαισίου στοχευμένων στήριξης που θα αποτρέψει την αποδρομολόγηση πλοίων και θα διαφυλάξει την ομαλή σύνδεση της νησιωτικής Ελλάδας ενόψει του χειμώνα.

Σταθερά τα εισιτήρια για 2 χρόνια

Οι τιμές των ακτοπλοϊκών εισιτηρίων για επιβάτες, Ι.Χ. και φορτηγά παρέμειναν πρακτικά «παγωμένες» επί μία διετία, προκειμένου να διατηρηθεί προστίο το μεταφορικό κόστος για τους κατοίκους και τις επιχειρήσεις των νησιών.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Αναταράξεις στις χαμηλού κόστους αεροπορικές εταιρείες

Οι χαμηλού κόστους αεροπορικές εταιρείες άλλαξαν τον τρόπο με τον οποίο ταξιδεύει η Ευρώπη. Περιορίσαν τις παροχές στα απολύτως απαραίτητα και έκαναν τα φθηνότερα εισιτήρια το βασικό τους όπλο. Το μοντέλο αυτό απέδωσε καρπούς.

Σήμερα οι low-cost κατέχουν το μεγαλύτερο μερίδιο της ευρωπαϊκής αγοράς, με 36%, πραγματοποιώντας κατά μέσον όρο περισσότερες από 13.300 πτήσεις την εβδομάδα τον Σεπτέμβριο, σύμφωνα με τα στοιχεία του Eurocontrol. Η επιτυχία, όμως, δεν έχει μοιραστεί εξίσου. Η άνοδος του κόστους των καυσίμων δοκιμάζει πλέον τις αντοχές μιας κατηγορίας που χτίστηκε ακριβώς πάνω στην αυστηρή συγκράτηση των εξόδων. Και το πλήγμα είναι μεγαλύτερο για τις μικρότερες αεροπορικές, εκείνες που απέφυγαν τη μετωπική σύγκρουση με τους μεγάλους παίκτες και επέλεξαν να συνδέουν μικρότερες

και περιφερειακές πόλεις.

Αυτές οι συνδέσεις είναι και από τις πρώτες που κινδυνεύουν όταν οι επιβάτες αρχίζουν να βάζουν φρένο στα ταξίδια τους. Τον Σεπτέμβριο, οι περιφερειακές πτήσεις διαμορφώθηκαν σε λίγο πάνω από 3.800 κατά μέσον όρο την εβδομάδα, 7% λιγότερες σε σχέση με τον ίδιο μήνα του 2025.

Αυτό, λοιπόν, που τους επέτρεψε να βρουν χώρο στην ανταγωνιστική αεροπορική αγορά της Ευρώπης είναι και αυτό που τις αφίνει εκτεθειμένες. Η Volotea είναι ίσως ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα. Η ισπανική αεροπορική, που στήριζε την παρουσία της σε περιφερειακό επίπεδο, βρίσκεται σήμερα αντιμέτωπη με έναν νέο γύρο αναδιάρθρωσης. Η άνοδος του κόστους των καυσίμων, σε συνδυασμό με το χρηματοοικονομικό βάρος που έχει συσσωρευτεί τα προηγούμενα χρόνια, ιδιαίτερα κατά το δύσκολο διάστημα της

Η εποχή των πολύ φθηνών εισιτηρίων αλλάζει, καθώς οι low-cost αερομεταφορείς πιέζονται από τα ακριβά καύσιμα.

πανδημίας, πιέζει εκ νέου τα περιθώριά της.

Η εξέλιξη αυτή έρχεται σε μια περίοδο κατά την οποία η Volotea έχει βελτιώσει σημαντικά τις λειτουργικές επιδόσεις της, χωρίς όμως η βελτίωση αυτή να έχει μεταφραστεί αντίστοιχα στην τελική γραμμή των αποτελεσμάτων της. Η Aegean κάθισε για πρώτη φορά στο τραπέζι των μετόχων της ισπανικής αεροπορικής τον Σεπτέμβριο του 2024, με αρχική επένδυση 25 εκατ. ευρώ, βλέποντας στη Volotea το κομμάτι του

Ακόμη και η Wizz Air, ένας από τους μεγαλύτερους low-cost ομίλους της Ευρώπης, πιέζεται έντονα. Το τρίμηνο Απριλίου - Ιουνίου κατέγραψε ζημιές 198,2 εκατ. έναντι κερδών 38,4 εκατ. ένα χρόνο νωρίτερα.

low-cost που μέχρι τότε έλειπε από το μοντέλο της και είχε ήδη ενσωματωθεί στη στρατηγική σχεδόν όλων των εδραιωμένων, παραδοσιακών ευρωπαϊκών ομίλων. Από τον Μάρτιο του 2026 ο μεγαλύτερος αερομεταφορέας της Ελλάδας κατέχει ποσοστό άνω του 20% στη Volotea και βρίσκεται πλέον σε συζητήσεις με την ισπανική εταιρεία σχετικά με τα επόμενα βήματα και τις προοπτικές της. Η πίεση, όμως, δεν εξαντλείται μόνο στις μικρότερες αεροπορικές. Ακόμη και η Wizz Air, ένας από τους μεγαλύτερους low-cost ομίλους της Ευρώπης, είδε το αυξημένο κόστος να περνάει με ένταση στα αποτελέσματά της. Στο πρώτο τρίμηνο της χρήσης 2027, που καλύπτει τους μήνες Απρίλιο έως Ιούνιο 2026, η εταιρεία μετέφερε 21,2 εκατ. επιβάτες, 25,1% περισσότερους από το αντίστοιχο διάστημα του 2025, και αύξησε τα έσοδά της κατά 5,5%, σε

1,51 δισ. ευρώ, όμως η κερδοφορία της κινήθηκε στην αντίθετη κατεύθυνση. Το EBITDA υποχώρησε κατά 50,9%, στα 147,4 εκατ. ευρώ, ενώ η λειτουργική ζημία έφθασε τα 183,3 εκατ. ευρώ και η καθαρή ζημία τα 198,2 εκατ. ευρώ, έναντι κερδών 38,4 εκατ. ευρώ ένα χρόνο νωρίτερα. Η εικόνα αυτή έχει οδηγήσει τη Wizz Air σε πιο συγγραμμμένες εκτιμήσεις για το σύνολο της χρήσης που ολοκληρώνεται τον Μάρτιο του 2027. Η συγγραμμική εταιρεία αναμένει πλέον λειτουργική ζημία για τη χρήση, καθώς η άνοδος του κόστους των καυσίμων απορροφά σημαντικό μέρος της βελτίωσης της ζήτησης και των εσόδων. Ακόμη πιο ακραία είναι η περίπτωση της αμερικανικής Spirit Airlines, η οποία δεν κατάφερε να επιβιώσει. Η αεροπορική εταιρεία, που είχε καταγράψει ζημιές δισεκατομμυρίων τα τελευταία χρόνια, ανέστειλε οριστικά τη λει-

τουργία της τον περασμένο Μάιο, ακυρώνοντας όλες τις πτήσεις της και καλώντας τους επιβάτες να μη μεταβούν στα αεροδρόμια. Είχε προηγουμένως προσφύγει δύο φορές σε διαδικασία πτώχευσης, το 2024 και το 2025, με στόχο να εξέλθει ως μικρότερη εταιρεία. Τα σχέδια κατέρρευσαν, όμως, καθώς η απότομη άνοδος των τιμών των αεροπορικών καυσίμων «φρότωσε» επιπλέον τα οικονομικά της, ενώ δεν κατέστη δυνατή ούτε η συμφωνία για κρατική χρηματοδότηση ύψους 500 εκατ. δολαρίων. Το σκηνικό όπως έχει διαμορφωθεί κάνει ακόμη πιο δύσκολο το στοίχημα, ιδιαίτερα για τις μικρότερες αεροπορικές, να διατηρήσουν την ισορροπία ανάμεσα στη χαμηλή τιμή, στη ζήτηση και στην κερδοφορία. Αυτό, βέβαια, δεν σημαίνει ότι οι low-cost έχουν φθάσει στα όριά τους. Απλώς, η εποχή των πολύ φθηνών εισιτηρίων αλλάζει.

Η Nexans δεν έχει πραγματοποιήσει επαφή με την Τουρκία

Η Nexans, ανάδοχος της ηλεκτρικής διασύνδεσης Ελλάδας - Κύπρου Great Sea Interconnector (GSI) σε συνέχεια ρεπορτάζ της «Καθημερινής» της Κυριακής για τα επόμενα βήματα του έργου, με επιστολή της διευκρινίζει ότι δεν έχει έλθει σε επαφή με τις τουρκικές αρχές και παραμένει σε συντονισμό μόνο με την Αθήνα και τη Λευκωσία, κατά τα προβλεπόμενα από τη σχετική σύμβαση. Μάλιστα από την εταιρεία υπογραμμίζεται ότι κατά πάγια τακτική δεν εμπλέκεται σε συζητήσεις που αφορούν την πολιτική ή τη γεωπολιτική κατάσταση που σχετίζεται με το έργο. Στο ρεπορτάζ της «Κ» μεταφερόταν πληροφορία από αρμόδια κυβερνητική πηγή ότι οι Γάλλοι θα ζητή-

Επιστολή της αναδόχου της ηλεκτρικής διασύνδεσης Ελλάδας - Κύπρου Great Sea Interconnector (GSI) στην «Κ».

σουν άδεια από την Αθήνα, όπως επιβάλλεται και από σχετική πρόβλεψη της σύμβασης που έχει υπογραφεί ανάμεσα στις δύο πλευρές. Σύμφωνα με την κυβερνητική πηγή που μίλησε στην «Κ», η γαλλική παρέμβαση θα οδηγήσει στην επίλυση του αδιεξόδου, βάσει μιας δημιουργικής ασάφειας. Η Τουρκία αναμένεται να ισχυριστεί ότι «η ενημέρω-

ση είναι ταυτόσημη με την παροχή αδείας» –ενώ για την ελληνογαλλική πλευρά η απλή ενημέρωση δεν συνιστά αίτημα έγκρισης– κι έτσι το έργο θα προχωρήσει κανονικά. Το γραφείο Τύπου της γαλλικής εταιρείας Nexans, αναδόχου του GSI, με επιστολή στην «Κ» αναφέρει επί λέξει τα εξής: «Σε απάντηση στο άρθρο της Κυριακάτικης έκδοσης της «Καθημερινής» (4 Οκτωβρίου 2026) από τους Βασίλη Νέδο και Μανώλη Κωστίδη για το έργο ηλεκτρικής διασύνδεσης Ελλάδας - Κύπρου, η Nexans ως ανάδοχος του καλωδιακού συστήματος του Great Sea Interconnector (GSI), αρνείται κατηγορηματικά ότι είχε ή σχεδιάζει να έχει οποιαδήποτε επαφή με τις Τουρκικές Αρχές για τις επικείμενες

έρευνες βυθού του έργου. Η Nexans διευκρινίζει ότι ο συντονισμός και η συνεργασία για τις επικείμενες εργασίες διεξάγονται αυστηρά με τον φορέα υλοποίησης και τις ελληνικές και κυπριακές αρχές όπως έχει συνομολογηθεί στο συμβόλαιό της. Ως εξειδικευμένος βιομηχανικός ανάδοχος, η Nexans παρέχει τεχνονομία στο σχέδιο, την κατασκευή και την εγκατάσταση υποβρυχίων καλωδιακών συστημάτων. Δεν λαμβάνει θέσεις σε πολιτικά και γεωπολιτικά ζητήματα που σχετίζονται με το έργο. Η Nexans θα συνεχίσει να εργάζεται στενά με τον πελάτη της και να υποστηρίζει το έργο σε συμφωνία με τις συμβατικές υποχρεώσεις και τις εφαρμοστές νομικές απαιτήσεις της».

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ / ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΟΜΕΤΡΙΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Αρ. Φακ.: ΠΑΑ7/2020
Αρ. Τηλ.: 22400659
Ηλ. Tax: nidlo@dls.moi.gov.cy

ΠΩΛΗΣΗ ΜΕ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑ

Το κοινό πληροφορείται ότι η ακίνητη ιδιοκτησία που περιγράφεται πιο κάτω, θα πωληθεί με δημοπρασία, στις 04/12/2026 ημέρα Παρασκευή και ώρα 09:30 π.μ. στο καφενείο Κυριάκου Μουττά, με διεύθυνση Δημήτριου Χωμάτου 68, 2540 Λάλη. Η δημοπρασία θα διεξαχθεί από τον Δημοπράτη κ. Κώστα Φραντζή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο costasfrantzis@hotmail.com. Περιγραφή Ακίνητης Ιδιοκτησίας
• Δίπρος: Νότια Λ/σία - Ιδάλιον • Δημοτικό διαμέρισμα: Ιδάλιον • Ενορία: Παναγίας Ευαγγελίστριας
• Τοποθεσία: Βασιλικό • Αριθμός εγγραφής: 7/346
• Φύλλο/Σχέδιο/Τμήμα/Τεμάχιο: 39/08Ε1 / Τμήμα 7 / Τεμάχιο 269
• Είδος ακινήτου: Χωράφι, Λάκκος, Διάφορα Δέντρα • Εμβαδό σε τ.μ.: 725 τ.μ • Μερίδιο: 0/0
• Επίφ. Τμή Πώλησης: €78.000,00 ΧΩΡΙΣ Φ.Π.Α
Οι γραπτές προσφορές να παραδίδονται στον Δημοπράτη.
*Πάνω στη γη υπάρχουν ξένα δέντρα

Ιωσήφ Μούσας
Για Επαρχιακό Κτηματολογικό Λειτουργό Λευκωσίας

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Κάθε φορά που το Δημόσιο ανοίγει μια νέα ρύθμιση οφειλών, το ερώτημα είναι πόσοι θα σπεύσουν να ενταχθούν. Ίσως όμως το σωστό ερώτημα να είναι άλλο: Πόσοι από αυτούς που χρωστούν βρίσκονται ήδη σε κάποια ρύθμιση, ποιους αφορά και, κυρίως, πόσοι καταφέρνουν να παραμείνουν σε αυτήν; Η απάντηση των στοιχείων δεν είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντική. Από το πραγματικό ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο των οφειλών προς τη φορολογική διοίκηση, μόλις το 6,70%, δηλαδή περίπου 5,31 δισ. ευρώ, βρίσκεται σε ενεργή ρύθμιση. Το υπόλοιπο παραμένει εκτός διακανονισμού.

Με άλλα λόγια, ύστερα από χρόνια ρυθμίσεων, επανεπεντάξεων, νέων ρυθμίσεων και διαδοχικών «δεύτερων ευκαιριών», σχεδόν εννέα στα δέκα ευρώ του πραγματικού ληξιπρόθεσμου χρέους παραμένουν εκτός ρύθμισης.

Και αυτό είναι το στοιχείο που χάνεται πίσω από τις 72 ή τις 120 δόσεις που ανακοίνωσε τις προηγούμενες μέρες η κυβέρνηση. Δεν είναι όλοι οι οφειλές ίδιοι. Ούτε έχουν όλοι το ίδιο πρόβλημα.

Στις μικρές και μεσαίες οφειλές βρίσκεται μεγάλο μέρος των φυσικών προσώπων που προσπαθούν να μπουν σε διακανονισμό. Στα φυσικά πρόσωπα, το υψηλότερο ποσοστό ρυθμιζόμενων οφειλών καταγράφεται στην κατηγορία των 500 έως 10.000 ευρώ, ενώ για οφειλές από 2.000 έως 3.000 ευρώ το ποσοστό φτάνει στο 19,48%.

Μπαίνουν, αλλά δεν μένουν

Όπως αναφέρουν φορείς της αγοράς, για έναν φορολογούμενο με χρέος μερικών χιλιάδων ευρώ, το πρόβλημα δεν είναι απαραίτητα το συνολικό ποσό. Είναι η μηνιαία δόση. Μια μείωση ακόμη και κατά 30 ή 50 ευρώ μπορεί να κάνει τη διαφορά ανάμεσα σε μια ρύθμιση που τηρείται και σε μια ρύθμιση που χάνεται.

Εδώ βρίσκεται και η ουσία της επέκτασης από τις 72 στις 120 δόσεις. Η κυβέρνηση επιχειρεί να κάνει τη δόση αρκετά μικρή (επεκτείνοντας ταυτόχρονα και την περίμετρο, δηλαδή εντάσσοντας και τα χρέη του 2024) ώστε να μπορούν να την πληρώσουν

εκείνοι που μέχρι σήμερα δεν τα κατάφερναν. Ωστόσο, πολλοί από αυτούς τους μικρούς είναι και ελεύθεροι επαγγελματίες και κυρίως από κατηγορίες με ροπή στη φοροδιαφυγή, αλλά και αδι-

αφορία εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων.

Αν και η κυβέρνηση συνδέει την επέκταση με την ανάγκη να δοθεί «ανάσα» σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν

δυσκολίες εξυπηρέτησης των συσσωρευμένων οφειλών, το ερώτημα παραμένει το ίδιο: Πόσοι από αυτούς θα μπουν και πόσοι θα μείνουν;

Τα στοιχεία δείχνουν ότι από

1.300.000 φυσικά πρόσωπα και 250.000 επιχειρήσεις που δυνητικά θα μπορούσαν να μπουν στη ρύθμιση των 72 δόσεων μόλις 23.000 έκαναν αίτηση στην εφορία και 13.000 στο ΚΕΑΟ (Κέν-

Αλληπαλληλες ρυθμίσεις, αλλά τα χρέη αυξάνονται

Οι 72, 100, 120 δόσεις, επανεπεντάξεις και διευκολύνσεις δεν λύνουν το πρόβλημα – Εννέα στα δέκα ευρώ ληξιπρόθεσμων οφειλών δεν έχουν ρυθμιστεί

ντρο Εισπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών). Η ιστορία των προηγούμενων ρυθμίσεων είναι αποκαλυπτική. Στη ρύθμιση των 120 δόσεων που θεσπίστηκε το 2019 εντάχθηκαν περισσότεροι από 615.000 οφειλές, με συνολικά χρέη περίπου 5,8 δισ. ευρώ. Από αυτούς, 211.551 ολοκλήρωσαν τις ρυθμίσεις και πάνω από 315.000 ρυθμίσεις χάθηκαν στην πορεία, αφήνοντας πίσω τους ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο περίπου 3,5 δισ. ευρώ. Το Δημόσιο έχει θεσπίσει διαδοχικά σχήματα ρύθμισης. Από 100 δόσεις, 120 δόσεις, 72 δόσεις, ειδικές ρυθμίσεις για την πανδημία, την ενεργειακή κρίση, επανεπεντάξεις σε παλαιότερες ρυθμίσεις και, τώρα, ξανά περισσότερες δόσεις. Και όμως, το ληξιπρόθεσμο χρέος παραμένει τεράστιο. Οι ρυθμίσεις αλλάζουν, αλλά ένα μέρος των οφειλών φαίνεται να παραμένει το ίδιο. Ουσιαστικά διαπιστώνεται μια μετακίνηση των ιδίων ομάδων οφειλετών από τη μία ρύθμιση στην άλλη, χωρίς οριστική επίλυση του προβλήματος.

Ο εξωδικαστικός

Στα υψηλότερα χρέη η εικόνα είναι διαφορετική. Ο εξωδικαστικός μηχανισμός έχει εξελιχθεί σε βασικό εργαλείο για οφειλές με σύνθετες και μεγαλύτερες υποχρεώσεις, καθώς επιτρέπει τη συνολική ρύθμιση χρεών προς το Δημόσιο, τον ΕΦΚΑ, τις τράπεζες και τους servicers. Με το σημερινό πλαίσιο μπορεί να προβλέπει έως και 240 δόσεις.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του υπουργείου Οικονομικών, από τα 57,58 δισ. ευρώ οφειλών που βρίσκονται στον εξωδικαστικό μηχανισμό, περίπου 31,86 δισ. ευρώ αφορούν οφειλές προς το Δημόσιο και τον ΕΦΚΑ. Παράλληλα, οι οφειλές άνω του 1 εκατ. ευρώ ανέρχονται σε περίπου 33,74 δισ. ευρώ, δηλαδή πάνω από το μισό του συνολικού χρέους που έχει περάσει από την πλατφόρμα. Μέχρι τον Αύγουστο είχαν ολοκληρωθεί 69.997 επιτυχείς ρυθμίσεις, για αρχικές οφειλές 20,56 δισ. ευρώ, ενώ οι συνολικές διαγραφές ανέρχονταν σε 6,66 δισ. ευρώ. Για τους μεγάλους οφειλές του Δημοσίου, το ζητούμενο είναι να απλωθεί το χρέος σε βάθος χρόνου ώστε η εξυπηρέτησή του να καταστεί δυνατή.

ΛΟΓΙΑΝΗΣ

ΓΙΩΡΓΑΛΛΑΣ

ΤΣΙΚΑΛΑΣ

ΣΤΕΛΛΑ

ΕΦΡΑΙΜ

ΒΙΟΛΑΡΗΣ

ΛΟΥΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

ΠΑΝΙΚΟΣ

ΚΟΣΙΑΡΗΣ

ΠΑΝΤΕΛΗΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

ΑΥΤΟΥΣ ΑΚΟΥΣ

ΣΠΟΡ FM

95.0

EUDIS HACKATHON

EUDIS DEFENCE HACKATHONS 2026

CYPRUS EDITION

€10,000

PRIZE MONEY

15-17 October
Nicosia, Cyprus

Funded by the European Union

multimedia

MEDIA SPONSOR

KATHIMERINI

Της ΘΕΛΜΑΣ ΧΑΤΖΗΘΑΝΑΣΙΟΥ

Δημοσιονομικό «οξυγόνο» για την εφαρμογή νέων μέτρων απέναντι στην ενεργειακή κρίση ζητάει η κυβέρνηση από την Ευρώπη, υπολογίζοντας ότι μπορούν να αξιοποιηθούν περίπου 700 εκατ. ευρώ από τα φορολογικά υπερέσοδα που προέκυψαν φέτος λόγω των ανατιμήσεων. Το οικονομικό επιτελείο διαβεβαιώνει ότι υπάρχουν εφεδρείες στον κρατικό προϋπολογισμό για όποια ανάγκη προκύψει το τελευταίο τρίμηνο του έτους. Ωστόσο μετά τα μέτρα της ΔΕΘ και με βάση το πλαίσιο που θέτει το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο Σταθερότητας για τις δαπάνες, ο διαθέσιμος δημοσιονομικός χώρος που απομένει για το 2026 είναι ασθενής, αφήνοντας πολύ στενό εύρος ελιγμών εν μέσω της ενεργειακής κρίσης.

Συνειπώς, παράλληλα με τα υφιστάμενα μέτρα στήριξης του εισοδήματος, η Ελλάδα μεταφέρει το ζήτημα της ενεργειακής ακρίβειας στις Βρυξέλλες και προσπαθεί να βρει συμμάχους στην Ευρώπη, όπου αναγνωρίζεται μεν η ανάγκη λήψης κοινών αποφάσεων, αλλά οι προσεγγίσεις απέχουν παρασάγγας. Ενόψει του Eurogroup την ερχόμενη

Μετά τα μέτρα της ΔΕΘ και με βάση το πλαίσιο που θέτει το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο Σταθερότητας για τις δαπάνες, ο διαθέσιμος δημοσιονομικός χώρος είναι πολύ μικρός.

εβδομάδα και της Συνόδου Κορυφής των Ευρωπαίων ηγετών στις 15 και 16 Οκτωβρίου, ο πρωθυπουργός σε επιστολή του προς την πρόεδρο της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν ζήτησε να απελευθερωθεί σε ένα βαθμό ο κρατικός προϋπολογισμός από τους ευρωπαϊκούς δημοσιονομικούς κανόνες. Στόχος είναι να χρηματοδοτηθούν νέα μέτρα ανακούφισης των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων από το ενεργειακό ράλι, αλλά και να υπάρχει ένα δημοσιονομικό «μαξιλάρι» σε περίπτωση επιδείνωσης της κρίσης.

«Πέρα από τις δικές μας εθνικές δυνατότητες, αν πάμε στα κακά σε-νάρια –απευκταίο είναι αυτό, δεν είναι δεδομένο– τότε θα πρέπει να έχουμε περισσότερες ευελιξίες (από την Ευρώπη)», δήλωσε σε συνέντευξη του αυτή την εβδομάδα ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και πρόεδρος του Eurogroup Κυριάκος Πιερρακάκης.

Μολοντί οι δημοσιονομικές εξαιρέσεις είναι ιδιαίτερα αντιδημοφιλείς στην Ευρώπη, ο Κυριάκος Μητσοτάκης πρότεινε στην επιστολή του δύο μηχανισμούς, που ουσια-

στικά ενεργοποιούν τη ρήτρα διαφυγής από τη συμφωνημένη οροφή των δαπανών. Αφενός την εξαίρεση από τους δημοσιονομικούς κανόνες μέρους των μέτρων προσωρινού χαρακτήρα που έχουν ληφθεί ήδη για την ενεργειακή κρίση, τα οποία μέχρι σήμερα ανέρχονται σε 669 εκατ.

ευρώ. Αφετέρου την αξιοποίηση των υπερεσόδων του ΦΠΑ που αποδίδονται στις ανατιμήσεις της ενεργειακής κρίσης χωρίς να προσμετρηθούν στις δαπάνες. Σύμφωνα με πηγές του ΥΠΕΘΟ, τα κρατικά έσοδα από ΦΠΑ είναι κατά περίπου 700 εκατ. ευρώ υψηλότερα σε σύγκριση με

τις εκτιμήσεις του προϋπολογισμού. Αυτή θα είναι και η αφετηρία των διαπραγματεύσεων στην περίπτωση που η Ευρώπη συναινέσει σε μεγαλύτερη δημοσιονομική ευελιξία. Στη συνέχεια όμως θα ξεκινήσει και η μεγαλύτερη διαπραγμάτευση με την Κομισιόν, η οποία ενδέχεται να

δεχθεί μόνο ένα μέρος της ελληνικής πρότασης. Αλλάστε, η υπεραπόδοση αυτή –που προκύπτει από τα αυξημένα έσοδα από ΦΠΑ (κατά περίπου 950 εκατ. ευρώ) και τα μειωμένα έσοδα από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης (ΕΦΚ) των ενεργειακών προϊόντων (κατά περίπου 200

Οι επιστολές του Κυριάκου Μητσοτάκη και της Τζόρτζια Μελόνι προς την Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν ανοίγουν τη συζήτηση στην Ευρώπη για πρόσθετη δημοσιονομική «ευελιξία» απέναντι στο τρέχον ενεργειακό «σοκ», καθώς οι σημερινοί κανόνες του Συμφώνου Σταθερότητας δεν αφήνουν μεγάλη περιθώρια.

«Αδεια» για μέτρα 700 εκατ. ζητεί η Αθήνα από την Ε.Ε.

Η κυβέρνηση επιδιώκει να αξιοποιηθούν τα φορολογικά υπερέσοδα χωρίς να προσμετρούνται στο όριο δαπανών που θέτει το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο Σταθερότητας

Αναζητούνται σύμμαχοι στην Ευρώπη

Της ανταποκριτριάς μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΒΟΥΔΟΥΡΗΣ

Με σχεδόν ταυτόχρονα παρεμβάσεις προς τις Βρυξέλλες, Αθήνα και Ρώμη ανοίγουν τη συζήτηση για πρόσθετη δημοσιονομική «ευελιξία» απέναντι στο τρέχον ενεργειακό «σοκ», φέρνοντας στο προσκήνιο μια δύσκολη εξίσωση: την ανάγκη στήριξης νοικοκυριών και επιχειρήσεων σε περιβάλλον υψηλού πληθωρισμού, ακριβού δανεισμού και περιορισμένων δημοσιονομικών περιθωρίων. Οι επιστολές του Κυριάκου Μητσοτάκη και της Τζόρτζια Μελόνι προς την Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν δεν είναι ταυτόσημες, συγκλίνουν όμως σε ένα βασικό επιχείρημα: οι νέες συνθήκες περιορίζουν σημαντικά τον χώρο που αφήνουν στις κυβερνήσεις οι συμφωνημένες «οροφές» καθαρών δαπανών.

Ο Έλληνας πρωθυπουργός ζητεί να εξεταστεί η εξαίρεση, έως ένα συγκεκριμένο όριο, προσωρινών μέτρων στήριξης νοικοκυριών και επιχειρήσεων από τον δεικτικό καθαρών δαπανών, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τα πρόσθετα

έσοδα ΦΠΑ, που προκαλεί η απρόβλεπτη άνοδος των τιμών, λόγω της ενεργειακής ακρίβειας.

Η Ιταλία ομολογός του κινείται σε παρόμοια κατεύθυνση, υποστηρίζοντας ότι ο υψηλότερος από τον προβλεπόμενο πληθωρισμός αυξάνει μηχανικά τόσο ορισμένες κρατικές δαπάνες, όσο και τα φορολογικά έσοδα και ζητεί μέρος των τελευταίων να μπορεί να χρησιμοποιηθεί για προσωρινά, στοχευμένα μέτρα. Ευρωπαίοι διπλωμάτες υπογραμμίζουν, πάντως, στην «Κ» ότι το αίτημα εξετάζεται και υπό το πρίσμα της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος, που εξακολουθεί να βρίσκεται η Ιταλία.

Η πρώτη αντίδραση της Κομισιόν υπήρξε αναμενόμενα συγκρατημένη. Απαντώντας σε ερώτηση της «Κ», παρέπεμψε στις στοχευμένες δυνατότητες ευελιξίας, που έχουν ήδη δημιουργηθεί για την ενεργειακή ασφάλεια, υπογραμμίζοντας ότι οποιαδήποτε παρέμβαση δεν μπορεί να γίνει εις βάρος της δημοσιονομικής πειθαρχίας.

Με τις Βρυξέλλες να μην ανοίγουν προσώρας νέο δημοσιονομικό «παράθυρο», το ενδιαφέρον μεταφέρεται στις πρωτεύουσες

Ολλανδία και Φινλανδία αντιτίθενται σε νέα δημοσιονομική ευελιξία. Η Πορτογαλία εξετάζει τις προτάσεις και η Δανία εμφανίζεται ανοικτή υπό όρους.

και στους συσχετισμούς μεταξύ των «27» εν μέσω ενός δύσκολου δημοσιονομικού και πολιτικού περιβάλλοντος.

Η πίεση είναι ιδιαίτερα έντονη στην Γαλλία, όπου η ανάγκη δημοσιονομικής προσαρμογής συναντά ένα κατακεραματισμένο πολιτικό σκηνικό λίγους μήνες πριν από τις προεδρικές εκλογές της άνοιξης του 2027. Στη Γερμανία, η κυβέρνηση βρίσκεται επίσης αντιμέτωπη με το πολιτικό «κόστος» της ακρίβειας, μετά τις περιφερειακές αναμετρήσεις του Σεπτεμβρίου.

Ανθρωποι με γνώση των συνολικών εντός του Eurogroup περιγράφουν προς το παρόν στάση αναμονής. Οι υπουργοί Οικονο-

μικών αντιλαμβάνονται δηλαδή την πολιτική «πίεση» για μέτρα εάν το ενεργειακό σοκ επιμείνει, σταθμίζουν όμως την πορεία του πετρελαίου, το υψηλό κόστος δανεισμού και τη δημοσιονομική κατάσταση κάθε χώρας. Ενδεχόμενη αποκλιμάκωση των τιμών θα μειώνει, εκτιμούν, την πίεση για πρόσθετη ευελιξία, ενώ νέα άνοδος θα άλλαζε τα δεδομένα.

Οι πρώτες αντιδράσεις αποτυπώνουν ήδη σημαντικές αποκλί-

σεις. Η Ολλανδία αντιτίθεται σε νέα δημοσιονομική ευελιξία, με Ευρωπαίο διπλωμάτη να τονίζει ότι «δεν υπάρχει χώρος για περισσότερες δαπάνες», προτάσσοντας τον κίνδυνο για τη βιωσιμότητα του χρέους. Στο «όχι» προστίθεται και η Φινλανδία, καθώς εκτιμά ότι διαδοχικές εξαιρέσεις υπονομεύουν το δημοσιονομικό πλαίσιο.

Από τις «φειδωλές» χώρες η Δανία διαθέτει μια πιο «πραγματιστική» προσέγγιση, καθώς παρότι δεν

έχει καταλήξει σε θέση επί των συγκεκριμένων προτάσεων, αναγνωρίζει όμως ότι οι κυβερνήσεις βρίσκονται υπό ισχυρή πίεση, λόγω της ακρίβειας και, σε αρκετές περιπτώσεις, εκλογικών αναμετρήσεων. Εμφανίζεται ανοικτή σε προσωρινή, στοχευμένη στήριξη, με «κόκκινη γραμμή» μέτρα υπονόμευσης της πράσινης μετάβασης.

Στην Πορτογαλία η θέση ακόμη διαμορφώνεται, ωστόσο Ευρωπαίος διπλωμάτης εκτίμησε ότι «πιθανότατα δεν απέχει πολύ από το να ζητήσει ευρωπαϊκά μέτρα για την κρίση». Ιδιαίτερο ενδιαφέρον συγκεντρώνει η Ισπανία. Ανθρωποι με γνώση των διαβουλεύσεων εκτιμούν ότι ενδεχόμενη προσθήκη στο «μεσογειακό μέτωπο» θα άλλαζε αισθητά το πολιτικό «βάρος».

Το επιχείρημα της Φινλανδίας περι-αξιοπιστίας των νέων κανόνων συναντά και τις ενστάσεις του Γκέοργκ Τσάχμαν, ανώτερου ερευνητή του Bruegel. «Εξαίρεση της προσωρινής ενεργειακής στήριξης θα υπονόμει την αξιοπιστία του νέου πλαισίου, δημιουργώντας κατά περίπτωση εξαιρέσεις», τονίζει στην «Κ». Προειδοποιεί επίσης ότι εθνικά μέτρα «θα μπορούσαν να

προδοτήσουν αναποτελεσματική κούρσα επιδοτήσεων μεταξύ των κρατών-μελών».

Η συζήτηση περνάει πλέον σε επίπεδο υπουργών, στο Eurogroup της Πέμπτης και στο ECOFIN της Παρασκευής, και στη συνέχεια στους Ευρωπαίους ηγέτες. Από το γραφείο του Αντόνιο Κόστα αναφέρουν στην «Κ» ότι ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου έχει λάβει γνώση των αιτημάτων Ελλάδας και Ιταλίας και ότι σημαντικό μέρος της συζήτησης για την ανταγωνιστικότητα στην προσεχή Σύνοδο θα αφορά τις ενεργειακές τιμές, τα μέτρα στήριξης πολιτών και βιομηχανίας και «ενδέχεται να τεθούν και οι δημοσιονομικές πτυχές». Τις επόμενες ημέρες ο πρόεδρος θα είναι σε επικοινωνία με τους Ευρωπαίους ηγέτες για την καταγραφή θέσεων και προτεραιοτήτων. Ο Τσάχμαν, πάντως, προκρίνει αντί νέων εθνικών επιδοτήσεων συντονισμένη ευρωπαϊκή προσέγγιση, ώστε «να αποτραπεί μια κούρσα επιδοτήσεων εις βάρος των άλλων χωρών, διατηρώντας παράλληλα τη δημοσιονομική πειθαρχία και την ακεραιότητα της ενιαίας αγοράς».

εκατ. ευρώ)– πιθανώς δεν εξηγείται εξ ολοκλήρου από την ενεργειακή κρίση. Ενδεικτικά, όπως σημείωσε αυτή την εβδομάδα ο συντονιστής του Γραφείου Προϋπολογισμού, Γιάννης Τσουκαλάς, πέρα από τον επίμονο υψηλό πληθωρισμό, στην αύξηση των φορολογικών εσόδων συνεισφέρουν τόσο η μετατόπιση της κατανάλωσης σε είδη και υπηρεσίες υψηλότερων φορολογικών συντελεστών όσο και η βελτίωση της φορολογικής συμμόρφωσης και της αποδοτικότητας του φοροεισπρακτικού μηχανισμού.

Ενώ εξελίσσονται οι ευρωπαϊκές συζητήσεις με την ελπίδα διεύρυνσης του ορίου των δαπανών, το οικονομικό επιτελείο αξιοποιεί στο έπακρο τις περιορισμένες δημοσιονομικές δυνατότητες για το 2026. Μέχρι στιγμής έχουν ληφθεί μέτρα στήριξης του εισοδήματος ύψους περίπου 1,21 δισ. ευρώ, εκ των οποίων τα 541 εκατ. ευρώ αφορούν τη μόνιμη αύξηση της ενίσχυσης των συνταξιούχων και τη διεύρυνση της επιστροφής ενοικίου, ενώ τα 669 εκατ. ευρώ αφορούν, όπως προαναφέρθηκε, τα προσωρινά μέτρα αντιμετώπισης του ενεργειακού κόστους, όπως η έκτακτη ενίσχυση

Ο πρωθυπουργός ανακοίνωσε την περασμένη εβδομάδα αύξηση της κρατικής επιδότησης του ντιζελ σε 15 λεπτά για 15 ημέρες, ένα μέτρο που αποτιμάται σε 20 εκατ.

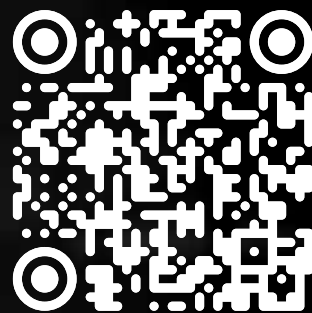
150 ευρώ ανά παιδί, το fuel pass και η επιδότηση των λιπασμάτων.

Μετά το καλοκαίρι και την ανακοίνωση των μέτρων της ΔΕΘ, η κυβέρνηση ξεδιπλώνει συντηρητικά και σταδιακά τις παρεμβάσεις, μαρτυρώντας τη στενότητα των δημοσιονομικών περιθωρίων που υπολογίζονται πλέον σε περίπου 200 εκατ. ευρώ. Σε επίπεδο δαπανών, ο πρωθυπουργός ανακοίνωσε την περασμένη εβδομάδα αύξηση της κρατικής επιδότησης του ντιζελ σε 15 λεπτά για 15 ημέρες, ένα μέτρο που αποτιμάται σε 20 εκατ. ευρώ. Σημειώνεται ότι η επιπλέον επιδότηση των 5 λεπτών, καθώς και η επιδότηση των 10 λεπτών στην αμόλυβδη χρηματοδοτείται από τα διυλιστήρια. Νέες ανακοινώσεις αναμένεται να ακολουθήσουν μέχρι τα μέσα του μήνα για τα καύσιμα κίνησης και για το πετρέλαιο θέρμανσης. Πέρα από αύξηση του επιδοτήματος θέρμανσης με έμφαση στις περιοχές αυξημένων αναγκών, η κυβέρνηση στοχεύει σε οριζόντια επιδότηση στην αντλία, ώστε να ξεκινήσει η τιμή κάτω από το 1,75 ευρώ το λίτρο.

HUMANPOWER YOUR BUSINESS

- Recruitment Solutions
- Professional Resourcing & Project Based Solutions
- HR Services
- Payroll & HR Outsourcing Services
- Salary Benchmarking
- Outplacement – Career Transition Services

manpower.com.cy

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ

Ήταν μικρός ακόμη όταν το άκουσμα μιας είδησης τον ξάφνιασε, σχεδόν τον σόκαρε. Ο Γιάννης Γαλατσάνος έπαιζε σκάκι στον σκακιστικό σύλλογο Αγίου Νικολάου στην Κρήτη. Το λάτρευε τόσο που πίστευε πως πιθανόν αυτό θα ήταν το μέλλον, αυτή θα ήταν η πορεία του. Ωσπου τελικά, το μακρινό 1997, ο Γκάρι Κασπάροφ, τον οποίο αποκαλεί «μεγαλύτερο σκακιστή όλων εποχών», νητλήθηκε από τον υπερυπολογιστή της IBM, Deep Blue. «Μου φάνηκε τότε πολύ εντυπωσιακό: ο καλύτερος σκακιστής όλων των εποχών έχασε από έναν υπερυπολογιστή», εξηγεί στην «Κ». Στην αρχή ένιωσε μια μικρή ματαίωση. Γρήγορα, όμως, σαν να του άνοιξε ένας καινούργιος ορίζοντας. «Σκέφτηκα λοιπόν πως θα είχε μεγαλύτερο νόημα να καταφέρω να εξελίξω τον υπολογιστή ώστε να γίνει πιο έξυπνος από ό, τι είναι. Εάν μας νικάει στο σκάκι, φαντάσου τι άλλο θα μπορούσε να κάνει».

Και πράγματι, από εκείνη τη στιγμή δεν παρεξέκλινε από τον στόχο του. Σήμερα, στα 38 του χρόνια, είναι συνιδρυτής της Diffraction, εταιρείας από τη Βοστώνη, τεχνολογιστή του MIT, που φτιάχνει κβαντικές κάμερες για δορυφόρους και τηλεσκόπια. Με τη βοήθεια και μοντέλων AI, η κβαντική της κάμερα επιτρέπει, για παράδειγμα, σε δορυφόρους που εκτοξεύονται στο Διάστημα να εντοπίσουν, από 500 χιλιόμετρα μακριά, ακόμη και ένα αντικείμενο 30 εκατοστών στη Γη. Αυτές έχουν αξιοποιηθεί από τη NASA και την DARPA, ενώ στην εταιρεία επένδυσε, μόλις πριν από λίγες εβδομάδες, η Lockheed Martin.

Γεννήθηκε στη Γερμανία, αλλά πολύ μικρός μετακόμισε στον Άγιο Νικόλαο της Κρήτης, όπου έμεινε μέχρι να φύγει στο εξωτερικό για σπουδές στην πληροφορική και στην τεχνητή νοημοσύνη. «Ήθελα να φτιάξω κάτι δικό μου από το μηδέν», τονίζει καθώς διηγείται πως από τη Novartis, όπου δούλεψε στην Ελλάδα, μεταπήδησε στον κόσμο της επιχειρηματικότητας. «Εάν έμεινα στη Novartis, θα ήμουν πολύ πιο άνετος οικονομικά», λέει, αναφερόμενος και στις προσωπικές θυσίες που χρειάστηκε να κάνει για να δημιουργήσει την εταιρεία, μαζί με τον συνιδρυτή και καθηγητή στο MIT Σάικατ Γκούχα.

Δεν ήταν ο μόνος που επέλεξε αυτόν τον δρόμο. Κάποια χιλιόμετρα πιο πέρα, στο Σαν Φρανσίσκο, Έλληνες της διασποράς έχουν ριχτεί στη μάχη της τεχνητής νοημοσύνης χτίζοντας εταιρείες που μέσα σε λίγα χρόνια έχουν φτάσει να αποτιμώνται σε δεκάεκατομμύρια. «Το 99,9% της AI χτίζεται στο Σαν Φρανσίσκο. Αρα, όποιος είναι ιδρυτής, απ' όπου και αν βρίσκεται στον κόσμο, φεύγει κατευθείαν για εκεί, δεν το σκέφτεται δεύτερη φορά», υπογραμμίζει στην «Κ» ο Παναγιώτης Καραμπίνης, διευθύνων σύμβουλος της Endeavor Greece και επικεφαλής της Endeavor για την Ευρώπη, περιγράφοντας την τάση που έχει αρχίσει να δημιουργείται τα τελευταία χρόνια. Ενώ

Οι Έλληνες startuppers της διασποράς

Περισσότεροι από 150 κυνηγούν τα όνειρά τους σε ΗΠΑ και Ευρώπη, ενώ οι εταιρείες που έχουν δημιουργήσει αποτιμώνται σε πάνω από 200 δις. δολ.

Οι περισσότεροι Έλληνες startuppers της διασποράς διατηρούν το στρατηγείο τους στις ΗΠΑ, με το Σαν Φρανσίσκο και τη Νέα Υόρκη να συγκentrώνουν την πλειονότητα. Ακολουθούν η Βοστώνη και το Οσντιν, ενώ παρούσα έχουν και σε ευρωπαϊκές πόλεις, κυρίως στο Λονδίνο.

«**Ήθελα** να φτιάξω κάτι δικό μου από το μηδέν», λέει ο 38χρονος Γιάννης Γαλατσάνος από τον Άγιο Νικόλαο της Κρήτης, συνιδρυτής της Diffraction, εταιρείας από τη Βοστώνη, τεχνολογιστή του MIT, που φτιάχνει κβαντικές κάμερες για δορυφόρους και τηλεσκόπια.

«**Το ότι μπορώ** σήμερα να βρίσκομαι στο Σαν Φρανσίσκο είναι πάρα πολύ ενδιαφέρον. Είναι σαν να βρίσκομαι στη Φλωρεντία την εποχή της Αναγέννησης», αναφέρει ο 44χρονος Σπύρος Ξάνθος, ιδρυτής της Resolve AI, της οποίας τα γραφεία είναι στο Σαν Φρανσίσκο.

Πριν καν ξεκινήσει η επέλαση του ChatGPT, εργαζομασταν πάνω στην gen AI, λέει ο 35χρονος Αναστάσιος Γερμανίδης, συνιδρυτής της Runway AI, εταιρείας με έδρα τη Νέα Υόρκη. Η εταιρεία έλαβε χρηματοδότηση 315 εκατ. δολ. με τη συμμετοχή της Nvidia και άλλων κορυφαίων επενδυτών.

τα προηγούμενα χρόνια υπήρξε μια «αποκέντρωση», με πολλά success stories να καταγράφονται σε διάφορες πόλεις και χώρες, φαίνεται πως η καινοτομία επιστρέφει τελευταία στα παραδοσιακά hubs, εκεί απ' όπου ξεκίνησε. Σε αυτά ανθούν τα πάντα: οι υποδομές της AI, το ταλέντο, ενώ εκεί υπάρχει και έντονη επενδυτική δραστηριότητα.

Ποια είναι αυτά; Η Βοστώνη για βιοτεχνολογία, η Σίλικον Βάλλεϊ, η Νέα Υόρκη αλλά και το Λονδίνο. «Οι Έλληνες της διασποράς είναι κυρίως παιδιά που έφυγαν και στρέφονται προς τα εκεί για να κυνηγήσουν τα όνειρά τους», προσθέτει ο κ. Καραμπίνης. Η Endeavor επικειρεί να τους χαρτογραφήσει εντοπίζοντας, σύμφωνα με τις πρώτες καταγραφές, τουλάχιστον 150, ενώ οι εταιρείες που έχουν δημιουργήσει αποτιμώνται σε πάνω από 200 δις. δολ. (τα ποσά αλλάζουν διαρκώς). Από τους 20 κορυφαίους Έλληνες ιδρυτές της διασποράς, όπως τους έχει κατατάξει ο οργανισμός, η

συντριπτική πλειονότητα διατηρεί το στρατηγείο της στις ΗΠΑ, με το Σαν Φρανσίσκο και τη Νέα Υόρκη να συγκεντρώνουν τα περισσότερα ονόματα. Ακολουθούν η Βοστώνη και το Οσντιν, ενώ παρούσα έχουν ιδρυτές και σε ευρωπαϊκές πόλεις, κυρίως το Λονδίνο. Άλλοι είναι Έλληνες δεύτερης γενιάς, όπως ο Αναστάσιος Αγγελόπουλος, συνιδρυτής και CEO της Arena AI, άλλοι σπούδασαν στη χώρα μας, προτού βάλουν πλώρη για την άλλη πλευρά του Ατλαντικού. Για παράδειγμα, ο Ιωάννης Αντώνογλου φοίτησε –μεταξύ άλλων– στο ΑΠΘ, πριν δημιουργήσει τη Reflection AI, εταιρεία με αποτίμηση άνω των 25 δις. δολ. Υπάρχουν βέβαια και όσοι, αφού έφυγαν στο εξωτερικό με άλλες βλέψεις, τελικά τα παρήκασαν, έχοντας τη φιλοδοξία να δημιουργήσουν τεχνολογία με την υπογραφή τους.

Ο ανταγωνισμός είναι κυριολεκτικά αδυσώπητος, τόσο που δύσκολα κάποιος καταφέρνει να μην υποκύψει. Κάποιοι δεν φο-

βούνται, το βλέπουν περισσότερο σαν πρόκληση. «Πρέπει να είσαι αυτό που λέμε “risk tolerant” (έτοιμος να αναλάβεις υψηλότερο ρίσκο). Έτσι είμαι εγώ», παραδέχεται στην «Κ» ο 44χρονος Σπύρος Ξάνθος, ιδρυτής της Resolve AI, της οποίας τα γραφεία στο Σαν Φρανσίσκο είναι πολύ κοντά με εκείνα της Open AI. «Το ότι μπορώ σήμερα να βρίσκομαι στο Σαν Φρανσίσκο και να δουλεύω πάνω σε κάτι τέτοιο, στην αιχμή της AI, είναι πάρα πολύ ενδιαφέρον. Είναι σαν να βρίσκομαι στη Φλωρεντία την εποχή της Αναγέννησης. Πόσες φορές θα είχες τόσες ευκαιρίες στη ζωή σου».

Η Resolve AI μπορεί να επιλύσει, μέσω AI agents, γρήγορα αλλά και πιο αποτελεσματικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν software εταιρείες στα συστήματά τους. «Αυτοί οι agents κάνουν όλη τη δουλειά και οι άνθρωποι τους επιβλέπουν. Μπορούν όμως να κάνουν και περισσότερα. Για παράδειγμα, να δουν ότι υπάρχει ένα πρόβλημα πριν εμείς το

καταλάβουμε». Η καινοτομία της δεν έμεινε διόλου απαρατήρητη, συγκεντρώνοντας συνολικά περίπου 200 εκατ. δολ., με την αξία της να αγγίζει το 1,5 δις. δολ. Σε αυτήν έχουν επενδύσει, μεταξύ άλλων, το Lightspeed Venture Partners αλλά και το επενδυτικό όχημα της Salesforce (Salesforce Ventures). Ανάμεσα στους επενδυτές συγκαταλέγονται και νικηφόρα ονόματα του κλάδου: ο μέχρι πρόσφατα επικεφαλής επιστημονικών υποθέσεων της Google Τζεφ Ντιν, ο Ριντ Χόφμαν, ιδρυτής της LinkedIn, κ.ά. «Δεν έχω δουλέψει πιο πολύ στη ζωή μου», παραδέχεται, καθώς οι ασύλληπτοι ρυθμοί ανάπτυξης της AI απαιτούν να βρίσκεται διαρκώς στις επάλξεις.

Ο κ. Ξάνθος είναι από εκείνες τις περιπτώσεις ιδρυτών που σπούδασαν στην Ελλάδα πριν φτιάξουν βαλίτσες για Αμερική. Φέρει τον τίτλο του «serial entrepreneur», αφού, ομολογούμενος με επιτυχία, έχει δημιουργήσει τέσσερις εταιρείες τεχνολογίας. Απόφοιτος

του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, όπου σπούδασε πληροφορική, στα 22 του πήρε υποτροφία και ξεκίνησε διδακτορικό στο Πανεπιστήμιο του Ιλινόις. «Όταν ήρθα είχα σκοπό να κάνω έρευνα, να γίνω ακαδημαϊκός». Τα πλάνα του, όμως, ανατράπηκαν. Μια νέα προοπτική ανοίχτηκε μπροστά του: μια πρόταση εργασίας από την Google το 2006, λίγο μετά την πρακτική του άσκηση, σε μια εποχή που αριθμούσε μόλις 2.000 εργαζομένους. Αποφάσισε λοιπόν να τα παρατήσει όλα και να ακολουθήσει τον δύσκολο δρόμο της επιχειρηματικότητας, χτίζοντας τη δική του startup. Στο άκουσμα της απόφασης, η τότε καθηγήτριά του πρότεινε να την «τρέξουν» μαζί. Και κάπως έτσι έφτιαξε την πρώτη του εταιρεία.

Αυτή ήταν μόνο η αρχή. Εκτοτε, και πριν από τη Resolve AI, ακολούθησαν και άλλα εγχειρήματα, όπως η Omnition, την οποία απορρόφησε η Splunk το 2019. «Το να ξεκινήσεις μια εταιρεία από το μηδέν είναι απίστευτα δύσκολο, ειδικά όταν πρόκειται για startup, στην οποία προσπαθείς να αναπτύξεις τεχνολογία που να είναι η καλύτερη στον κόσμο». Εκείνος όμως ήξερε πλέον καλά τη διαδρομή. «Όταν είσαι ιδρυτής ήδη σε δυο-τρεις εταιρείες, μαθαίνεις να δουλεύεις έξω από τα νερά σου και να γίνεσαι καλός σε αυτό», εξηγεί στην «Κ».

Δύο διαφορετικοί κόσμοι γοήτευαν από μικρή ηλικία τον 35χρονο Αναστάση Γερμανίδη, συνιδρυτή της Runway AI, εταιρείας με έδρα τη Νέα Υόρκη: η τέχνη αλλά και οι θετικές επιστήμες, η πληροφορική, δύο κλάδοι που τελικά σημάδεψαν τη μετέπειτα πορεία του. Απόφοιτος του Κολλεγίου Αθηνών, σπούδασε πληροφορική στο Wesleyan University στην Αμερική και έπειτα παρακολούθησε μεταπτυχιακό στο New York University για την εξερεύνηση νέων τεχνολογιών με δημιουργικό τρόπο. Πριν καν ξεκινήσει η επέλαση του ChatGPT, η ομάδα της Runway εργαζόταν πάνω στην gen AI. «Από ναίρι είχαμε σκεφτεί να κάνουμε text to video και πήρε χρόνο για να δουλέψει καλά», σημειώνει στην «Κ» λίγες εβδομάδες αργότερα η εταιρεία ανακοίνωσε την τελευταία χρηματοδότησή της, ύψους 315 εκατ. δολ., με τη συμμετοχή της Nvidia και άλλων κορυφαίων επενδυτών.

Καθώς η AI φαίνεται πως δεν έχει δείξει ακόμη όλη τη δύναμή της, οι φωνές γύρω από τους κινδύνους που τη συνοδεύουν πληθαίνουν. Δεν λείπουν μάλιστα και όσοι κάνουν λόγο για σενάρια αφανισμού της ανθρωπότητας, μπροστά στο ενδεχόμενο μιας ανεξέλεγκτης κυριαρχίας της τεχνητής νοημοσύνης. Ο Σπύρος Ξάνθος δεν συμφωνεί. «Αυτά είναι υπερβολές», λέει εμφρατικά. «Το τι θα συμβεί εάν η AI αυτοματοποιήσει μεγάλο αριθμό εργασιών και πως θα διαμορφωθεί ο κόσμος εάν κάτι τέτοιο γίνει πραγματικότητα, είναι κάτι που αξίζει να μας απασχολεί. Συνολικά, όμως, πιστεύω πως η AI θα έχει θετική επίδραση», τονίζει. «Αλλάως, ιστορικά εάν το δεις, ο κόσμος άλλαξε έπειτα από κάποια σημαντική τεχνολογική εξέλιξη».

Μη φοβάστε την τεχνητή νοημοσύνη

Το τι θα συμβεί εάν η AI αυτοματοποιήσει μεγάλο αριθμό εργασιών και πώς θα διαμορφωθεί ο κόσμος εάν κάτι τέτοιο γίνει πραγματικότητα είναι κάτι που αξίζει να μας απασχολεί, λέει ο Σπύρος Ξάνθος, ιδρυτής της Resolve AI. Οι όμως ότι θα αφανίσει την ανθρωπότητα, «αυτά είναι υπερβολές», προσθέτει. «Συνολικά πιστεύω πως η AI θα έχει θετική επίδραση», τονίζει, όπως όλες οι τεχνολογικές εξελίξεις.

Το τέλος της καμπάνιας

Από τις καμπάνιες λίγων εβδομάδων στα always-on content engines. Στην Κύπρο, η εγγύτητα με τον καταναλωτή είναι το μεγάλο πλεονέκτημα. «Η καμπάνια δεν πέθανε. Απλώς δεν αρκεί πια», λέει η Αρρίανα Γιαλλουρίδου, Business Development Director, VML North America. Με εμπειρία σε διεθνείς αγορές, μοιράζεται τη ματιά της για το πώς αλλάζει η διαφήμιση: λιγότερο «κάντε μας μια διαφήμιση», περισσότερο «βοηθήστε μας να είμαστε παρόντες κάθε μέρα». Στην Οικονομική Καθημερινή μιλά για creators, για brands που μαθαίνουν να μιλούν σαν άνθρωποι και για το προβάδισμα της Κύπρου.

Τι αλλάζει στον τρόπο που τα brands σκέφτονται τη διαφήμιση;

Για χρόνια η καμπάνια είχε αρχή, μέση και τέλος: ένα λανσάρισμα, έξι εβδομάδες προβολής, ένα report. Σήμερα τα brands καλούνται να λειτουργούν always-on content engines: συστήματα που παράγουν, δοκιμάζουν και βελτιώνουν περιεχόμενο όλο το χρόνο. Ο καταναλωτής δεν ζει σε κύκλους καμπάνιας. Αλλάζει το κινητό του δεκάδες φορές τη μέρα και περιμένει το brand να

είναι εκεί. Τα budgets ακολουθούν. Σύμφωνα με την έκθεση της WARC «The Future of Media 2026», η παγκόσμια διαφημιστική δαπάνη αναμένεται να φτάσει το 1,3 τρις. δολάρια φέτος, με σχεδόν το 80% να κατευθύνεται σε retail media, paid search και social πλατφόρμες. Όμως η ορατότητα δεν αρκεί. Πρέπει να είναι ουσιαστική: να σε βλέπουν εκεί που έχει σημασία, με κάτι που αξίζει να ειπωθεί.

-Δηλαδή η καμπάνια τελειώνει;

«Όχι. Η καμπάνια είναι πλέον η κορυφή, ενώ η καθημερινή παρουσία είναι το έδαφος. Η έρευνα των Les Binet και Peter Field για το IPA, «The Long and the Short of It», έδειξε ότι η ανάπτυξη έρχεται από τον συνδυασμό μακροπρόθεσμου χτισίματος brand και βραχυπρόθεσμων ενεργοποιήσεων. Σήμερα το brand χτίζεται με εκατοντάδες μικρές, ανθρώπινες στιγμές. Κατά τη Gartner («2026 CMO Spend Survey»), οι οργανισμοί με την πιο ώριμη χρήση AI δίνουν μεγαλύτερο μέρος του budget στην αφοσίωση και τη διατήρηση πελατών. Η AI δουλεύει σε κύκλους data, αλλά δεν νιώθει. Την απογειώνει ο άνθρωπος: το ταλέντο, η στρατηγική, το δι-

Η καμπάνια σε κάνει να σε προσέξουν. Η καθημερινή παρουσία σε κάνει να σε θυμούνται.

μιουργικό direction. Το κοινό καταλαβαίνει αμέσως τι φτιάχνεται στον αυτόματο πιλότο.

-Πού μπαίνουν οι content creators;

Στο κέντρο. Σύμφωνα με την έκθεση του IAB «Creator Economy Ad Spend & Strategy Report», η διαφημιστική δαπάνη σε creators στις ΗΠΑ αυξήθηκε 26% το 2025, τέσσερις φορές γρηγορότερα από τη συνολική αγορά media, και αναμένεται να φτάσει τα 44 δις. δολάρια το 2026. Και τα ίδια τα brands μαθαίνουν να μιλούν σαν δημιουργοί. Βλέπουμε υπαλλήλους να γίνονται το πρόσωπο της εταιρείας (employee advocacy) και ιδρυτές που εξηγούν στην κάμερα γιατί ξεκίνησαν. Στην M&S Food, η διευθύντρια ανάπτυξης προϊόντων Kathryn Turner δείχνει στο Instagram πώς γεννιούνται τα προϊόντα. Αλλάζει και η σχέση με τους εξωτερικούς creators: λιγότερες μεμονωμένες αναρτήσεις,

«**Η καμπάνια** δεν πέθανε. Απλώς δεν αρκεί πια», λέει η Αρρίανα Γιαλλουρίδου.

περισσότερες συνεργασίες διαρκείας με μετρήσιμο αποτέλεσμα. Η WARC προειδοποιεί ότι πολλές επενδύσεις σε creators χάνονται, λόγω ασαφών στόχων, κακών επιλογών συνεργατών και αδύναμων μέτρησης. Γι' αυτό στρατηγική και creative approach του agency πρέπει να δουλεύουν χέρι χέρι, δίνοντας στον creator το input για να αποδώσει.

-Πώς αλλάζει η AI την ορατότητα ενός brand;

«Όλο και περισσότεροι ξεκινούν την αναζήτησή τους ρωτώντας ένα AI assistant αντί για μια μηχανή αναζήτησης. Έτσι, δίπλα στο SEO μπαίνει το AEO (Answer Engine Optimization): περιεχόμενο φτιαγμένο για να απαντά καθαρά σε αυτό που ρωτά ο κόσμος. Η απάντηση της AI έχει

λίγα ονόματα, όχι δέκα σελίδες αποτελεσμάτων. Ο δείκτης της Similarweb «2026 Generative AI Brand Visibility Index» διαπίστωσε ότι εκεί δεν επικρατούν πάντα τα μεγαλύτερα brands, αλλά όσα έχουν χτίσει σταθερή και τεκμηριωμένη παρουσία σε ένα θέμα. Η ορατότητα δεν μετρείται μόνο σε impressions, αλλά στο αν σε θυμούνται και σε προτείνουν. Το ανθρώπινο περιεχόμενο που κερδίζει τον καταναλωτή είναι το ίδιο που σε κάνει ορατό στις μηχανές.

-Τι σημαίνουν όλα αυτά για την κυπριακή αγορά;

Η Κύπρος είναι ιδανικό έδαφος. Το μέγεθος και η κλιμακά μας επιτρέπουν πιο στοχευμένη επικοινωνία: λιγότερα, πιο εστιασμένα μηνύματα, με περισσότερο νόημα για τον καταναλωτή. Σε μια αγορά όπου όλοι γνωρίζουν κάποιον που γνωρίζει κάποιον, η σύσταση ενός πραγματικού ανθρώπου έχει τεράστια δύναμη. Το επιβεβαιώνει και η διεθνής έρευνα του IAB «The Creator Signal»: στις αγορές μέσω AI, οι καθημερινόι καταναλωτές αναδείχθηκαν η πιο αξιόπιστη κατηγορία δημιουργών, με 52%. Μια κυπριακή επιχείρηση δεν χρειάζεται celebrity. Χρειάζεται τον ιδρυτή, τους ανθρώπους

και τους πελάτες της να γίνουν brand advocates.

-Ποιο θα ήταν το πρώτο βήμα για μια κυπριακή επιχείρηση;

Πρώτον, βρείτε τις φωνές σας. Συνχά να δεν βρίσκονται στο τιμήμα marketing. Δεύτερον, προτιμήστε τον ρυθμό από τις κορυφές: ένα μικρό, ειλικρινές κομμάτι περιεχομένου κάθε εβδομάδα αξίζει περισσότερο από μια εντυπωσιακή καμπάνια και σιωπή στο ενδιαμέσο. Τρίτον, μετρήστε και προσαρμόστε. Η μικρή αγορά σάς επιτρέπει να δοκιμάσετε σήμερα και να ξέρετε αύριο. Η καμπάνια σε κάνει να σε προσέξουν. Η καθημερινή παρουσία σε κάνει να σε θυμούνται.

Οι απόψεις που εκφράζονται είναι προσωπικές.

Πηγές: WARC, The Future of Media 2026 (Ιανουάριος 2026) • Gartner, 2026 CMO Spend Survey • IAB, 2025 Creator Economy Ad Spend & Strategy Report (Νοέμβριος 2025) • IAB, The Creator Signal: How AI Systems Interpret Influence in Commerce (Σεπτέμβριος 2026) • Similarweb, 2026 Generative AI Brand Visibility Index (Μάρτιος 2026) • Les Binet & Peter Field, The Long and the Short of It, IPA (2013).

Ενοικιάζεται όπως είναι επιπλωμένο

Το 40% των κατοικιών που προσφέρονται σήμερα για ενοικίαση είναι εξοπλισμένο με πλήρη οικοσκευή

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Μέχρι και 40,2% του συνολικού αποθέματος διαθέσιμων προς ενοικίαση κατοικιών καταλαμβάνουν πλέον τα επιπλωμένα διαμερίσματα, δείγμα της κατακόρυφης εξάπλωσής τους τα τελευταία χρόνια. Είναι χαρακτηριστικό ότι, στο κέντρο της Αθήνας, τα μη επιπλωμένα ακίνητα αποτελούν το 59,8% του συνόλου, με το υπόλοιπο ποσοστό (2 στα 5 ακίνητα δηλαδή) να αφορά αποκλειστικά επιπλωμένα σπίτια.

Αντιστοίχως, σύμφωνα με έρευνα της ReDataset, του τιμήματος αναλύσεων αγοράς του ομίλου RCG, στου Ζωγράφου, το αντίστοιχο ποσοστό ανέρχεται σε 35,4%, ενώ υψηλά ποσοστά επιπλωμένων κατοικιών εντοπίζονται επίσης σε Χαλάνδρι με 35,8%, Γλυφάδα με 35,9%, Παλαιό Φάληρο και Μαρούσι με 33,8% και 33,7% αντιστοίχως, όπως επίσης και στον Αλιμο με 33,4% αλλά και στην Καλλιθέα με 32,7%. Δηλαδή, σε μια σειρά δημοφιλών περιοχών για ενοικίαση, σχεδόν ένα στα τρία διαθέσιμα ακίνητα είναι επιπλωμένο, κατά κανόνα και με τη σχετική οικοσκευή.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η κατανομή των επιπλωμένων ακινήτων με βάση την επιφάνεια, καθώς τα μικρότερα ακίνητα είναι πιο συχνά να είναι και επιπλωμένα. Είναι χαρακτηριστικό ότι μεταξύ των περιοχών του κέντρου, των βορείων και των νοτιών προαστίων που εξέτασε η ReDataset, στις επιφάνειες από 20 έως 40 τ.μ. ένα στα δύο ακίνητα που εκμιοθώνεται είναι επιπλωμένο και συγκεκριμένα 53,3% στο κέντρο, 46,4% στα βόρεια προάστια και 49,1% στα νοτία προάστια. Υψηλά είναι τα ποσοστά και στις επιφάνειες 40-

Η μεγάλη αύξηση στην προσφορά επιπλωμένων διαμερισμάτων αποδίδεται στην επιστροφή πολλών κατοικιών από το Αίρβηρ στη μακροχρόνια μίσθωση, ενώ για πολλούς ιδιοκτήτες αποτελεί λόγο για να ζητήσουν σημαντικά υψηλότερο ενοίκιο έως και 35% από αυτό που θα τους απέφερε ένα αντίστοιχο μη επιπλωμένο σπίτι στην ίδια περιοχή.

60 τ.μ., καθώς διαμορφώνεται σε 42,1% στα νότια προάστια, 40,7% στο κέντρο της Αθήνας και 40,6% στα βόρεια προάστια.

«Η τάση αυτή ερμηνεύεται κατ' αρχάς από την τάση επιστροφής κατοικιών από τη βραχυχρόνια στη μακροχρόνια μίσθωση», αναφέρει στην «Κ» ο Δευτέρης Ποταμιάνος, πρόεδρος του Συλλόγου

Μεσιτών Αθηνών - Αττικής. «Κάποιοι ιδιοκτήτες ή επενδυτές πίστευαν ότι θα είχαν περισσότερα έσοδα και κέρδη από αυτά που τελικά πέτυχαν, και σε συνδυασμό και με τη συνεχή άνοδο των ενοικίων της μακροχρόνιας μίσθωσης, η επιλογή αυτή κατέστη πολύ πιο ελκυστική», σημειώνει ο κ. Ποταμιάνος. Αυτή ακριβώς η μείωση

της ψαλίδας των δύο αγορών έχει προκαλέσει και την άνοδο της προσφοράς επιπλωμένων διαμερισμάτων προς μακροχρόνια μίσθωση, καθώς τα καταλύματα βραχυχρόνια έχουν ακριβώς αυτά τα χαρακτηριστικά, δηλαδή μικρές επιφάνειες και επιπλώση/εξοπλισμό. Ένας ακόμη λόγος που έχει

φέρει περισσότερα ακίνητα από τη βραχυχρόνια στη μακροχρόνια μίσθωση είναι οι απαγορεύσεις και η αυστηροποίηση των προδιαγραφών των καταλυμάτων, ενώ άθνηση έχει δώσει και το μέτρο για την απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος από ενοίκια για περίοδο τριών ετών.

Την ίδια στιγμή, ο φόρος παραμένει στη βραχυχρόνια και ταυ-

τόχρονα επιβάλλονται και άλλες επιβαρύνσεις, όπως τέλος επιτηδεύματος και φυσικά τα κόστη που συνδέονται με την ίδια τη διαχείριση (κοινόχρηστα, λογαριασμοί ΔΕΚΟ, προμήθειες σε πλατφόρμες κτλ.). Παράλληλα όμως, σύμφωνα με τον κ. Ποταμιάνο, «υπάρχουν και περιπτώσεις που κάποιοι ιδιοκτήτες, ειδικά μικρότερων διαμερισμάτων, επιπλώνουν οι ίδιοι τα ακίνητά τους ώστε να τα καταστήσουν πιο ελκυστικά π.χ. για φοιτητές, ή νέα ζευγάρια, ή και ανθρώπους που μετακινούνται από την περιφέρεια στην Αττική. Στόχος τους είναι να εξασφαλίσουν υψηλότερο μίσθωμα», σημειώνει ο ίδιος.

Ασφαλώς, η αυξημένη προσφορά επιπλωμένων κατοικιών δεν μεταφράζεται και σε κάποια διαφοροποίηση της εικόνας των τιμών ενοικιάσεως. Αντιθέτως, μάλιστα, στα επιπλωμένα ακίνητα ζητούνται έως και 32% υψηλότερα ενοίκια (σε ευρώ/τ.μ.), με την απόκλιση αυτή σε σχέση με ένα μη επιπλωμένο διαμέρισμα να εντοπίζεται στα σπίτια των βορείων προαστίων. Είναι χαρακτηριστικό ότι στο Μαρούσι τα επιπλωμένα ακίνητα ενοικιάζονται έναντι 14,6 ευρώ/τ.μ., ή 1.460 ευρώ ένα σπίτι 100 τ.μ., τιμή που είναι 35% υψηλότερη από τα 1.080 ευρώ ενός μη επιπλωμένου σπιτιού στην ίδια περιοχή.

Σημαντικά υψηλότερα ζητούνται ενοίκια καταγράφονται και στην Ηλιούπολη με 32%, στην Κηφισιά με 31%, στη Γλυφάδα με 29% και φυσικά στο κέντρο της Αθήνας με 27%. Συγκεκριμένα, στο κέντρο, για επιπλωμένο διαμέρισμα 100 τ.μ. ζητούνται 13,3 ευρώ/τ.μ., ή 800 ευρώ για 60 τ.μ., έναντι 630 ευρώ για την ίδια επιφάνεια μη επιπλωμένου ακινήτου.

Απομακρύνεται το όνειρο της αγοράς πρώτης κατοικίας

Οι τιμές πώλησης των διαμερισμάτων στην Ελλάδα αυξάνονται με πολύ ταχύτερο ρυθμό από το μέσο εισόδημα

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

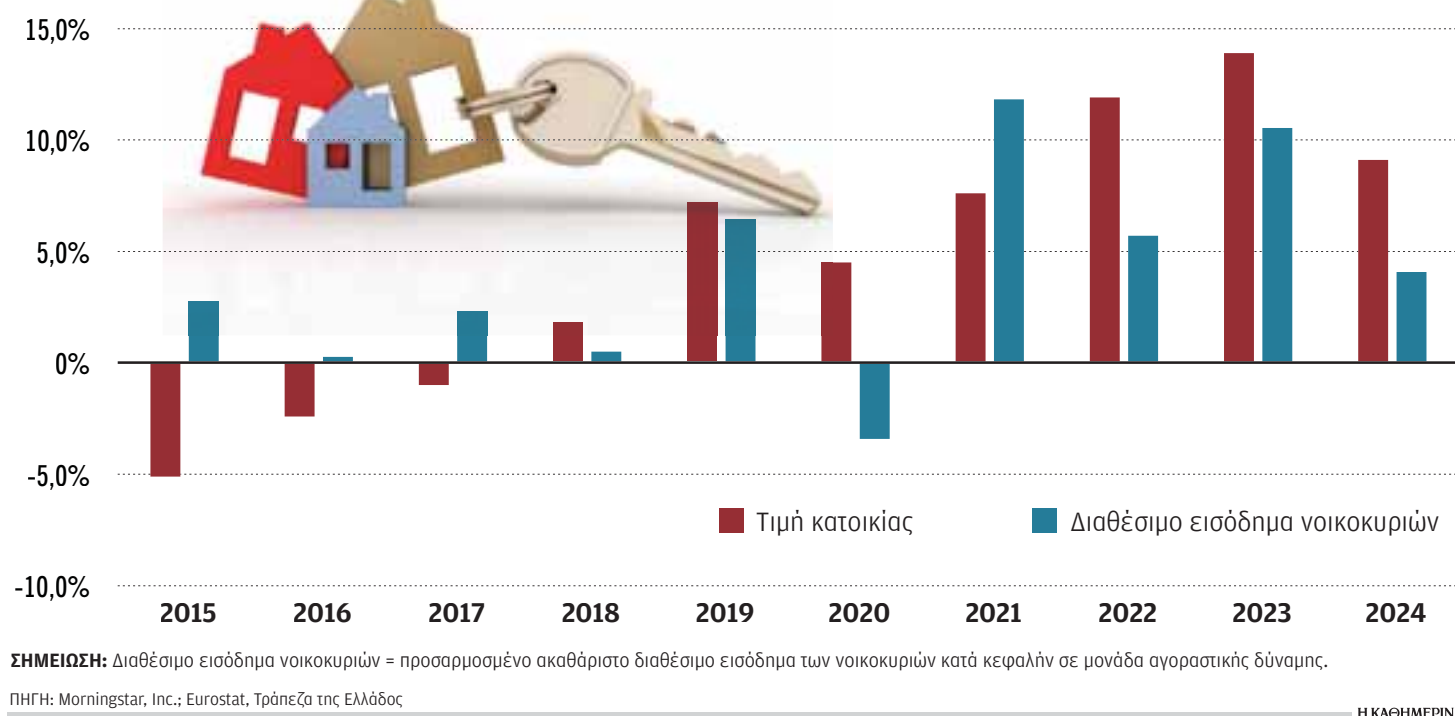
Ταχύτερα από το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών αυξάνονται τα τελευταία χρόνια οι τιμές των διαμερισμάτων, διευρύνοντας το χάσμα ανάμεσα στην αξία ενός σπιτιού και στις οικονομικές δυνατότητες του μέσου αγοραστή. Η εξέλιξη αυτή μετατρέπει τη στεγαστική σε ένα από τα πιο πιεστικά προβλήματα για τις ελληνικές οικογένειες, ιδιαίτερα για τους νέους και όσους επιχειρούν να αποκτήσουν πρώτη κατοικία. Το χάσμα αυτό φωτίζει η ανάλυση της Morningstar DBRS για την ελληνική αγορά ακινήτων, εξηγώντας ότι το 2022 οι τιμές των διαμερισμάτων αυξήθηκαν περίπου 12%, ενώ το διαθέσιμο εισόδημα αυξήθηκε κατά περίπου 5,5%. Το 2023 οι τιμές κινήθηκαν κοντά στο 14%, έναντι αύξησης περίπου 10% του διαθέσιμου εισοδήματος. Και το 2024 η ψαλίδα άνοιξε ξανά, με τις τιμές να αυξάνονται περίπου 9% και το διαθέσιμο εισόδημα κατά περίπου 4%.

Από το χαμηλό σημείο του 2017 έως το 2025, οι τιμές διαμερισμάτων έχουν αυξηθεί κατά περίπου 85%, ενώ το 2025 βρέθηκαν ήδη 7% πάνω από το προηγούμενο υψηλό του 2008. Ο ρυθμός ανόδου δείχνει να περιορίζεται, καθώς στο δεύτερο τρίμηνο του 2026 οι τιμές αυξήθηκαν κατά 5,5% σε ετήσια βάση. Η επιβράδυνση ωστόσο αντανακλά τα όρια της ζήτησης, καθώς όλο και λιγότερα νοικοκυριά είναι πρόθυμα ή μπορούν να πληρώσουν τις σημερινές τιμές.

Ο μέσος λόγος δανείου προς αξία ακινήτου το 2025 ήταν 64,8%, δηλαδή ο αγοραστής πρέπει να καλύψει με δικά του χρήματα περισσότερο από το ένα τρίτο της αξίας του σπιτιού.

Το πρόβλημα αποτυπώνεται και στον δείκτη τιμών κατοικίας προς εισόδημα του ΟΟΣΑ, ο οποίος έφτασε το 109,5 το 2025, πλησιάζοντας το προηγούμενο υψηλό του 2012, όταν είχε φτάσει στο 114,1, επιβεβαιώνοντας ότι η κατοικία έχει γίνει εκ νέου δυσπρόσιτη για τα ελληνικά νοικοκυριά. Η πίεση είναι εντονότερη στα μεγάλα αστικά κέντρα και στις τουριστικές περιοχές, όπου το απόθεμα κατοικιών δεν επαρκεί για να καλύψει τη ζήτηση. Εκτός από το διαθέσιμο εισόδημα που αποτελεί τη μία πλευρά του προβλήματος, η άλλη είναι το ύψος των ιδίων κεφαλαίων που απαιτούνται για μια αγορά. Σύμφωνα με στοιχεία της Morningstar DBRS, ο μέσος λόγος δανείου προς αξία ακινήτου το 2025 διαμορφώθηκε στο 64,8%, γεγονός που σημαίνει ότι ο υποψήφιος αγοραστής πρέπει να καλύψει με δικά του χρήματα περισσότερο από το ένα τρίτο της αξίας του σπιτιού.

Αύξηση τιμών κατοικιών και διαθέσιμου εισοδήματος

Για ένα ακίνητο αξίας 200.000 ευρώ, η τραπεζική χρηματοδότηση με αυτόν τον λόγο δανείου προς αξία αντιστοιχεί κατά μέσον όρο σε περίπου 130.000 ευρώ. Ο αγοραστής θα πρέπει να βρει περίπου 70.000 ευρώ για το τίμημα και επιπλέον κεφάλαια για τα έξοδα της συναλλαγής. Για πολλά νεαρά νοικοκυριά, το εμπόδιο δεν βρίσκεται πια μόνο στη μηνιαία δόση, αλλά

στη δυνατότητα συγκέντρωσης του αρχικού κεφαλαίου.

Η σημερινή άνοδος των τιμών έχει διαφορετική βάση από εκείνη της περιόδου πριν από την κρίση, καθώς η διόγκωση των στεγαστικών δανείων δεν είναι ο κινητήριος μοχλός της αγοράς. Τα νοικοκυριά –τουλάχιστον όσοι δεν επιβαρύνονται με κόκκινα δάνεια– έχουν μειώσει το χρέος τους και οι τράπεζες

χορηγούν στεγαστικά με πιο αυστηρά κριτήρια. Ο λόγος ακαθάριστου χρέους προς διαθέσιμο εισόδημα μειώθηκε στο 58% το 2024, από περίπου 98% μία δεκαετία νωρίτερα, ενώ το χρέος των νοικοκυριών ως ποσοστό του ΑΕΠ έχει περιοριστεί στο περίπου 38% το 2025, από 67% το 2012.

Οι νέες στεγαστικές χορηγήσεις αυξήθηκαν κατά 50% το 2025 και

σχεδόν διπλασιάστηκαν στο επτάμηνο του 2026, αλλά το συνολικό υπόλοιπο των στεγαστικών δανείων απέχει ακόμη πολύ από τα επίπεδα του 2009. Έτσι, η ζήτηση για κατοικία δεν χρηματοδοτείται από μια γενικευμένη έκρηξη τραπεζικού δανεισμού, αλλά προσκρούει στους πολύ αυστηρότερους όρους χρηματοδότησης και στις περιορισμένες δυνατότητες των νοικοκυριών.

Την πίεση στις τιμές συντηρεί κυρίως η περιορισμένη προσφορά. Η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα έχει ανακάμψει από τα χαμηλά της κρίσης, αλλά παραμένει αισθητά χαμηλότερη από τα προ κρίσης επίπεδα, έπειτα από χρόνια υποεπένδυσης στην κατοικία. Στην ίδια κατεύθυνση λειτουργούν η ζήτηση από ξένους αγοραστές, το επενδυτικό ενδιαφέρον, η τουριστική αξιοποίηση ακινήτων και οι βραχυχρόνιες μισθώσεις. Οι καθарές ξένες άμεσες επενδύσεις σε ακίνητα μειώθηκαν κατά περίπου 25% το 2025, εν μέρει λόγω των αυστηρότερων όρων της Golden Visa, χωρίς ωστόσο να εξαφανιστεί η επίδραση του ξένου κεφαλαίου στις περιοχές υψηλής ζήτησης.

Για τις τράπεζες, η εξέλιξη αυτή αποτελεί σήμερα παράγοντα σταθερότητας: η υψηλότερη αξία των ακινήτων βελτιώνει τις καλύψεις των δανείων και τις ανακτήσεις σε περίπτωση αθέτησης. Για την κοινωνία ωστόσο η αγορά κατοικίας δημιουργεί τον κίνδυνο αποκλεισμού από την ιδιοκατοίκηση.

Προγράμματα επιδότησης επιτοκίου ή διευκόλυνσης της πρόσβασης σε δάνειο μπορούν να βοηθήσουν μια μερίδα δικαιούχων. Η ουσιαστική αντιμετώπιση του στεγαστικού προβλήματος περνάει, όμως, από την αύξηση της διαθεσίμου προσφοράς κατοικιών και από πολιτικές που περιορίζουν την απόσταση ανάμεσα στην τιμή αγοράς, το εισόδημα και τα ίδια κεφάλαια που απαιτούνται για να αποκτηθεί ένα σπίτι.

CYVIEW 199 LATSIA

- ✓ Modern Residential Development
- ✓ Energy Efficient (Class A)
- ✓ Well Design Living Spaces
- ✓ Elegant Architecture
- ✓ Available 2 Bedrooms

From €210.000 + VAT

Αγίου Γεωργίου 47,
3ος όροφος, 2224 Λατσία

22486955

www.cyview-developers.com

info@cyview-developers.com

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ Στη 19η θέση των κορυφαίων του Forbes

Στις **κορυφαίες** τράπεζες παγκοσμίως συγκαταλέγεται η Τράπεζα Κύπρου, σύμφωνα με την πρώτη ετήσια κατάταξη «World's Top Performing Banks 2026» του περιοδικού Forbes, που πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με την εταιρεία ερευνών αγοράς Statista.

Η Τράπεζα κατέλαβε την 19η θέση ανάμεσα σε 102 τράπεζες μεσαίου μεγέθους (Tier 4) παγκοσμίως και είναι η μοναδική κυπριακή τράπεζα που περιλαμβάνεται στη λίστα. Σημειώνεται ότι η Τράπεζα Κύπρου ήταν η μοναδική στον ελληνικό χώρο που συμμετείχε στην κατηγορία Tier 4 (τράπεζες μεσαίου μεγέθους, με ενεργητικό μεταξύ 20 - 50 δισ. δολαρίων).

Η κατάταξη, η οποία περιλαμβάνει 500 τράπεζες από 89 χώρες, διαμορφώθηκε βασιζόμενη αποκλειστικά σε αντικειμενικά χρηματοοικονομικά στοιχεία.

Η αξιολόγηση έγινε στη βάση τεσσάρων παραμέτρων. Έλαβε υπόψη, συγκεκριμένα, την κερδοφορία (30%), την ανάπτυξη και ποιότητα κερδών (20%), την κεφαλαιακή και χρηματοδοτική ανθεκτικότητα (25%) και την ποιότητα ενεργητικού και αποδοτικότητα (25%). Οι τράπεζες κατατάχθηκαν σε έξι κατηγορίες με βάση το ύψος του ενεργητικού τους, ώστε η σύγκριση να γίνεται μεταξύ ιδρυμάτων με παρόμοια χαρακτηριστικά.

RANGE ROVER SPORT Περνά στην ηλεκτρική εποχή

Μια **νέα** εποχή αρχίζει για το Range Rover Sport, καθώς για πρώτη φορά στην ιστορία του αποκτά αμιγώς ηλεκτρική έκδοση.

Το νέο Range Rover Sport Electric διατηρεί τον γνώριμο δυναμικό χαρακτήρα, την πολυτέλεια και τις εκτός δρόμου δυνατότητες του μοντέλου, συνδυάζοντάς τα πλέον με ένα ιδιαίτερα ισχυρό ηλεκτρικό σύστημα κίνησης και προηγμένες τεχνολογίες ελέγχου του πλαισίου.

Για την ολοκλήρωση του προγράμματος εξέλιξης, οι μηχανικοί της Range Rover επέλεξαν ένα εντυπωσιακό και ιδιαίτερα απαιτητικό περιβάλλον. Το αυτοκίνητο δοκιμάστηκε

στα ανοικτά λατομεία μαρμάρου της Carrara στην Ιταλία, αντιμετωπίζοντας κλίσεις έως 45 μοίρες, ακραίες θερμοκρασίες και συνεχώς μεταβαλλόμενες επιφάνειες. Από γυαλισμένο μάρμαρο μέχρι βαθιά στρώματα λεπτής μαρμαρόσκονης, οι συνθήκες

αποτελέσαν μια πραγματική δοκιμασία για το ηλεκτρικό SUV.

Το Range Rover Sport Electric αποδίδει 550 ίππους και 850 Nm ροπής, με τη δεύτερη τιμή να αποτελεί τη μεγαλύτερη που έχει προσφέρει μέχρι σήμερα το Range Rover Sport.

Το Range Rover Sport Electric θα κατασκευάζεται στο Solihull της Βρετανίας, ενώ οι παραγγελίες έχουν ήδη ανοίξει για τις Dynamic SE, Dynamic HSE, Autobiography και First Edition. Η μπαταρία καλύπτεται από εγγύηση οκτώ ετών ή 160.000 χιλιομέτρων.

CYTA

Στο Δ.Σ. του TechIsland, ο CEO Γιώργος Μετζάκης

Στο **διοικητικό** συμβούλιο του συνδέσμου εταιρειών τεχνολογίας TechIsland®, εντάσσεται ο CEO της Cyta, Γιώργος Μετζάκης. Ο Γιώργος Μετζάκης ανέλαβε καθήκοντα CEO της Cyta τον Μάιο του 2026. Εντάχθηκε στον Οργανισμό το 2023 ως ανώτερος διευθυντής Εμπορικής Διαχείρισης, έχοντας την ευθύνη για τη συνολική εμπορική στρατηγική της Cyta. Από τον Σεπτέμβριο του 2025

ασκούσε καθήκοντα συν-αναπληρωτή CEO, συμβάλλοντας στην επιχειρησιακή συνέχεια του Οργανισμού. Διαθέτει πολυετή εμπειρία στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, στην Κύπρο και στο εξωτερικό, έχοντας αναλάβει ηγετικές θέσεις σε κείριους τομείς, όπως η στρατηγική μάρκετινγκ, οι πωλήσεις, η ανάπτυ-

ξη εσόδων και η διαχείριση της εμπειρίας πελατών. Στη Cyta, έχει συμβάλει στην προώθηση του ψηφιακού μετασχηματισμού και στην περαιτέρω ενίσχυση της πελατοκεντρικής προσέγγισης, προωθώντας πρωτοβουλίες που αξιοποιούν τις δυνατότητες της τεχνολογίας για την εξέλιξη των υπηρεσιών, τη συ-

νεχή αναβάθμιση της εμπειρίας των πελατών και την ενίσχυση της σύνδεσης του Οργανισμού με την κοινωνία και τις σύγχρονες ανάγκες της. Ο TechIsland εκπροσωπεί σήμερα περισσότερες από 400 εταιρείες και αποτελεί την ενιαία φωνή του τεχνολογικού τομέα στην Κύπρο, του μεγαλύτερου πλέον τομέα της κυπριακής οικονομίας, με συνεισφορά πέραν του 16% στο ΑΕΠ.

ΕΚΟ

Χορήγησε 100 στολές στους εθελοντές του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού

Στο **πλαίσιο** των δράσεων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και της διαχρονικής της δέσμευσης για προσφορά στην κοινωνία, η ΕΚΟ στήριζει έμπρακτα τον Κυπριακό Ερυθρό Σταυρό, μέσω της χορήγησης 100 στολών για τους εθελοντές Πρώτων Βοηθειών του Οργανισμού. Η πρωτοβουλία πραγματοποιήθηκε με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Πρώτων Βοηθειών, η οποία τιμήθηκε στις 12 Σεπτεμβρίου, αναδεικνύοντας τη σημασία του εθελοντισμού, της αλληλεγγύης και της ετοιμότητας για την αντιμετώπιση έκτακτων περι-

στατικών. Μέσα από τη συγκεκριμένη χορηγία, η ΕΚΟ συμβάλλει στην ενίσχυση του έργου των εθελοντών

του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού, υποστηρίζοντας την παρουσία και τη δράση τους στην κοινωνία. Πα-

ράλληλα, αναγνωρίζει την πολύτιμη συνεισφορά τους στην προστασία της ανθρώπινης ζωής και στην παροχή βοήθειας σε όσους τη χρειάζονται. Η στήριξη του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού εντάσσεται στην ευρύτερη στρατηγική Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της ΕΚΟ, με επίκεντρο τον άνθρωπο, την υγεία και την ασφάλεια. Μέσα από πρωτοβουλίες με ουσιαστικό κοινωνικό αποτύπωμα, η εταιρεία επιδιώκει να συμβάλει ενεργά στην ευημερία των πολιτών και στην ενίσχυση οργανισμών που επιτελούν σημαντικό κοινωνικό έργο.

DELOITTE ΚΥΠΡΟΥ Εκθεση Διαφάνειας 2026

Η **Deloitte** Κύπρου δημοσίευσε την Έκθεση Διαφάνειας 2026, η οποία καλύπτει το οικονομικό έτος που έληξε στις 31 Μαΐου 2026, επιβεβαιώνοντας τη δέσμευσή της στη διαφάνεια, στην αποτελεσματική διακυβέρνηση, στην ποιότητα του ελέγχου και στην ηθική ηγεσία.

Η φετινή έκθεση καλύπτει ακόμη μία χρονιά γεωπολιτικής και οικονομικής αβεβαιότητας, ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων και αυξανόμενων προσδοκιών από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, η Deloitte Κύπρου συνέχισε να δίνει έμφαση στην ποιότητα, στην ακεραιότητα και στην υπευθυνότητα, συνεχίζοντας να στηρίζει τους πελάτες, τους ανθρώπους της και να συμβάλλει θετικά στην οικονομία και την κοινωνία της χώρας. Όπως επισημαίνεται, στο σημερινό όλο και πιο απαιτητικό οικονομικό περιβάλλον, η διαφάνεια αποτελεί τη βάση της εμπιστοσύνης και είναι η πυξίδα της εταιρείας σε περιόδους αβεβαιότητας. Με οδηγό τη διαφάνεια και την ακεραιότητα, η Deloitte Κύπρου συνεχίζει να δημιουργεί αντίκτυπο με ουσία.

Κατά το οικονομικό έτος που καλύπτει η έκθεση, το δίκτυο εταιρειών της Deloitte που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο, σημείωσε ακαθάριστα έσοδα ύψους €56,3 εκατ. και συνεισέφεραν €15,7 εκατ. στα δημόσια έσοδα, αντανακλώντας τη διαρκή προσήλωση του οργανισμού στον επαγγελματισμό, στη δημιουργία μακροπρόθεσμης αξίας και στην παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας.

ΤΟ ΠΡΩΙΝΟ
ΠΟΥ ΑΚΟΥΕΙ
ΟΛΗ Η ΚΥΠΡΟΣ

LOVE
100.7FM
98.1 & 105.7

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ
06:00 – 10:00
cyta
ένα με ένα

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΑΡΤΕΜΙΟΥ
ΤΑΣΟΣ ΤΡΥΦΩΝΟΣ

ON THE AIR

ΑΠΟ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣ ΤΗΣ ΤΑΙΝΙΑΣ
DREAMGIRLS ΚΑΙ CHICAGO
ΝΤΙΕΓΚΟ ΛΟΥΝΑ
ΤΟΝΑΤΙΟΥ
ΚΑΙ
ΤΖΕΝΙΦΕΡ ΛΟΠΕΖ

ΜΙΑ ΤΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΜΠΙΛ ΚΟΝΤΟΝ
ΤΟ ΦΙΛΙ ΤΗΣ
ΓΥΝΑΙΚΑΣ
ΑΡΑΧΝΗΣ
ΕΞ ΤΗΝΑΦΙΟ ΚΑΙ ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ
ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΠΙΛ ΚΟΝΤΟΝ

SUNDAY
NIGHT
MOVIE
MOVIES BEST HD
THE HOME OF MOVIES!

ΚΥΡΙΑΚΗ 11 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 21:00

KISS OF THE SPIDER WOMAN / ΤΟ ΦΙΛΙ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΑΡΑΧΝΗΣ
ΔΡΑΜΑ
Σε μια φυλακή της Αργεντινής, δύο εντελώς διαφορετικοί συγκρατούμενοι αναπτύσσουν μια απρόσμενη φιλία. Μέσα από τις μαγευτικές ιστορίες του ενός για την αγαπημένη του star του κινηματογράφου, η φαντασία, η ελπίδα και η ανθρωπιά τους βοηθούν να αντιμετωπίσουν τη σκληρή πραγματικότητα.

Το Κανάλι Διατίθεται:

cyta
vision

cablenet

MOVIES
HD

MESIMVRIA
www.mesimvria.com

Θέση: 49

Θέση: 101

Περιορισμένη άνοδος στο Χ.Α. με στήριξη από τράπεζες, blue chips

Ο Γενικός Δείκτης ενισχύθηκε 0,13% και διαμορφώθηκε στις 2.639,95 μονάδες

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΛΗ**

Ηπια ανοδικά, αλλά και με έντονη μεταβλητότητα για μία ακόμη συνεδρίαση κινήθηκε το ελληνικό χρηματιστήριο έπειτα από τη διόρθωση της περασμένης εβδομάδας, ακολουθώντας τα βήματα των ευρωπαϊκών αγορών. Ο Γενικός Δείκτης έλαβε στήριξη από τις περιορισμένες και επιλεκτικές τοποθετήσεις των επενδυτών σε τράπεζες και blue chips, με τους αναλυτές να εκτιμούν πως η αγορά θα μπει σε φάση σχετικής σταθεροποίησης μετά τις αναταράξεις των πρώτων ημερών της ένταξης της στο περιβάλλον των ανεπτυγμένων αγορών.

Έτσι, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 2.639,95 μονάδες καταγράφοντας κέρδη 0,13% και ο τζίρος ανήλθε στα 295,95 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με άνοδο 0,14%, στις 6.766,74 μονάδες, ενώ κατά 0,26% χαμηλότερα έκλεισε η μεσαία κεφαλαιοποίηση, στις 3.060 μονάδες. Στα μη τραπεζικά blue chips, με κέρδη 4,11% ξεκάρωσε η Allwyn, ακολούθησε με άνοδο 2,27% η Βιοκάλλιο, ενώ στο 1,50% διαμορφώθηκαν τα κέρδη για την Titan.

Στον αντίποδα, με απώλειες 2,48% έκλεισε ο ΔΑΑ, ακολουθού-

Η διόρθωση που σημειώθηκε στις τράπεζες το προηγούμενο διάστημα αποτελεί ευκαιρία για νέες τοποθετήσεις, σύμφωνα με τη UBS, που υπογραμμίζει ότι οι ελληνικές τράπεζες έχουν πλέον σε μεγάλο βαθμό κλείσει το χάσμα αποτίμησης σε σχέση με τις ευρωπαϊκές.

σε η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ με πτώση 1,97%, ενώ στο 1,78% κινήθηκαν οι απώλειες στην Ακτορ.

Ο τραπεζικός δείκτης σημείωσε άνοδο 0,18% κλείνοντας στις 3.140,85 μονάδες. Η Optima Bank ενισχύθηκε κατά 2,66%, η Eurobank σημείωσε κέρδη κατά 0,74% και η Εθνική Τράπεζα κατέγραψε άνοδο 0,09%, ενώ απώλειες 0,90% σημείωσε η Alpha Bank, πτώση 0,51% κατέγραψε η

CrediaBank και πτώση 0,09% κατέγραψε η Τράπεζα Κύπρου. Αμετάβλητη έκλεισε η Τράπεζα Πειραιώς. Η διόρθωση που σημειώθηκε στις τράπεζες το προηγούμενο διάστημα αποτελεί πάντως κατά την UBS ευκαιρία για νέες τοποθετήσεις.

Ειδικότερα, όπως σημειώνει ο ελβετικός οίκος σε νέα ανάλυσή του, οι ελληνικές τράπεζες έχουν πλέον σε μεγάλο βαθμό κλείσει το χάσμα αποτίμησης σε σχέση με

τις ευρωπαϊκές τράπεζες, ωστόσο η πρόσφατη υποχώρηση των μετοχών τους λόγω των υψηλότερων αποδόσεων των παγκόσμιων ομολόγων, έχει αποκαλύψει ελκυστική ανοδική πορεία.

Μάλιστα εκτιμά πως οι μετοχές των ελληνικών τραπεζών ίσως θα πρέπει να διαπραγματεύονται με premium έναντι των ευρωπαϊκών τραπεζών, καθώς πλέον έχουν εισέλθει στους δείκτες των ανεπτυγ-

μένων αγορών και οι μακροοικονομικές τάσεις παραμένουν πιο ευνοϊκές από πολλές άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Όσον αφορά την αγορά γενικότερα, αναλυτές εκτιμούν πως η μεταβλητότητα θα έχει τον πρώτο λόγο αυτό το διάστημα. Ωστόσο, όπως σημειώνει ο Ηλίας Ζαχαράκης της Fast Finance, το σημαντικό είναι πως αναμένεται πολύ καλή ανοδική πορεία μεσοπρόθεσμα. Αν και ο Οκτώβριος, στατιστικά, δίνει διορθώσεις, ωστόσο συνήθως αποτελούν και ευκαιρία αγορών.

Τεχνικά, σύμφωνα με τη Fast Finance, όσο ο Γενικός Δείκτης συντηρεί το επίπεδο των 2.604 μονάδων σε κλείσιμο, η τάση παραμένει θετική, ενώ έχουν δημιουργηθεί σημαντικές αντιστάσεις στη ζώνη των 2.670-2.680 μονάδων.

Μια διάσπαση ωστόσο των 2.604 μονάδων μπορεί να οδηγήσει στη αγορά προς τις 2.565-2.575 μονάδες, επίπεδο στο οποίο μπορεί και πάλι να εμφανιστούν άμυνες. Σε περίπτωση που δούμε να χάνεται και αυτό το επίπεδο, τότε δεν θα μπορούσε να αποκλειστεί μια βιαστική κίνηση προς τη ζώνη των 2.400 μονάδων, επίπεδο που έχει πάντως σημαντικές μεσοπρόθεσμες στήριξεις, εκτιμά η χρηματιστηριακή.

Μεικτά πρόσημα στις ευρωπαϊκές αγορές

Μεικτά πρόσημα κατέγραψαν χθες οι ευρωπαϊκές, με τους επενδυτές να επικεντρώνονται στις διακυμάνσεις των τιμών πετρελαίου, αλλά και στις αποδόσεις των ευρωπαϊκών ομολόγων. Ο ευρωπαϊκός δείκτης Stoxx 600 ενισχύθηκε 0,28% στις 633 μονάδες, ο FTSE 100 στο Λονδίνο σημείωσε άνοδο 0,34% στις 10.497 μονάδες, ο DAX 30 στη Φρανκφούρτη κινήθηκε υψηλότερα 0,06% στις 25.245 μονάδες, ενώ ο CAC 40 στο Παρίσι κατέγραψε απώλειες 0,80% στις 7.834 μονάδες.

Ο πανευρωπαϊκός δείκτης STOXX 600 έκλεισε με άνοδο 0,4%, αφού έφτασε στο χαμηλότερο επίπεδο τεσσάρων μηνών την περασμένη εβδομάδα, καθώς οι αποδόσεις των παγκόσμιων ομολόγων αυξήθηκαν λόγω του πληθωρισμού, των υψηλότερων εκδόσεων εταιρικών ομολόγων και της επιδείνωσης των δημοσιονομικών προοπτικών. Το ευρώ υποχώρησε στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 17 μηνών, υπό το βάρος των ανησυχιών για επιστροφή των πιέσεων στο δημόσιο χρέος της Ευρωζώνης.

«Αυτό που βλέπουμε στις αγορές ομολόγων επηρεάζει προφανώς το ευρώ, αλλά έχει επίσης αλυσιδωτές επιπτώσεις στη χρηματιστηριακή αγορά λόγω του αντικτύπου που θα μπορούσε να έχει στα κέρδη», δήλωσε η Κάθλιν Μπρους, διευθύντρια έρευνας στην ΧΤΒ. Ο προϋπολογισμός της Γαλλίας για το 2027, που παρουσιάστηκε την προηγούμενη εβδομάδα, περιλαμβάνει πολιτικά αμφιλεγόμενες περικοπές δαπανών

και αυστηρά μέτρα λιτότητας, σε μια προσπάθεια της κυβέρνησης να συγκρατήσει το δημοσιονομικό έλλειμμα της χώρας.

Οι επενδυτές πάντως παραμένουν επιφυλακτικοί ως προς την ικανότητα της κυβέρνησης να περιορίσει το έλλειμμα της ενόψει των εκλογών του 2027, αβεβαιότητα που διατηρεί την απόδοση του γαλλικού 10ετούς ομολόγου αναφοράς κοντά στο υψηλότερο επίπεδο του από το 2008.

Στη γειτονική Ισπανία, ο πρωθυπουργός Πέδρο Σάντσεθ προκήρυξε πρόωpes εκλογές για τις 29 Νοεμβρίου, σε μια προσπάθεια να ενισχύσει την εντολή του, αφότου ένα κατακερματισμένο κοινοβούλιο απέρριψε την περασμένη εβδομάδα κυβερνητικά διατάγματα για την αντιμετώπιση της στεγαστικής κρίσης.

Ο δείκτης IBEX της Ισπανίας σημείωσε άνοδο 1,1%, καθώς ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος άρχισε να ανακάμπτει μετά τις σφοδρές πιέσεις της περασμένης εβδομάδας. «Η προσθήκη ενός ακόμη παράγοντα κινδύνου στο ήδη επιβαρυνόμενο πολιτικό ημερολόγιο της Ευρώπης θα μπορούσει να επιδεινώσει το κλίμα πωλήσεων στα ομόλογα της περιφέρειας», επισήμανε η Λίζι Γκάλμπραϊθ, ανώτερη πολιτική οικονομολόγος στην Aberdeen. «Η Ισπανία δεν βρέθηκε στο επίκεντρο αυτής της αναταραχής, ωστόσο το κόστος δανεισμού της έχει αρχίσει να αυξάνεται, ακολουθώντας τις πιο έντονες κινήσεις που καταγράφονται σε Γαλλία και Ιταλία».

(Πηγή: Reuters)

ΕΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη			
(Σε δολάρια)			
Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.	
3M COMPANY	162,53	0,3953	
ALCOA CORP	43,56	3,8379	
ALTRIA GROUP	67,87	0,7721	
AMAZON COM	252,6419	0,446	
AMER EXPRESS C	303,29	0,1684	
AMER INTL GROU	75,34	0,5472	
AMGEN	403,31	0,067	
APPLE INC	334,31	0,1858	
BANK OF AMERIC	54,185	0,8093	
BAXTER INTL IN	24,035	2,3201	
BOEING CO	192,94	-0,3203	
BRISTOL MYERS	58,895	-3,6877	
CATERPILLAR IN	852,92	0,8871	
THE CIGNA GP O	270,35	-0,0665	
CHEVRON	206,145	-0,2637	
CISCO SYSTEMS	112,11	-0,0802	
CTI GROUP	128,985	0,3774	
CERNVECIERAS	10,905	2,9745	
COCA-COLA CO	86,405	0,8815	
COUGATE PALMOL	85,63	1,6259	
DANAOS CORP	165,79	0,3875	
DIANA SHIPPING	2,865	0,1748	
DOW INC	28,375	1,448	
DUPONT DE NMOU	131,08	0,8463	
GLBL X EM MR E	0	0	
ENTERGY CP	101,38	0,4658	
EKXONMBL HLD O	163,7	-0,189	
FEDEX CORP	290,35	-0,0034	
FORD MOTOR CO	12,085	-0,124	
INTL BUS MACHI	221,3	-0,6019	
GENERAL DYNAMI	332,24	0,6513	
GE AEROSPACE O	308,04	-0,3397	
GOLDM SACHS GR	895,28	-0,8066	
HALLIBURTON CO	33,005	3,6264	
THE HTFD INS O	126,79	0,5871	
HP INC	31,275	-2,6308	
HOME DEPOT INC	281,79	-0,3748	
INTEL CORP	116,98	-1,9693	
JOHNSON JOHNSO	253,91	-0,828	
JPMORGAN CHASE	333,04	0,1986	
LAZARD INC ORD	35,93	-0,3881	
MCDONALD'S COR	232,18	0,1251	
MERCK & CO	140,22	-2,8274	
MICROSOFT CP	525,41	1,5226	
3M COMPANY	162,54	0,4015	
MORGAN STANLEY	190,12	-0,0998	
NIKE INC CL B	33,615	-0,7529	
NORFOLK SOUTHE	318,07	0,1985	
PFIZER INC	27,375	-1,5288	
PROCTER & GAMB	145,59	0,4693	
ROCKWELL AUTOM	456,9375	0,5695	
SLB LMTO ORD	50,445	3,4982	
SOUTHERN	84,29	0,6808	
STEALTH GAS	9,24	-1,0707	
UNISYS CORP	2,365	3,7281	

London/Λονδίνο			
(Σε νέες)			
Εταιρείες	Χθες	Μετ.	
ANGLO AMERICAN	4153,87	2,026	
A.B.FOOD	1806,5	-0,794	
ADMIRAL GRP	3574	-0,39	
AMT OF AGASTA	3794,62159	0,947	
AVIVA	681,6674	-0,177	
ASTRAZENECA	11764	-0,893	
BABCOCK INTL	925,8	0,39	
BAE SYS	1934,5	0,677	
BARCLAYS	445,9997	0,687	
BR.AMER.TOB.	3979	0,455	
BERKELEY GRHL	3182	-2,032	
BR.LAND	392	0,822	
BUNZL	2622	0,306	
BP	560,4019	0,968	
BURBERRY GRP	1000,5	-0,693	
BT GROUP	199	1,375	
COCACOLA HBC A	4254	0,283	
CENTRICA	148,7037	-0,537	
COMPASS GROUP	29,63	-0,336	
CAPITA GROUP	212	-0,935	
DCC ENERGY	6440	0,078	
DIAGEO	1597,5	-1,623	
EXPERIAN	2481	0,366	
EASYJET	677	-0,529	
FRESNILLO	2742	1,706	
GLENCORE	570,65	1,407	
GSK	1759	-1,152	
HIKMA	1579	-0,063	
HAMMERSON	330,8	-1,017	
HSBC HLDGS.UK	1436	1,165	
INTL CONSOL AI	436	-1,632	
INTERCON. HOTE	159,45	-0,933	
3I GRP	2412	-5,597	
IMPERIAL BRANDS	2455	0,287	
INTERTEK GROUP	5880	0,085	
ITV	66,4	-0,524	
JOHNSON MATTHE	2395,4318	-0,661	
KINGFISHER	327,9	-0,944	
LAND SECS.	618,5	0,569	
LEGAL&GEN.	288,0175	0,557	
LLOYDS GRP	103,825	0	
MARKS & SP.	224890	-0,66	
MONDI	778,8	-0,685	
NATIONAL GRID	1160	0,174	
NEXT	14180	-1,288	
PRUDENTIAL	920,4824	0,109	
PERSIMMON	1229	-2,02	
PEARSON	1229,5	0,614	
RELX	2536	0,316	

Zurich/Zupixn

Εταιρείες	Χθες	Μετ.	
ABB LTD N	81,7	-0,24	
RICHEMONT N	174,65	1,04	
GEBERIT N1	534	-0,74	
NOVARTIS N	116,48	0,12	
SGS N	94	-0,53	
SWATCH GROUP I	182,8	0,41	
ADECCO N	23,68	-0,5	
JULIUS BAER N	73,68	1,43	
GIVALDAN N	3381	0,63	
NESTLE SA	74,48	-0,4	
SWISSCOM N	641	0,31	
SWISS RE N	141,4	-0,04	
UBS GROUP N	40,03	1,26	
ZURICH INSURAN	574	0,28	

Frankfurt/Φρανκφούρτη

Εταιρείες	Χθες	Μετ.	
ADIDAS N	142,3	-1,75	
ALLIANZ SE	419,2	3	
BASF SE	50,24	0,315	
BAY MOT WERKE	54,22	-0,1	
BEIERSDORF	75,74	0,34	
BAYER N AG	43,96	-0,98	
COMMERZBANK	39,4	0,25	
CONTINENTAL AG	69,9	0,9	
CANON INC	4627	0,43	
CASIO COMPUTER	2240,5	3,06	
CITIZEN WATCH	2462	2,67	
CREDIT SAISON	4366	1,11	
DAIWA SEC GROU	1755,5	0,26	
SUBARU	2511,5	0,99	
FUJIFILM HOLDI	3404	2,72	
FUJITSU	4063	-0,15	
HITACHI	5642	2,17	
HONDA MOTOR	1676,5	0,72	
IHI	2720	0,46	

Amsterdam/Αμστερνταμ			
(Σε ευρώ)			
Εταιρείες	Χθες	Μετ.	
AALBERTS	43,58	2,25	
AEGION	7,616	0,47	
ABN AMRO BANK	42,35	0,95	
AKZO NOBEL	57,72	1,83	
ARCELOMITTAL	57,6	0,56	
ASML HOLDING	1656,2	0,19	
HEINEKEN	69,96	0,43	
ING GROEP	31,035	1,14	
KPN KON	3,973	0,89	
NN GROUP	76,94	0,34	
IMCO	95,72	0,53	
RANDSTAD	34,65	0,12	
RELX	29,94	0,67	
VOPAK	50,4	4,69	
WOLTERS KLUWER	68,32	0,74	

Milano/Μιλάνο

Εταιρείες	Χθες	Μετ.	
ENI	24,41	24,19	
#N/A Inval field.	6,426	1,55	
MEDIOBANCA	27,41	27,41	
RCS MEDIA GROUP	0,83	0,83	
SNAM	5,54	5,61	
TELECOM ITALIA	6,26	6,41	
TENARIS	26,04	24,75	
TERNA	9,09	9,15	
UNICREDIT	79,8	1,2	

Tokyo/Τόκιο

Εταιρείες	Χθες	Μετ.	
AJINOMOTO	5321	2,09	
ASAHI GROUP HL	1584,5	0,8	
ASTELLAS PHARM	2235	-0,45	
BRIDGESTONE CO	3829	1,3	
CANON INC	4627	0,43	
CASIO COMPUTER	2240,5	3,06	
CITIZEN WATCH	2462	2,67	
CREDIT SAISON	4366	1,11	
DAIWA SEC GROU	1755,5	0,26	
SUBARU	2511,5	0,99	
FUJIFILM HOLDI	3404	2,72	
FUJITSU	4063	-0,15	
HITACHI	5642	2,17	
HONDA MOTOR	1676,5	0,72	
IHI	2720	0,46	

Paris/Παρίσι

Εταιρείες	Χθες	Μετ.	
ACCOR	43,70	-1,13	
AIR LIQUIDE	170,76	0,35	
ALSTOM	15,45	2,45	
AXA	42,15	0,19	
BNP PARIBAS	92,76	0,76	
BOUYGUES	40,65	-0,12	
CARREFOUR	108,40	-0,46	
CARREFOUR	15,50	1,14	
CASINO GUICHAR	0,17	-6,51	
CREDIT AGRICOL	16,93	0,27	
DANONE	57,76	-2,3	

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

TIMES ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ			
ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ		TIMES SPOT	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1204	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,5969
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	177,28	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	7,5118
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	24,456	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	8,7925
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4745	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	20069,89
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,84720	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	3,4310
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	367,80	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	107,8915
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,3795	ΓΟΥΑΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1505,80
ΛΕΪ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	5,3363	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	20,3348
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,2525	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	4,5791
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	0,9311	ΔΟΛΑΡΙΟ Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	2,0038
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΠΑΝΙΑΣ	137,00	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	70,219
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	10,7575	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,4344
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	55,0755	ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ	37,752
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,6097	ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	18,6263
ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	5,5849		

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 6 Οκτωβρίου 2026

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ					ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.					
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	2.639,95	2.636,54	3,41	0,13%	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	170.122.234,30			
FTSE/X.A. LARGE CAP	6.766,74	6.757,38	9,36	0,14%	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	21.071.555,69			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ EN.A. GROWTH ΧΑ	16.102,22	16.091,83	10,39	0,06%	ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	17.736.161,13			
FTSE/X.A.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	5.654,14	5.641,09	13,05	0,23%	ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	13.169.989,50			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΜΙΚΡΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΧΑ	2.299,55	2.303,86	-4,31	-0,19%	ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	12.045.085,71			
FTSE/X.A. MID CAP	3.060,00	3.067,94	-7,94	-0,26%	ΠΟΛΥΑΠΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	10.778.120,28			
FTSE/X.A. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	1.584,22	1.582,39	1,83	0,12%	ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	7.821.009,91			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΔΩΝ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ Χ.Α.	581,20	579,74	1,46	0,25%	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	7.809.320,66			
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	3.151,79	3.147,83	3,96	0,13%	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	5.813.931,37			
FTSE/X.A. LARGE CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	12.425,57	12.408,38	17,19	0,14%	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	5.530.740,22			
FTSE/X.A. MID CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	4.491,75	4.503,41	-11,66	-0,26%	ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	4.328.533,27			
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	3.575,45	3.581,72	-6,27	-0,18%	ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	2.813.486,80			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	5.336,93	5.330,03	6,90	0,13%	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	2.465.212,10			
FTSE/X.A. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	3.140,85	3.135,08	5,77	0,18%	ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	1.701.399,06			
FTSE/ATHEX ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	7.474,02	7.459,49	14,53	0,19%	ΤΣΙΜΕΝΤΑ	1.617.871,94			
FTSE/ATHEX ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	14.681,71	14.654,75	26,96	0,18%	ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	1.546.153,15			
FTSE/ATHEX ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	5.384,72	5.393,60	-8,88	-0,16%	ΡΑΔΙΟΤΗΛΟΠΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	790.412,72			
FTSE/ATHEX ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	4.653,66	4.602,33	51,33	1,12%	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	738.389,25			
FTSE/ATHEX ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	9.579,91	9.626,32	-46,41	-0,48%	ΤΡΟΦΙΜΑ	717.438,17			
FTSE/ATHEX ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	12.488,26	12.596,11	-107,85	-0,86%	ΥΔΡΕΥΣΗ	700.890,78			
FTSE/ATHEX ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	11.290,79	11.266,53	24,26	0,22%	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	553.752,03			
FTSE/ATHEX ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	9.596,69	9.560,59	36,10	0,38%	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	482.476,62			
					ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	430.139,30			
					ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	424.078,69			
					ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ & ΖΗΜΙΩΝ	344.197,39			
					ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒ. ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	252.538,28			
					ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ	215.515,50			

Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοίνωσαν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/X.A. Οι αλλαγές ισχύουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ					ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25				
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.				
SPACE HELLAS (ΚΟ)	8,640	6,93%	ΓΕΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ (ΚΟ)	2,000	-2,91%	ΕΥΡΩΒ	4,618	0,74%	
ALLWYN AG (ΚΟ)	11,535	4,11%	ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΔ. ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	12,190	-2,48%	ΠΕΙΡ	10,18	0,00%	
PROFILE (ΚΟ)	10,800	3,85%	ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	42,900	-1,97%	ΕΤΕ	16,85	0,09%	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΟΡΤΙΜΑ BANK Α.Ε. (ΚΟ)	15,040	2,66%	ΙΝΤΕΡΛΑΪΦ Α.Α.Ε.Γ.Α. (ΚΟ)	7,500	-1,83%	ΕΕΕ	49,95	-0,50%	
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	18,060	2,27%	ΑΚΤΟΡ ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ (ΚΟ)	9,370	-1,78%	ΑΛΦΑ	4,42	-0,90%	
ΕΥΑΘ (ΚΟ)	4,290	2,14%	ΑΛΟΥΜΥΛΑ (ΚΟ)	5,540	-1,77%	ΔΕΗ	22,86	0,70%	
FRIGOGLOSS (ΚΟ)	0,337	2,12%	ΑΤΤΙΚΑ ΠΟΛΥΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ Α.Ε. (ΚΟ)	2,830	-1,74%	MTLN	49,22	0,45%	
TITAN S.A. (ΚΑ)	47,420	1,50%	ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	4,230	-1,51%	ΜΟΗ	67,6	0,15%	
STAR BULK CARRIERS CORP. (ΚΟ)	27,150	1,50%	ΥΚΝΟΤ INVEST (ΚΟ)	1,420	-1,39%	BOCHGR	10,59	-0,09%	
ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (ΚΟ)	7,100	1,43%	PRODEA INVESTMENTS (ΚΟ)	3,000	-1,32%	ΓΕΚΤΕΡΝΑ	42,9	-1,97%	

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ					ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25				
ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ				Κλείσιμο	Μετ.%			
ΑΛΡΗΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (ΚΟ)	53.981.446,51	ΑΛΡΗΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (ΚΟ)		0,54%	ΑΛΩΝ	11,535	4,11%		
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK Α.Ε. (ΚΟ)	45.598.089,51	ΟΤΕ (ΚΟ)		0,43%	ΤΙΤΣ	47,42	1,50%		
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	28.453.193,64	ΤΡΑΠΕΖΑ ΟΡΤΙΜΑ BANK Α.Ε. (ΚΟ)		0,41%	ΕΛΠΕ	18,26	0,44%		
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. (ΚΟ)	20.739.491,20	DIMAND A.E. (ΚΟ)		0,37%	CENER	24,1	-0,41%		
ALLWYN AG (ΚΟ)	17.103.915,89	MEDICON ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)		0,30%	ΔΑΑ	12,19	-2,48%		
ΤΡΑΠΕΖΑ ΟΡΤΙΜΑ BANK Α.Ε. (ΚΟ)	13.592.941,15	ΑΚΤΟΡ ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ (ΚΟ)		0,29%	CREDIA	0,975	-0,51%		
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	13.169.989,50	ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK Α.Ε. (ΚΟ)		0,27%	ΑΚΤΡ	9,37	-1,78%		
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	12.973.938,16	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)		0,26%	ΒΙΟ	18,06	2,27%		
ΔΕΗ (ΚΟ)	11.518.331,52	ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)		0,25%	ΛΑΜΔΑ	6,15	-0,81%		
METLEN PLC (ΚΟ)	10.778.120,28	JUMBO (ΚΟ)		0,23%	ΑΡΑΙΓ	11,08	0,00%		
					ΕΛΧΑ	3,78	-0,79%		
					ΕΥΔΑΠ	12,3	0,16%		

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ				
ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ				
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ	
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	189	751	9.210	
FTSE/X.A. Τράπεζες	3	60	2.274	
FTSE/X.A. Large Cap	186	691	6.936	
MSCI GREECE REBASED	0	0	0	
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.154	17.107	2.238.676	
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	20	53	11.030	
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	2	2	4.451	
ΑΚΤΟΡ Α.Ε. ΣΥΜ/ΧΩΝ (ΚΟ)	132	1.800	229.374	
Allwyn AG (ΚΟ)	99	765	16.240	
ΑΛΡΗΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	199	4.172	41.630	
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	8	23	272	
AUTOHELLAS (ΚΟ)	0	0	18	
ΑΒΑΣ Α.Ε. (ΚΟ)	1	8	1.771	
BALLY'S INTRALOT (ΚΟ)	15	442	1.478.533	
BANK OF CYPRUS (ΚΟ)	0	0	295	
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	16	78	674	
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	10	91	5.761	
CrediaBank (ΚΟ)	77	2.896	252.394	
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	3	15	3.053	
ΕΛΒΑ/ΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	21	159	21.862	
EUROBANK (ΚΟ)	102	2.814	14.534	
EURONEXT ATHENS (ΚΟ)	50	164	169	
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	2	10	14.337	
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1	5	4.212	
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	13	37	4.949	
HELLENIQ ENERGY (ΚΟ)	22	87	2.465	
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	9	42	14.798	
JUMBO (ΚΟ)	9	11	2.629	
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	25	66	38.990	
METLEN PLC (ΚΟ)	64	280	13.170	
MIG (ΚΟ)	0	0	152	
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	3	9	513	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	63	888	8.647	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΟΡΤΙΜΑ BANK (ΚΟ)	16	27	453	
ΟΤΕ (ΚΟ)	1	5	363	
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	43	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΟ)	108	1.908	26.717	
ΔΕΗ (ΚΟ)	21	112	17.740	
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0	0	151	
TITAN (ΚΑ)	13	33	1.871	
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	29	105	4.415	
Δικαιώματα σε Δείκτες	23	470	4.611	
FTSE/X.A. Large Cap	23	470	4.611	
Δικαιώματα σε Μετοχές	0	0	6.488	
Allwyn AG (ΚΟ)	0	0	308	
ΑΛΡΗΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	28	
EUROBANK (ΚΟ)	0	0	4.565	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	1.233	
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	122	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΟ)	0	0	135	
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	97	
Συνολική Δραστηριότητα	1.366	18.328	2.258.985	

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΟΤΑΤΗ	ΑΝΟΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣΙΜ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΥΡΩΚΥ ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK Α.Ε. (ΚΟ με ΔΨ_Κ)							4.5800	4.9800		
ΤΡΚΗ Bank of Cyprus Holdings Plc										
ΔΗΕΠ Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	10.6400	10.7600	10.7173	16.5780	"6.039"	10.6100	10.7500	10.7000	1.42	
ΑΕΠΕ 7Q Investments Public Limited (Σ)	0.1320	0.1330	0.1325	0.2500	100	0.1260	0.1320	0.1320	1.54	

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ LOUIS PLC	0.1080	0.1100	0.1081	-0.0010	"232.846"	0.1080	0.1100	0.1100	1.85	
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ LOGICOM PUBLIC LTD	2.9000	2.9000	2.9000	0.0520	542	2.8200	2.9000	2.9000	0.00	

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	2.4000	2.4000	2.4000	0.0000	298	2.3800	2.4000	2.4000	0.00	
ΚΩΣΑ ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0.2800	0.3060			
ΜΙΝΕ ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	0.0400	0.0400	0.0400	0.3100	443	0.0370	0.0400	0.0400	9.59	
ΑΙΕΠ ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ)						0.0680	0.0750			
ΑΚΕΠ "ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0110	0.0000			
ΓΙΕΠ "UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0465			
ΕΛΜΗ ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0.3200	0.3500			
ΙΝΕΠ INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ)						0.0000	0.0310			
ΙΣΕΠ "ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ, Σ)"						0.0280	0.0000			
ΚΕΑΕ CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0185			
ΡΕΕΠ "REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0110			
ΣΛΕΠ CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD	0.0040	0.0040	0.0040	-0.0480	"48.000"	0.0040	0.0045	0.0040	-11.11	
ΦΑΣΤ UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0000			
ΧΑΕΠ "HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0105	0.0000			

Καταναλωτικά Προϊόντα									
ΑΓΡΟ	“ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ” “Η ΠΡΟΟΔΟΣ” ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	“					1.8600	0.0000	
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD	(Σ)					0.2120	0.2200	
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0.1930	0.2100	
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0.0000	1.5500	
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD						0.0000	0.3480	

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η Ευρώπη μπορεί να είναι κερδισμένη από την AI

Του ΦΕΛΙΣ MARTIN / REUTERS

«Η Αμερική καινοτομεί, η Κίνα αντιγράφει, η Ευρώπη ρυθμίζει». Αυτό λέει η γνωστή κριτική που χλευάζει την αποτυχία της Γηραιάς Ηπείρου να οικοδομήσει ανταγωνιστικό τεχνολογικό τομέα.

Το αποτέλεσμα είναι μια αναπτυξιακή απόκλιση: το ΑΕΠ της Ευρωζώνης πέρυσι υποχώρησε κάτω από το 60% σε σχέση με εκείνο των ΗΠΑ, ενώ το 2008 βρισκόταν σχεδόν σε ισοτιμία. Η αμερικανική πρωτοκαθεδρία στην επανάσταση της τεχνικής νοημοσύνης (AI) επιτείνει την ευρω-απαισιοδοξία. Πιο προσεκτικά εξέταση των οικονομικών δεδομένων, ωστόσο, αναδεικνύει μια διαφορετική πραγματικότητα, στην οποία η Ευρώπη διατηρεί πλεονεκτική θέση, ανεξαρτήτως του αν η τρέχουσα άνηψη του κλάδου αποδειχθεί βιώσιμη ή όχι. Άς ξεκινήσουμε με το σενάριο της φούσκας. Οι τεράστιες επενδύσεις σε υποδομές AI έχουν απορροφήσει τις ελεύθερες ταμειακές ροές τεχνολογικών κολοσσών, όπως η Meta και η Alphabet,

με τις δαπάνες αυτών των υπερεπενδυτών να χρηματοδοτούνται πλέον όλο και περισσότερο από εταιρικό χρέος προς θεσμικούς επενδυτές. Παράλληλα, ένα κύμα κυκλικής χρηματοδότησης μεταξύ κατασκευαστών τσιπ, παρόχων cloud και εργαστηρίων τεχνικής νοημοσύνης υπολογίζεται ότι έχει δημιουργήσει επιπλέον 3,6 τρις. δολ. σε εμπορικές πιστώσεις. Είναι δύσκολο να αποσπύγει κανείς τον παραλληλισμό με την τελευταία μεγάλη κερδοσκοπική φούσκα στον τομέα των ακινήτων στις ΗΠΑ πριν από το 2008. Οι επενδυτές θυμούνται πως η έκρηξη της όχι μόνο γονάτισε τις τράπεζες της Ευρώπης, αλλά συνέβαλε και στην κρίση δημοσίου χρέους της ηπείρου. Οι διαχειριστές κεφαλαίων ανησυχούν ότι η Γηραιά Ηπειρος θα γίνει για άλλη μια φορά ο αποδιοπομπαίος τράγος για τις αμερικανικές υπερβολές.

Υπάρχει ωστόσο μια ειδοποιός διαφορά μεταξύ της φούσκας των ακινήτων και της AI: Το 2007, τα ευρωπαϊκά ιδρύματα εμπλέκονταν άμεσα στη φρενιτιδα των ΗΠΑ. Εκθεση της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών (2018) έδειξε ότι έξι ευρωπαϊκές τράπεζες κατείχαν το 35%-40% της αναδοχής τιτλοποιημένων

subprime στεγαστικών δανείων των ΗΠΑ, με τη Royal Bank of Scotland πρώτη όλων. Παράλληλα, οι γερμανικές κρατικές τράπεζες έμειναν στην Ιστορία ως τα «θύματα» που φορτώθηκαν τη μερίδα του λέοντος αυτών των τοξικών τίτλων. Αντίθετα, η χρηματοδοτική μηχανή της τεχνικής νοημοσύνης παραμένει σχεδόν αμιγώς αμερικανική υπόθεση, με την ευρωπαϊκή έκθεση να είναι αμελητέα. Αν και μια πιθανή κατάρρευση θα επηρέαζε όλο τον πλανήτη, η Ευρώπη θα υποστεί μικρότερες πιέσεις, επειδή απείχε από τη χρηματοδότηση του κλάδου. Ετσι, το νέο σύνθημα των επενδυτών διαμορφώνεται ως εξής: «Η Αμερική καινοτομεί, η Κίνα αντιγράφει, η Ευρώπη προστατεύεται».

Τι γίνεται όμως αν η άνηψη της AI συνεχιστεί; Αν και πολλοί θεωρούν ότι η αμερικανική κυριαρχία καταδικάζει την Ευρώπη σε οικονομική υποταγή, υπάρχουν λόγοι να πιστεύουμε το αντίθετο. Πρώτον, η άποψη ότι τα κέρδη βρισκονται αποκλειστικά στα ιδιοκτησιακά μοντέλα αιχμής κλονίζεται από τα φθηνότερα μοντέλα ανοικτού κώδικα, στα οποία στρέφονται ήδη μεγάλες εταιρείες για να μειώσουν το κόστος. Το μεγαλύτερο μέρος του πλούτου ενδέχεται να το καρπωθεί το στάδιο των εφαρμογών, το οποίο τώρα διαμορφώνεται, διατηρώντας την Ευρώπη εντός παιχνιδιού.

Δεύτερον, η εμφάνιση αυτονομών πρακτόρων AI απειλεί τις παραδοσιακές πλατφόρμες-ενδιameύουσ (όπως η Booking και η Airbnb), επιτρέποντας στις επιχειρήσεις να διακρατούν μεγαλύτερο μερίδιο εσόδων. Σε αυτό το πλαίσιο, η απουσία παλαιότερων τεχνολογικών κολοσσών στην Ευρώπη μπορεί να της δώσει προβάδισμα στη νέα εποχή. Τέλος, η οικονομική ιστορία δείχνει ότι σχεδόν το 98% των ωφελών από τις τεχνολογικές επαναστάσεις πηγαίνει σε όσους υιοθετούν την τεχνολογία και όχι σε όσους την εφευρίσκουν. Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία, η Ευρώπη προηγείται σημαντικά στην ενσωμάτωση και εφαρμογή της AI στην πραγματική οικονομία, παρόλο που η Αμερική ηγείται στην καινοτομία. Με άλλα λόγια: «Η Αμερική καινοτομεί, η Κίνα αντιγράφει, η Ευρώπη ενσωματώνει».

Ανοδικά κινήθηκε το Χρηματιστήριο την Τρίτη

‘Ανοδο κατέγραψε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου, με τον Γενικό Δείκτη να ενισχύεται κατά 0,31% και να κλείνει στις 317,94 μονάδες. Κέρδη 0,32% παρουσίασε ο Δείκτης FTSE/CySe 20, κλείνοντας στις 186,83 μονάδες, ενώ

Ο Γενικός Δείκτης ενισχύθηκε κατά 0,31% και έκλεισε στις 317,94 μονάδες.

ο ημερήσιος τζίρος ανήλθε στις €188.637,57. Από τους επιμέρους δείκτες, η Κύρια Αγορά σημείωσε άνοδο 0,41%, ενώ οι Επενδυτικές Εταιρείες και η Εναλλακτική Αγορά κατέγραψαν απώλειες 0,36% και

0,11%, αντίστοιχα. Στον αντίποδα, ο δείκτης των Ξενοδοχείων παρέμεινε αμετάβλητος. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €64.721,87 (άνοδος 1,42% - τιμή κλεισίματος €10,70). Ακολούθησαν οι τίτλοι της Δήμητρα Επενδυτική με €34.321,79 (πτώση 0,36% - τιμή κλεισίματος €1,37), της Τσιμεντοποιίας Βασιλικού με €32.690,00 (πτώση 0,78% - τιμή κλεισίματος €6,40), της Louis PLC με €25.161,16 (άνοδος 1,85% - τιμή κλεισίματος €0,11) και της Κυπριακής Εταιρείας Τσιμεντών με €23.686,80 (άνοδος 0,36% - τιμή κλεισίματος €1,395). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, 6 κινήθηκαν ανοδικά, 4 καθοδικά και 3 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε στις 103.

Οι εξαγωγές αργού από τη Μέση Ανατολή έχουν ανακάμψει αισθητά, όμως το πετρέλαιο εξακολουθεί να κινείται πάνω από τα 100 δολάρια το βαρέλι. Η εξήγηση βρίσκεται πλέον λιγότερο στην ποσότητα του διαθέσιμου αργού και περισσότερο στο κόστος και στις δυσκολίες μεταφοράς και διύλισής του.

Σύμφωνα με στοιχεία της Kpler που επικαλείται η Reuters, οι ροές μέσω των Στενών του Ορμούζ έφθασαν στις 26 Σεπτεμβρίου στα 14,2 εκατ. βαρέλια ημερησίως σε μέσο όρο επτά ημερών, σχεδόν στο 80% των επιπέδων πριν από την έναρξη του πολέμου με το Ιράν. Οι πραγματικές ποσότητες ενδέχεται μάλιστα να είναι υψηλότερες, καθώς αρκετά πλοία απενεργοποιούν τα συστήματα δορυφορικής παρακολούθησης κατά τη διέλευση από τα Στενά. Παρά τη βελτίωση των ροών, η Brent παραμένει πάνω από τα 100 δολάρια το βαρέλι, δηλαδή τουλάχιστον 40% υψηλότερα σε σύγκριση με τα επίπεδα πριν από τον πόλεμο.

Η μεγάλη αλλαγή βρίσκεται στους ναύλους. Η παγκόσμια αγορά πετρελαίου είχε επί δεκαετίες στηριχθεί σε ένα δίκτυο μεταφοράς που μπορούσε να διακινεί τεράστιες ποσότητες αργού με σχετικά χαμηλό κόστος. Οι συγκρούσεις στη Μέση Ανατολή και στην Ανατολική Ευρώπη έχουν διαταράξει αυτή την ισορροπία. Οι ναύλοι για τη μεταφορά αργού από τη Μέση Ανατολή προς την Ασία με δεξαμενόπλοια έχουν ξεπεράσει το 1,2 εκατ. δολάρια ημερησίως, από περίπου 30.000 δολάρια τον Ιανουάριο, σύμφωνα με την Poten & Partners. Το

αποτέλεσμα είναι εντυπωσιακό, καθώς τα μεταφορικά, τα οποία στο παρελθόν αντισπούδαν περίπου στο 3% της τελικής τιμής ενός βαρελιού, φθάνουν σήμερα περίπου στο 27%. Στην περιοχή του Κόλπου έχει παράλληλα αναπτυχθεί ένα σύνθετο σύστημα μεταφόρτωσης. Πολλά δεξαμενόπλοια μεταφέρουν το αργό μέσω του Ορμούζ μέχρι τον Κόλπο του Ομάν, όπου φορτιά μεταφέρονται σε άλλα πλοία πριν συνεχίσουν

Οι ναύλοι στα δεξαμενόπλοια από τη Μέση Ανατολή προς την Ασία έχουν ξεπεράσει το 1,2 εκατ. δολ. ημερησίως, από περίπου 30.000 δολ. τον Ιανουάριο.

προς την Ασία. Η διαδικασία δεσμεύει μεγάλο αριθμό δεξαμενόπλοιων και περιορίζει τη διαθέσιμη χωρητικότητα στην υπόλοιπη αγορά.

Μετά την έναρξη του πολέμου στις 28 Φεβρουαρίου και τον αποκλεισμό των Στενών από το Ιράν, οι παραγωγοί του Κόλπου αναγκάστηκαν να αναζητήσουν εναλλακτικές διαδρομές. Η Σαουδική Αραβία διοχέτευσε μεγάλο μέρος των εξαγωγών της μέσω των αγωγού East-West προς το λιμάνι Γιανμπού στην Ερυθρά Θάλασσα. Σε κάποια φάση της κρίσης, περίπου το 4% της παγκόσμιας προσφοράς πετρελαίου περνούσε από αυτή τη διαδρομή. Οι επιθέσεις στον αγωγό στις

Οι ροές μέσω του Ορμούζ έφθασαν στις 26 Σεπτεμβρίου στα 14,2 εκατ. βαρέλια ημερησίως σε μέσο όρο επτά ημερών, σχεδόν στο 80% των επιπέδων πριν από την έναρξη του πολέμου με το Ιράν. Το Brent, ωστόσο, παραμένει πάνω από τα 100 δολάρια το βαρέλι, 40% υψηλότερα σε σύγκριση με τα επίπεδα πριν από τον πόλεμο.

αρχές Σεπτεμβρίου ανάγκασαν όμως το Ριάντ να επιστρέψει στα διακά στο Ορμούζ. Οι σαουδαραμικές εξαγωγές μέσω των Στενών διαμορφώθηκαν τον Σεπτέμβριο κοντά στα 3 εκατ. βαρέλια ημερησίως, στο υψηλότερο επίπεδο από την έναρξη της σύγκρουσης. Παρέμειναν περίπου στο μισό των προπολεμικών επιπέδων, ωστόσο η αύξησή τους έδειξε ότι σημαντικοί όγκοι μπορούν να συνεχίσουν να περνούν από τα Στενά παρά τον κίνδυνο νέων επιθέσεων.

Η ανάκαμψη των εξαγωγών έχει περιορίσει αισθητά το έλλειμμα στην παγκόσμια αγορά. Η Energy Aspects υπολογίζει ότι το έλλειμμα έχει μειωθεί περίπου σε 1,6 εκατ. βαρέλια ημερησίως, από

σχεδόν 4 εκατ. βαρέλια στο αποκορύφωμα των διαταραχών τον Μάιο. Υπό κανονικές συνθήκες, μια τέτοια βελτίωση θα ασκούσε ισχυρές πιέσεις στις τιμές.

Αυτό δεν συμβαίνει. Στις τιμές παραμένει ενσωματωμένο σοβαρό γεωπολιτικό risk premium, αφού Ουάσινγκτον και Τεχεράνη δεν έχουν καταλήξει σε συμφωνία για το καθεστώς των Στενών του Ορμούζ. Η γεωπολιτική, πάντως, δεν είναι πλέον ο μοναδικός παράγοντας.

Η κατάσταση επιβαρύνεται από τις απώλειες διυλιστικής δυναμικότητας στη Μέση Ανατολή και στη Ρωσία, όπου ουκρανικές επιθέσεις με drones έχουν θέσει εκτός λειτουργίας εγκαταστάσεις.

Πτώση πωλήσεων, απολύσεις και αποχώρηση Εμπαπέ από τη Nike

Για δεκαετίες η Nike δεν ακολουθούσε τις τάσεις. Ση δημιουργούσε. Σήμερα, ο μεγαλύτερος όμιλος αθλητικών ειδών στον κόσμο βρίσκεται αντιμέτωπος με μια πολύ διαφορετική πραγματικότητα: πτώση πωλήσεων, απώλεια μεριδίων και ανταγωνιστές που εμφανίζονται ταχύτεροι εκεί όπου κάποτε η αμερικανική εταιρεία δεν είχε ουσιαστικό αντίπαλο.

Η εικόνα αποτυπώνεται και στο χρηματιστήριο. Η μετοχή της Nike έχει χάσει περίπου το 75% της αξίας της μέσα σε μία πενταετία, ενώ τον περασμένο μήνα η εταιρεία βγήκε από τον δείκτη S&P 100 των μεγαλύτερων αμερικανικών επιχειρήσεων.

Η διοίκηση επιχειρεί πλέον να αλλάξει κατεύθυνση. Ο Ελιοτ Χιλ, παλιό στέλεχος της Nike, που επέστρεψε από τη συνταξιοδότηση για να αναλάβει τα νήια της εταιρείας, εφαρμόζει εδώ και δύο χρόνια σχέδιο αναδιάρθρωσης. Τα πρώτα σημάδια βελτίωσης είναι ορατά, ωστόσο η ανάκαμψη αποδεικνύεται περισσότερο μαραθώνιος παρά σπριντ.

Μία από τις βασικότερες στρατηγικές επιλογές που σήμερα αμφισβητούνται ήταν η απόφαση της Nike να περιορίσει τις συνεργασίες της με μεγάλους λιανεμπόρους και να δώσει μεγαλύτερο βάρος στις απευθείας πωλήσεις προς τους καταναλωτές, κυρίως μέσω Διαδικτύου.

Η στρατηγική ενισχύθηκε επί Τζον Ντόναχιου, πρώην επικεφα-

Στα τελευταία οικονομικά αποτελέσματα, η Nike ανακοίνωσε τριμηνιαία έσοδα 11 δισ. δολαρίων, χαμηλότερα από τις προσδοκίες των αναλυτών. Για το νέο οικονομικό έτος, η εταιρεία προβλέπει πτώση εσόδων σε υψηλό μονοψήφιο ποσοστό και σχεδιάζει εξοικονόμηση 2,5 δισ. δολαρίων έως το 2031.

λής του eBay, ο οποίος επιχειρήσε να μετατρέψει τη Nike σε μια πιο ψηφιακή επιχείρηση.

Αρχικά το μοντέλο έδειξε να αποδίδει, καθώς η πανδημία εκτόξευσε τις ηλεκτρονικές αγορές. Όταν όμως οι καταναλωτικές συνήθειες ομαλοποιήθηκαν και η ακρίβεια περιορίσε τις δαπάνες των νοικοκυριών, οι αδυναμίες άρχισαν να φαίνονται. Η Nike είχε στο μεταξύ παραχωρήσει πολύτιμο χώρο στα φυσικά καταστήματα, τον οποίο κάλυψαν ταχύτατα ανερχόμενα brands όπως η ελβετική On και η Hoka.

Κατά τον αναλυτή της αγοράς αθλητικών ειδών Ματ Πάουελ,

ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα ήταν ότι η Nike έστρεψε πόρους προς την ψηφιακή της ανάπτυξη εις βάρος της σχεδίασης νέων προϊόντων. Η εταιρεία που έχτισε μεγάλο μέρος της επιτυχίας της στην τεχνολογική και σχεδιαστική καινοτομία, έχασε σταδιακά το πλεονέκτημα που τη διαφοροποιούσε. Παράλληλα, παπούτσια που στο παρελθόν κυκλοφορούσαν σε περιορισμένες ποσότητες άρχισαν να διατίθενται μαζικότερα. Το αποτέλεσμα ήταν να μειωθεί η αίσθηση αποκλειστικότητας, που αποτελούσε βασικό στοιχείο της ελκυστικότητας αρκετών μοντέλων.

Η μεγαλύτερη πίεση καταγράφεται στο ντίτζελ. Οι τιμές του έχουν ανέβει σε ιστορικά υψηλά επίπεδα, καθώς η προσφορά περιορίζεται την ίδια ώρα που η ζήτηση παραμένει υψηλή από μεταφορές, βιομηχανία και αγροτική παραγωγή. Η απόφαση του G7 να διαθέσει ντίτζελ από τα στρατηγικά αποθέματα μπορεί να προσφέρει προσωρινή ανακούφιση, χωρίς όμως να αντιμετωπίζει το βασικό πρόβλημα, την απώλεια παραγωγικής δυναμικότητας στα διυλιστήρια.

Παράλληλα, τα διυλιστήρια ανταγωνίζονται για μεσαία και υψηλές περιεκτικότητας σε θείο αργά πετρώματα, τα οποία έχουν καλύτερες αποδόσεις στην παραγωγή ντίτζελ. Οι συγκεκριμένες ποιότητες προέρχονται σε μεγάλο βαθμό από τη Μέση Ανατολή και τη Ρωσία, δηλαδή από τις περιοχές όπου οι διαταραχές παραμένουν εντονότερες.

Δημιουργείται έτσι ένας φαύλος κύκλος: η περιορισμένη διυλιστική δυναμικότητα ανεβάζει την τιμή του ντίτζελ, η αυξημένη ζήτηση για αργό κατάλληλο για παραγωγή ντίτζελ στηρίζει τις τιμές του πετρελαίου και το αυξημένο κόστος μεταφοράς μεταφέρεται τελικά στον καταναλωτή. Η αγορά πετρελαίου, σημειώνει η Reuters, δεν καθορίζεται πλέον μόνο από το πόσα βαρέλια παράγονται. Καθορίζεται από τις περισσότερες από το πόσα μπορούν παράγει να μεταφερθούν και να διυλιστούν. Και αυτό εξηγεί γιατί ακόμη και η επιστροφή σημαντικών ποσοτήτων πετρελαίου στην αγορά δεν έχει καταφέρει μέχρι στιγμής να ρίξει ουσιαστικά τις τιμές.

Πτώση πωλήσεων, απολύσεις και αποχώρηση Εμπαπέ από τη Nike

Η Nike βρέθηκε έτσι σε μια παράδοξη θέση: είχε περισσότερη τεχνολογία στις πωλήσεις της, αλλά μικρότερη τεχνολογική υπεροχή στα ίδια της τα προϊόντα.

Το πρόβλημα αγίζει και ένα δεύτερο θεμέλιο πάνω στο οποίο χτίστηκε η Nike: τους αθλητές. Η ιστορία της εταιρείας είναι στενά συνδεδεμένη με την απόφασή της, τη δεκαετία του 1980, να επενδύσει στον τότε νεαρό Μάικλ Τζόρνταν.

Η συνεργασία εξελίχθηκε σε μία από τις ισχυρότερες εμπορικές συμμαχίες στην ιστορία του αθλητισμού και συνέβαλε αποφασιστικά στη δημιουργία της σημερινής Nike. Ακολούθησαν ονόματα όπως Τάινγκερ Γουντς, Ζερρένα Ουίλιαμς και Κριστιάνο Ρονάλντο. Σήμερα, όμως, οι νεότεροι ανταγωνιστές επιχειρούν να αντιγράψουν ακριβώς αυτή τη συνταγή. Η πρόσφατη αποχώρηση του Κίλιαν Εμπαπέ από τη Nike ύστερα από συνεργασία δύο δεκαετιών και η μετακίνησή του στην On αποτέλεσε χαρακτηριστικό παράδειγμα. Νωρίτερα, η Nike είχε χάσει και τον Λαμίν Γιαμάλ προς την Adidas.

Για μικρότερα brands, ένας κορυφαίος αθλητής μπορεί να γίνει το απόλυτο πρόσωπο της εταιρείας. Αντιθέτως, στη Nike καλείται να μοιραστεί τα φώτα με έναν τεράστιο κατάλογο παγκόσμιων αστέρων.

Η πίεση είναι έντονη και γεωγραφικά. Στα τελευταία οικονομικά αποτελέσματα, η Nike

ανακοίνωσε τριμηνιαία έσοδα 11 δισ. δολαρίων, χαμηλότερα από τις προσδοκίες των αναλυτών, ενώ οι πωλήσεις στην Κίνα υποχώρησαν κατά 26%. Πτωτικά κινήθηκαν και οι πωλήσεις του brand Jordan. Η διοίκηση αναγνωρίζει πλέον ότι είχε δισοχετεύσει υπερβολικά μεγάλες ποσότητες κλασικών μοντέλων στην αγορά και σχεδιάζει να περιορίσει τόσο τον όγκο όσο και τη συχνότητα νέων κυκλοφοριών.

Για το νέο οικονομικό έτος, η εταιρεία προβλέπει πτώση εσόδων σε υψηλό μονοψήφιο ποσοστό και σχεδιάζει εξοικονόμηση 2,5 δισ. δολαρίων έως το 2031, πρόγραμμα που θα περιλαμβάνει και περικοπές θέσεων εργασίας.

Παρά την υποχώρηση, δύσκολα μπορεί να μιλήσει κάποιος για κατάρρευση. Η Nike εξακολουθεί να διαθέτει ένα από τα ισχυρότερα εμπορικά σήματα στον κόσμο, τεράστιο δίκτυο διανομής και εκατομμύρια πιστούς πελάτες.

Το ερώτημα είναι διαφορετικό, όχι εάν η Nike θα εξακολουθήσει να είναι μεγάλη, αλλά εάν μπορεί να ξαναγίνει η εταιρεία που καθόριζε την αγορά αντί να προσπαθεί να προλάβει τους ανταγωνιστές της. Ο Χιλ παραδέχεται ότι η δουλειά δεν έχει ολοκληρωθεί, ιδιαίτερα στα αθλητικά είδη, στο brand Jordan και στην Κίνα. Το νέο σχέδιο «Sport Offense» επιχειρεί να επαναφέρει στο επίκεντρο το προϊόν, τον αθληισμό και την καινοτομία.

Deloitte.

Ready to make progress?
Explore your fit.

Scan to explore

